

• 610 / T

9 sapotilla

1926.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA:

Ministeri Aströmin raportti no 1.

Washington.

20/1 1926.

Asiakirjavihko sisältää 13 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 20.7.1962

Mari Lomivaara

Légation de Finlande

Washington, D.C.

N:o 119

Tammikuun 20 päivänä 1926.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
2 / 300 Sae. 26.		
8/2-26.	2	
	CSASTO	
5.	Cg.	

Herra Ministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää

raporttini N:o 1, jossa käsitellään seuraavia asioita:

- 1) Tilanne 69:n kongressin toiminnan alkutaipaleella.
- 2) Kysynys maailmantuomioistuimeen liittymisestä.
- 3) Muiden valtioiden velat Yhdysvalloille.

Raportista oheenliitetään 4 jäljennöstä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri

syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

A. Astrom.

Herra Professori E.N. Setälä,

Suomen Ulkoasiainministeriö,

y.m. y.m. y.m.

H e l s i n k i.

8/2-26.	5	LII.
5.	C8.	ASIA

Washingtonissa olevan lähettilään 1926 vuoden

raportti N:o 1

tammikuun 20 päivästä.

Tilanne 69:n kongressin toiminnan alkutaipaleella.

Joulukuun ensimmäisenä maanantaina eli 7 päivänä uusi kongressi aloitti ensimmäisen, eli niin sanotun pitkän istunto kautensa. Se todennäköisesti tulee kestämaan kesäkuuhun, ehkä pitemmällekin.

Järjestelyasiat tällä kertaa ratkaistiin nopeasti. Edustajahuoneen puhemieheksi valittiin republikaanien jo viime keväänä valittavaksi päättämä entinen republikaanisen ryhmän johtaja, floor leader, Nicholas Longworth. Senaatissa varapresidentti Dawes istuu lainmukaisesti puheenjohtajan paikalla.

Virallinen puolueyhdistys kongressissa on seuraava:

Senaatissa.		Edustajahuoneessa.	
Republikaaneja	56	Republikaaneja	247
Demokraatteja	39	Demokraatteja	183
Maanviljelijä-		Riippumattomia	1
työläis	1	Maanviljelijä-	
		työläis	2
		Sosialisteja	2
Yhteensä	96	Yhteensä	435

Republikaanien piirissä kuitenkin on joukko "insurgentteja". Vaikkakin heidän vanha johtaja La Follette vainaja on poissa (hänen tilallaan hänen poikansa) voi edellyttää vastustusta omissa riveissä nytkin tulevan esiintymään. Miehet ovat suunnilleen samat kuin viime kongressissakin.

Vastustusryhmän merkityksestä on kuitenkin liian aikaista ennustaa ennenkuin selväpiirteisiä kysymyksiä on tullut esille. Republikaaninen ryhmä on ainakin sikäli koettanut varustautua insurgenttien tuottamia hankaluuksia vastaan, että se, syrjäyttämällä yleensä noudatetun senioriteettisäännön, on komiteavaaleja toimitettaessa jättänyt insurgentit ilman vaikutusvaltaisia paikkoja. Idahon senaattori Borah'han ei kuulu insurgenteihin. Niitten monien asiain joukossa joita hän vastustaa on yhtenä ollut La Folletten johtama insurgenttihanke. Häntä ei sentähden ole syrjäytetty. Senaatin ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana hän kaikista puolueparolleista ja hallituksen toivomuksista piittaamattomana voi saada aikaan paljon sekaannusta.

Presidentti Coolidge tällä kertaa palasi ennen Wilson'in aikaa yleisesti noudatettuun menettelyyn lähettämällä viestinsä kirjallisesti, menemättä sitä itse esittämään. Sen lukivat asianomaiset senaatin ja edustajahuoneen sihteerit, ilman sitä juhlallisuutta mikä liittyy tilaisuuteen niinpian kuin presidentti itse esiintyy.

Kun olen huomannut, ettei Current History, jota tiedän Ministeriössä seurattavan, ole julaissut tällä kertaa presidentin viestiä, lähetän toisessa kuoressa pari leikkelettä siitä, sen osasta, joka koskee suhteita ulkomaihin.

Hänen esityksestä huomaa, että hän pitää tärkeimpinä aktualisina kysymyksinä maailman tuomioistuimeen liittymistä ja vieraiden valtojen velkojen vakauttamista. Muista asioista, jotka tässä kongressissa odotetaan joutuvan etualalle mainittakoon seuraavat: verojen alentaminen,

kieltolain muuttaminen tarkoituksella tehdä sen sovelluttaminen tehokkammaksi (presidentti suositteli 22,000,000 dollarin myöntämistä tähän tarkoitukseen), sotalaitosta koskevaa lainsäädäntöä, rautateiden yhdistäminen harvempiin saman johdon alla toimiviin systeemeihin ja kauppalaivaston kehittäminen. Odotetaan myös Lausannessa Turkin kanssa aikoinaan tehdyn sopimuksen joutuvan käsitelleyksi. (Katso lähetystön kirjelmä N:o 836 kesäkuun 18 päivältä 1924 liitteineen).

Maailman tuomioistuimeen liittymiskysymys.

Sen jälkeen kun 1924 vuoden raportissani N:o 12 tein selkoa senaattori Pepperin, ulkoasiainvaliokunnassa päätöksen perustaksi muodostuneesta ehdotuksesta, asiassa ei mitään oleellista ole tapahtunut, ennenkuin tämän kongressin aikana. Viime vuoden istuntokaudella vain päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi tämän istuntokauden alussa. Tosinhan edustajainhuone ystävämmme Theodore Burton'in aloitteesta teki keuhalla päätöksen, jolla se ilmaisi kannattavansa tuomioistuimeen liittymistä, mutta kuten kirjelmässä aikoinaan huomautin päätöksellä oli vain demonstrationin luonne, kun asia kerran ei kuulu edustajahuoneeseen vaan senaattiin.

Istuntokauden alkupäivinä liittymistä kannattavien senaattorien taholla tunnuttiin olevan aivan varmoja kahdenkolmanneksen enemmistön saannista. Arveltiin että Borah tulisi enemmän muodon vuoksi asiaa vastustamaan, mutta huomattaessaan vastustuksen turhaksi antaisi asian verrattain pian mennä positiiviseen päätökseen. Asia otettiin esille joulukuun 17 päivänä. Seuraavana päivänä, suoraan sairastuoteesta saapuen, Borah aloitti vastustuksen. Tähän mennessä ei senaatti ole käsitellyt kuin erään kuvernöörin nimittämän senaattorin oikeutta senaattorin paikkaansa koskevan asian. Muutoin on puhuttu vain pitkästi ja leveästi tuomioistuimeen liittymisestä. Joulukuun 21 päivään mennessä oli päästy selville siitä että Pepper ja Norris luopuivat vastustuksesta. Sen jälkeen vain on saatu huomata että jotkut senaattorit arkailevat puheoikeuden rajoittamisen ollessa kysymyksessä. Odotettiin äänestystä asiassa eilen, mutta sitä ei saatu aikaan. Nyt ennustetaan äänestyksen lykkäytyvän ehkä helmikuun 10 päivään saakka.

Vastustuksen taholta harjoitetaan lehtien kautta ja suoranaishallinnalla voimakasta agitatsiota valitsijamiesten keskuudessa. Heidän taktiikkansa näyttää olevan venytellä käsittelyä ja saada senaattorit, joiden toimiaika päättyy tänä vuonna, silloin pelotetuksi äänestäjistä ja taipuvaisiksi lykkäämään äänestys asiasta vaalien jälkeiseksi istuntokaudeksi. Jonkunverran horjumista on jo ollut huomattavissa. Kukaan ei tällä hetkellä ottane valalleen, että lopullinen myöntäminen päätös tulee tällä istuntokaudella. Tulevaa se kuitenkin on.

Itä-Karjalan kysymys keskustelussa esillä.

Kun yhtenä liittymistä vastustavien keppihevosenä on Haagin tuomioistuimelle kuuluva tehtävä antaa Kansainliiton neuvostolle lausuntoja, on luonnollista että Suomen Kansainliittoon viemän Itä-Karjalan kysymyksen kohtalo tuomioistuinmessä on joutunut kosketelluksi tapahtuneissa keskusteluissa. Borah on kolmisen kertaa jo vedonnut tuohon asiaan, pisimmässä muodossa eilen. Aikoinaanhan väitettiin tuomioistuimen kieltäytyneen pyydettyä lausuntoa antamasta suureksi osaksi sen tähden, että tuomioistuimen jäsenten kantaan olisi vaikuttanut tietoisuus pyyntöön suostumisen epäedullisesta vaikutuksesta amerikkalaisten kantaan liittymiskysymyksessä. Voi sen tähden olla mielenkiintoista muutamalla sanalla mainita, missä mielessä Karjalan kysymystä käytettiin esimerkkinä.

Vastustajien kantahan, kuten tunnettua ja kuten aikoinaan eri yhteyksissä olen esittänyt, ennenkaikkea perustuu pelkoon, että tuomioistuimeen liittyminen sotkee Yhdysvallat Kansainliittoon johon nämä vastustajat, selittäen Euroopan politiikkaan missään muodossa sotkeutumisen olevan Amerikan

traditsiooneja ja perusperiaatteita vastaan, eivät sallisi asioita johdettavan.

Borah koetti käyttää Karjalan kysymystä esimerkkinä ja osoituksena siitä että tuomioistuin on, kuten Suomen hallituksen eräissä memorandumissa mainitaan, yksi kansainliiton orgaani ja että kansainliiton neuvosto edellyttää voivansa sitä käyttää lakiasiaain neuvojana kuin mitakin kallispalkkaista asianajajaa sekä ignoreerata tuomioistui-
men lausunto, jos ei se käyt toivottuun suuntaan. Hänen väitteensä pääkohta näytti olevan että olisi vastoin Yhdysvaltain arvoa liittyä jäseneksi noin noloa osaa esittä-
vään liiton orgaaniin. -- Siltä varalta että hänen argumen-
teerauksensa jotain huvittaisi lähettän eri kuoressa asiaa koskevan kohdan kongressin pöytäkirjasta.

Asian jarrutus synnyttää hermostumista Dawes'issa.

Eilisiltainen yleisradiokuulijakunta miltei kautta Yhdysvaltain (puolenkymmenen yhdistetyn aseman kuulijat)sai korviintärähtävän vakuutuksen siitä, että senaatin puhemies-
nuijaa käyttävä, vilkastemperamenttinen varapresidentti oli saanut kylläisyydekseen kuunnella suunsoittoa johtamas-
saan kamarissa. Jo virkavalantekotilaisuutta viime keväänä hän käytti hyväkseen ilmaistakseen varsin vilkkaalla tavallaan mitä hän ajatteli senaatin työjärjestyksen eri-
näisistä, asiain käsittelyä haittaavista säännöistä. Eilen illalla hän kutsuttuna puhumaan eräissä banketissa käytti tilaisuutta hyväkseen puhuakseen samoista säännöistä niin voimakkaasti, ettei mikrofooni toisinaan välittänyt hänen ääntään ja niin vilkkailla eleillä, että mikrofooni hetkeksi joutui epäkantoon hänen nyrkinlyön-

nistään edessään olevaan pöytään. Syy purkaukseen oli lähinnä siinä että senaatin säännöt olivat sallineet ei vain pitkiä puheita pidettävän vaan vieläpä luetettavan ääneen kymmeniä vuosia vanhoja aikakauslehtiartikkeleita kansan odottaessa tärkeää lainsäädäntöä. — Tämä kerrottuna varapresidentin karakteristiikan lisäyksenä.

Muiden valtioiden velat Yhdysvalloille.

Niihin aikoihin kun allekirjoittaneella oli tyydytys onnistua yrityksessään tehdä mitättömäksi Suomen hallituksen Helsingissä virallisella nootilla Yhdysvalloille tekemä tarjous järjestää Suomen velka Yhdysvalloille 4 1/2% korolla ja 25 vuoden maksuajalla ja odottamalla sopivaa hetkeä saada, ohi ohjeiden, jotka valtuuttivat sanotuilla ehdoilla sopimaan, samat ehdot kuin Isolle-Britannialle oli annettu, ^{62 vuoden maksuaika} eli 3% korolla 10 vuotena 3 1/2% järeällä olevalta ajalta, tuli paljonlaiseen kirjoitettua velkain selvittelyn yhteydessä olevista asioista. Tulin silloin myös lausuneeksi arvelun, että jotkut maat ehkä pääsisivät halvemmille ehdoille, mutta että ne sen tekisivät vain selvästi osoitettuaan kykenemättömyytensä täyttää kysymyksessä olevia ehtoja. Lausuin käsityksenäni myös ^{velkamme} että yrittäminen tehdä pienen/suhteen sellaisen esityksen tulisi meille kalliiksi vaikuttamalla luottoomme takäläisillä rahamarkkinoilla. Nyt on jo niin suuri osa velallismaista saattanut velkaneuvottelut loppuun, että tuloksista ja asiain käsittelystä selvästi huomaa arvelujen osuneen oikeaan.

Aluksikin voi todeta, että sellaista sympaattista, kautta maan lehdistön ulottuvaa, toista vuotta kestävää, myötätuntoista publisiteettia kuin Suomi sai senjohdosta että riensi ensimmäisenä Englannin jälkeen velkaansa järjestämään, ei ole tullut minkään muun maan osalle. Kun täten tunnetuksi tuleminen oleellisesti myötävaikutti hyvien ehtojen saamiseen luottoamme takäläisille markkinoilla introdusoitaessa psykologisesti oikeaan aikaan

tapahtuneen velan selvittelyn tuottama hyöty tuli näkyviin rahassakin.

Niistä maista, jotka meidän jälkeemme ovat velkansa selvittäneet Unkari ja Liettua selvittivät sen tarkalleen samoilla ehdoilla kuin Suomikin. Puola, Latvia ja Viro ovat saanneet oikeuden valintansa mukaan kapitolisoida 75% viiden ensimmäisen vuoden koroista ja kuolletuksista suoritettavaksi jällellä olevana 57 vuotena. Tshekkoslovakia maksaa 18 vuotena kolmeneljännestä siitä korkomäärästä joka sen osalle olisi tullut Suomelle myönnettyjä ehtoja tarkasti noudatettaessa. Eroitus on maksettava jällellä olevana aikana. Rumania maksaa asteettain kohoavan aseikon mukaan niin että sen maksut 12 vuoden kuluttua ovat Englannin sopimuksen mukaisella tasolla. Eroitus alkuvuosina tässäkin tapauksessa vakautetaan jällellä olevana aikana maksettavaksi velkasumman lisäykseksi. Kaikissa edellämainituissa tapauksissa velkojen vakauttamiskomissioni on määrännyt kantansa sillä perustalla, että se edellyttää mainittujen maiden pystyvän suorittamaan Englannin ehtojen perustalla. Ehdot siis pohjaltaan ovat samat kuin Suomen saamat. Korkojen ja kuolletusten vakauttamisoptionia, jota Suomi ei ole halunnut käyttää, vain on laajennettu alkuvuosiin nähden.

Tähän mennessä kolme maata on tunnustettu kykeneväksi maksamaan Englannille myönnettyjen ehtojen perustalla: Itävalta, jolle kongressi erityisellä päätöksellä on myöntänyt 20 vuoden moratorion, Belgia ja Italia. Molempien viimeainittujen maiden kanssa tehdyt sopimukset ovat nyt kongressissa hyväksymistä varten. Siellä odottavat hyväksymistä myös Latvian, Viron, Tshekkoslovakian ja

Rumanian sopimuksen.

Edustajahuoneen finanssivalioidunnalle antamassaan lausunnossa valtiovarainministeri Mellon laajalti puolustelee Belgian ja Italian kanssa tehtyjä sopimuksia vedoten periaatteeseen että kysymys on ratkaistava huomioonottaen asianomaisen maan kykeneväsyyden maksaa.

Belgian velka on jaettu kahteen osaan, ennen aselepoa, marraskuun 11 päivää 1918, tehtyyn velkaan ja jälkeen tämän päivän syntyneeseen. Aselevon jälkeinen velka on vakautettu Englannin ehtojen perustalla sillä eroituksella että korko ensimmäiseltä kymmeneltä vuodelta vain asteettain kohoaa 3:een ja lopulta 3 1/2%:iin yhdennentoista vuoden alusta laskien. Ennen aselepoa tehty velka on maksettava takaisin 62 vuoden kuluessa suunnilleen yhtä suurina vuotuisin erinä. Sekä aikaisemmin kertyneen että tästä lähtien kertyvän koron vaatimisesta luovutaan kokonaan. Tämä kommissioni puolustaa vetoamalla siihen, että Belgian sotavahingot, maan ollessa saksalaisten miehittämässä, nousivat miljaardiin ja vahingot saksalaisten paperirahan lunastamisesta noin 1,200,000,000 dollariin ja myöskin muistuttamalla siitä veloistavapauttamispyynnöstä, jonka Belgia Versaillesin neuvotteluissa aikoinaan esitti. Päämotiveeraus kuitenkin näyttää olevan, että kommissionin mielestä maksut, joita Belgialta vaaditaan suunnilleen vastaavat sitä mitä Belgia pystyy maksamaan.

Italian kanssa tehty sopimus järjestää velan vakauttamisen seuraavasti. Alkuperäiseen velan määrään 1,648,000,000 dollariin lisätään 4 1/4%:n korko joulukuun 15 päivään 1922 ja siitä lukien vakauttamispäivään 3% tehden vakautettava summa yhteensä 2,042,000,000 dollaria. Jälleenmaksun

tulee tapahtua samassa aseikossa kuin Englannin lainan takaisinmaksu. Viitenä ensi vuotena maksuja vain on vähän lievennetty. Mutta pitäen silmällä Italian maksukykyä korkomäärä on määrätty varsin alhaiseksi. Kymmenvuositaitin se nimittäin on oleva seuraava $1/8$, $1/4$, $1/2$, $3/4$ 1% ja viimeiseltä 7 vuodelta 2% .

Näitä ehtoja puolustetaan esittämällä lavealti laskelmia millaista osaa Italian velat näyttelevät maan finansseissa ja maan heikossa talouselämässä ja huomauteen että tässä on kysymyksessä sopia sellaisista ehdoista, jotka maa voi maksaa, muutoin on vaara tarjolla, että velallinen jättää velkansa maksamatta.

Molemmissa tapauksissa argumenteeraus on ollut sellaista, ettei Suomi sitä missään tapauksessa olisi voinut hyväksyä käyttää.

Seuraavat Euroopan maat eivät vielä ole järjestäneet velkaansa Jugoslavia, Kreikka, Ranska ja Venäjä.

Ranskan velan vakauttamiskysymyksen on sanomalehdissä ja mieskohtaisissa keskusteluissa sekä täällä että Ranskassa antanut aihetta varsin paljoon meluun. Epäilemättä Ranskan vanha ambassadööri täällä, diplomaattikunnan monivuotinen doyen Jusserand itseään huolimatta pirteä ja toimielias, tšekäläisiä oloja erinomaisen hyvin tunteva mies kutsuttiin aikoinaan pois velkaasiassa esiintymisensä johdosta. Hänen seuraajakseen nimitetty M. Daeshner vähäpätöinen, siivo mies on nyt saanut väistyä entisen Ranskan senaatin jäsenen Berenger'in tieltä. Täällä on sanottu, että hänen nimityksensä syynä olisi se, että hänellä on erikoisen suuri vaikutusvalta Ranskan senaatissa ja että voi edellyttää hänen saavan Ranskassa hyväksymisen sellai-

selle vakauttamissopimukselle, minkä hän täällä pystyy saamaan aikaan. Molemmiin puolin väitetään sovitun siitä, että vältetään julkista keskustelua neuvotteluista ja niiden tuloksista ennenkuin asia on saatettu pisteeseen. M. Beranger saapui joku päivä sitten kaupunkiin ja voi edellyttää hänen heti käyvän käsiksi vakauttamisasiaan.

Sikäli kuin lomaltani palattuani kuulin vaikeudet päästä Ranskan kanssa tuloksiin johtui siitä, etteivät ranskalaiset M. Caillaux'n kesällä neuvotellessa vilpittömästi hyväksyneet periaatetta, että velka oli järjestettävä ottaen huomioon velallismaan maksukyky pääasiallisena ehtojen määrääjänä. Ranska nimittäin tahtoo välttämättä liittää sopimukseen ehdon, että sopimuksen täyttäminen tehdään riippuvaksi siitä täyttääko Saksa Dawes'in suunnitelman mukaiset velvollisuutensa Ranskaa kohtaan.

L. Astor

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA: _____

Ministeri Astorin raportti no 2.

Washington

28/1 1956.

Asiakirjavihko sisältää 15 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 20.7.1962

Meri Linninen

Legation de Finlande

Washington, D.C.

N:o 150

Tammikuun 27 päivänä 1926.

ULKOASIAIN		
3	300	Sal. 26.
15/2-26.		
5.	Ca.	

Herra Ministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää

raporttini N:o 2, joka sisältää:

- 1) Presidentin kabinetti nykyisessä
kokoonpanossaan.
- 2) Valtiodepartementissa tapahtuneita
henkilömuutoksia.

Raportista seuraa mukana neljä jäljennöstä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvim-
män kunnioitukseni valkuutus.

L. Ström

Herra Professori E.N. Setälä,
Suomen Ulkoasiainministeri,
y.m. y.m. y.m.,
Helsinki.

ULKOASIA
No 3 300 S. 24
15/2-26
5. Cg.

Washingtonissa olevan lähettilään 1926 vuoden

raportti N:o 2

tammikuun 27 päivästä.

Presidentin kabinetti nykyisessä kokoonpanossaan.

Eräs täällä kauan oleskellut diplomaatti tässä hiljan huomautti, että presidenttikauden näin pitkälle kuluttua pitäisi jo alkaa kuulua valituksia presidentistä ja selvittää mihin muotoon traditsionelli tyytymättömyys vallassa olevaan presidenttiin pukeutuu ja millaisilla ominaisuuksilla varustettua miestä aletaan etsiä kandi-
daatiksi tulevaa presidenttikautta varten. Mutta Coolidgen aikana on toistaiseksi kuulunut hyvin vähän valituksia ja niistäkään, joita on kuulunut, ei voi löytää mitään yleistä suuntaviivaa. Sanotaan että kaikki käy niin tasaisesti, ettei kenelläkään ole suureen tyytymättömyyteen syytä. Näyttää siltä kuin yleinen mielipide asettaisi selvästi presidentin puolelle hänen monien ristiriitain johdosta kongressin kanssa. Ennustetaan, että edessä oleva kongressikausi tulee tuottamaan hänelle suuria vaikeuksia ja vastoinkäymisiä. Varsinkin maatalous alaan kuuluvat ja kauppalaivastoa koskevat lainsäädäntökysymykset tulevat aiheuttamaan ristiriitoja. Mutta ne tuskin tulevat olemaan kantavuudeltaan vakavampia kuin aikaisemmat ristiriidat. Kansalla näyttää olevan yhä edelleenkin täysi luottamus

Coolidgen "safe and sane" harkintakykyyn ja hänen selväpiirteiseen, kokemusten perustalle rakennettuihin periaatteisiin nojaavaan, syrjästä vaikutteita vastaanottamattomaan kannan muodostukseen esille tulevissa asioissa. Hänen objektiivinen asiallisuutensa ja hänen tarkkuutensa siinä, että etsii johtopäätöstensä perustat vain niiltä elimiltä, joilla on parhaat edellytykset tosiasiamateriaalin keräämiseen ja oikeaan analysointiin, aiheuttavat sen luottavaisen levollisuuden tunteen, joka tuntuu yleensä vallitsevan.

Kun kuulee uusista republikaanisista kandidaateista puhuttavan se ei näytä johtuvan siitä, että Coolidgea vastaan olisi vahva tunne olemassa joissakin piireissä. Se vain näyttää viittaavan siihen, että joillakin tahoilla Coolidgesta poikkeavan luontoiset persoonallisuudet paremmin vetoovat asianomaisten mielikuvitukseen. Tuollaisina keskusteluissa mainittuina, kandidaateiksi sopivina henkilöinä voi olla syytä tässä mainita Hoover'in, Lowden'in ja Longworth'in.

Nykyisen hallintokauden tasainen kulku epäilemättä suureksi osaksi johtuu siitä, että presidentillä virallisina avustajina on sellaisia miehiä kuin ne, jotka kabinetin jäseninä nykyään johtavat departementteja.

Kun aikoinaan oli puhe Hardingin kabinetista huomautin, kuinka ainoastaan yksi sen jäsenistä oli, aikaisempain amerikkalaisten traditsionien mukaan, nimitetty toimeensa palkaksi presidentille vaaleissa tehdyistä palveluksista. Tämä oli attorney general Dougherty, josta sitten tuli, kuten muistettaneen, myllynkivi Harding'in kaulaan. Muut kabinetin jäsenet olivat jo silloin valittu silmällä pitäen pyrkimystä saada pystyvät ja presidenttiä, kukin alallaan,

parhaiten avustamaan kykenevät miehet kunkin departementin johtoon. Sama, poliittiset palkkionäkökohdat syrjäyttävä pyrkimys on opastanut presidentti Coolidgea koko kabinetin muodostamisessa.

Huolimatta siitä, ettei Coolidge ole tarkoituksellisesti missään vaiheessa rekonstruoinut Harding'in kabinetin kokonaisuudessaan, nykyisessä kabinetissa on jällellä vain kolme Harding'in alkuperäisen kabinetin jäsentä nimittäin valtiovarainministeri Andrew W. Mellon, työministeri James J. Davis ja kauppaministeri Herbert Hoover. (Käytän europalaisen tavan mukaista ministeri nimitystä, täällä käytetty "sihteeri" nimitys kun suomenkielisessä tekstissä saa kovin oudon kaiun). Harding'in kabinettiin myöhemmin astuneista ovat jällellä sisäministeri Hubert Work ja postiministeri Harry S. New. Muut kabinetin jäsenet ovat (lueteltakoon ne järjestyksen vuoksi) ulkoasiainministeri Frank B. Kellogg, sotaministeri Dwight F. Davis, oikeusministeri (attorney general) John G. Sargent, laivastoministeri Curtis D. Wilbur ja maatalousministeri William M. Jardine.

Kabinetissa on edustettu mitä erilaisimmat yhteiskunta-kerrokset ja toimialat. Mellon suuren omaisuuden perinyt ja sen finanssinerollaan yhdeksi Yhdysvaltain suurimmaksi privaattiomaisuudeksi pitkän elämänsä aikana kartuttanut suurfinanssin edustaja, ja James Davis, siirtolaisena maahan tullut, teräsvaivassa työmiehenä aikoinaan leipänsä ansainnut veljeskunta-organisaattori, ovat nyt monet vuodet istuneet yhdessä kabinetissa. Vuori-insinööriä eri maailman äärellä toiminut Hoover ja Coloradossa lääkäriammattia harjoittanut Work, sanomalehdentoimittaja ja kustantaja New Indianasta ja ylioikeuden presidentti Kaliforniasta Wilbur,

tennispelaaja ja kansanterveyden harrastaja, varakas hienostunut Dwight Davis ja lehmäpaimenena uransa alkanut, maatalousopiston johtajaksi kohonnut Jardine -- siinä parittein lueteltuna erilaisuuksia. Ulkonaisesti jyrkimmän vastakohdan tarjoovat rinnakkain asetettuina pitkä, rommuluinen, toverien keskuudessa liikanimeä "Jumbo" kantava Sargent ja pieni, kuivahko tutiseva, ukkomainen Kellogg. Molemmat olivat ennen asianajajia, edellinen yliopistokasvatuksen saanut, pienellä maaseutupaikkakunnalla toiminut, jälkimmäinen ilman yliopistosivistystä, käytännöllisessä elämässä koulutuksen saanut, yhdessä keskilämmen suurkeskuksessa (Minneapolis St. Paul), alueen suurimman asianajotoimiston pää-osakkaana toiminut ja Yhdysvaltain asianajajayhdistyksen puheenjohtajan kunnioitetun palkan täyttänyt, sittemmin senaatissa ja maan tärkeimmällä lähettiläspaikalla palvellut mies.

Jos jättää lukuunottamatta New'n, joka on paljon toiminut puolueen järjestöissä ja istunut senaatissa, muut kabinetin jäsenet eivät ole puoluepolitiikka-koryfeoja. Tohtori Work on kyllä kuulunut republikaaniseen kansalliskomiteaan, mutta etualalle hän aikoinaan joutui Amerikan lääkäriseuran puheenjohtajana. Kellogg on ollut senaatissa, mutta vakaumuksen miehenä eikä puoluesignaaleja noudattavana tai antavana johtohenkilönä. Niin huono hän oli puoluepolitiikkona, että hänet vasleissa löi laudalta nuori, norjalaissyntyinen hammaslääkäri Shipstead, farmer laborideologi. Kaikki kabinetissa ovat hiljaisia, asiallisia, terveen järjen miehiä, jotka ovat kykynsä näyttäneet mitä erilaisimmilla aloilla, mutta ei puoluepolitiikassa. Tämä selittää suu-
relta osalta asiain kulun tasaisuuden. -- Ei-parlamentaa-

sesta järjestelmästä on siis se etu että tällainen, ei-puoluepoliittinen hallitus voidaan pitää koossa. Järjestelmällä on, varsinkin kongressin työssä näkyviin tulevia vakavia varjopuolia, joiden selvittelyyn tässä ei ole syytä ryhtyä.

Charles Evans Hughes'in ollessa kabinetin johtavalla paikalla, ei ollut epäilystäkään siitä, etteikö hän yleisön tietoisuudessa ollut kabinetin keskeinen persoonallisuus. Hänet identifioitiin Washington'in konferenssin aikaansaamusten takana olevan henkilön ja, asioita lähemmältä seuranneitten piirissä, Dawes'in suunnitelman inspiroeraajan sekä yleisesti valtiodepartementin kaoksesta pelastavan järjestelijän kanssa. Se on selvästikin Hoover eikä Kellogg, joka tällä hetkellä on kabinetin domineeraava mies. Kellogg on toistaiseksi yleisön edessä tullut huomion esineeksi Kiinan asian ja kahden "undesirable" ulkolaisen karakoitusasian yhteydessä. Ensiksimainittu asiahan, kuten kirjelmässä aikoinaan sanomalehtiä oikoen huomautin, rajoitui Washingtonin konferenssin päätösten edellyttämiin toimenpiteisiin ryhtymiseen. Kantansa toisessa asiassa Kellogg on laajalti selittänyt joulukuun 14 p. pitämässään puheessa.

Tämä puhe, kuten minulle ilmoitettiin, oli aijottu puheeksi ulospäin ja sähkötettiin kokonaisuudessaan kaikille lähetystöille sanomalehtiin toimitettavaksi. Olen huomannut, että Suomenkin lehdet sen julkaisivat. Mitään uuttahan se ei sisällä. Siinä vain julkisesti esitetään toimenpiteet ulkomaisiin lainoihin nähden, joita ennen ei ole julkisuudessa käsitelty. Mainittakoon tässä yhteydessä, että presidentti hiljan New Yorkissa pitämässään puheessa kehoitti pankkimiehiä pitämään huolta siitä, ettei Amerikalaisia dollareita

ulkomaille lainata sotilaallisiin tai epäproduktiivisiin tarkoituksiin. Siis nämä asiat joista jo vuosia sitten kuuli Wall Streetillä puhuttavan esitetään nyt avoimesti. Ei kyllä sanota, että hallituksen toimenpiteen ehkä alkuperäisimpänä syynä oli saada kontrolleeratuksi, ettei Yhdysvalloista finansioitaisi keski- ja etelä-amerikalaisia vallankumouksia.

Keski- ja eteläamerikalaisten kasvattaminen ja kurissapito kyllä kuuluu Kellogginkin ikävimpiin tehtäviin ja hänellä on ollut huolia sekä Meksikossa että monessa muussa naassa esiintyneitten vaikeuksien johdosta, mutta kun nämä asiat eivät vaikuta Euroopan politiikkaan eikä siis voi edellyttää niitten kertomisesta olevan Suomen hallitukselle hyötyä, en niihin tässäkään kajoa.

Kellogg aikoinaan senaatissa kuului Kansainliittoon liittymistä kannattaviin senaattoreihin, oli niinsanottuja lievän reservatsioonin miehiä. Lontoossa ambassadöörinä olonsa aikana hän on läheisesti joutunut tutustumaan Euroopan probleemeihin. Hän ei Borah'n kanssa ole niin ilmeisellä sotajalalla kuin Hughes ja sentähden voikin edellyttää hänellä olevan paremmat edellytykset kuin edeltäjällään saada asiat luistamaan vähemmillä hankauksilla. Se tosiasiassa, että Yhdysvallat noin viikon kuluttua saattoivat ennustaa myönteistä vastausta Kansainliiton Neuvoston kutsuun ottaa osaa valmistavaan aseistariisumiskonferenssiin, viittaa siihen, että Kellogg osaa tämänluontoisia asioita järjestää. Tuona väliaikana hallitus piti nimittäin neuvotteluja kongressin johtomiesten kanssa tyydyttävillä tuloksilla. Niin, katsoipa Borah olevan syytä julkisesti selittää kannattavansa kongressiin osanottoa. Asia tosin vielä joutuu esille kongressin molemmissa huoneissa, edustajahuoneessa varojenmyöntämisasiana, senaatissa edustajain nimityksen vahvistamiskysymyksenä.

Ja kokemushan on selvästi osoittanut että kongressissa selviinkin asioihin voi ilmestyä mutkia. Asia on pantu siihen muotoon, että presidentti ottaa osanoton vastuulleen ja kongressin toivotaan harkitsevan vain rahanmyöntämistä ja vahvistusta toimeen.

Kellogg on maailmantuomioistuimeen liittymistä koskevassa asiassa Hughes'in reservatsioonien kannalta. Hän saa siinä ehkä vastoinkäymisen. Tällä istuntokaudella ei tähän saakka ole muuta edellytettykään kuin että alkuperäinen liittymismuoto tulisi hyväksyttäväksi. Tämän kuun 23 päivänä demokraattisten liittymistä kannattavien senaattorien johtaja, Swanson odottamatta esitti sarjan uusia reservatsioneja, siis ehdotti Hughes'in ehdotuksen syrjäytettäväksi. Toiveet asian lopulliseen, onnelliseen ratkaisuun joutumisesta eivät niin ollen ole suuret.

Huolimatta ulospäinkin selvästi näkyvästä huonosta terveydestään ja hermostuneisuudestaan (häntä jo senaatissa olon aikana toverien keskuudessa kutsuttiin "Nervous Nellie" liikanimellä) ulkoministeri Kellogg näyttää hyväksyvän suunnilleen yhtä auliisti kuin Mr. Hughes aikoinaan kutsuja mitä erilaaisimpiin tilaisuuksiin. Milloin hän esiintyy puhujana lakimieskokouksessa, milloin ulkoasioita harrastavien muodostaman yhdistyksen kokouksessa, milloin taas Pan-American Union'issa. Huolimatta siitä, että päänsä ja kätensä tutisevat, hän esittää puheensa suurella voimalla. Lisäksi on huomioonotettava, että ulkoasiainministeri on se henkilö, jolle tarjotaan useimmat päivälliset. Hän niin ollen säsongin aikana tuskin saa viettää kodissaan muita iltoja kuin ne jolloin hän itse pitää päivällisiä. (Helmikuun 8 päivänä allekirjoittaneella on oleva kunnia nähdä hänet vieraanaan). Tämä

kaikki osoittaa miehen sitkeyttä, viitaten siihen että ulkonaiset heikkouden merkit pettävät.

Jo asemansa puolesta ulkoministeri on enemmän näkyvissä ulospäin kuin muut kabinetin jäsenet. Kauppa-ministeri Hoover vetäytyy syrjään kaikesta esiintymisestä, johon ei liity hyödyllinen toiminta. Erään hänen läheisen ystävänsä rouva kerran huomautti, ettei Hooverin mukanaolosta hauskuutta ollutkaan hän kun seurassa on niin peräti kainen. Tämä nyt kuitenkin lie harhaanosunut johtopäätös. Hoover katsonee itsellään olevan tärkeämpää tehtävää eikä sentähden todennäköisesti viihdy seurassa seurustelun tähden. Mutta hän on siinä määrin toimiva mies, että hänen sitä tahtomattakin huomio häneen keskittyy aika ajoin enemmän kuin muihin kabinetin jäseniin.

Viimeisen parin kuukauden aikana hänestä on puhuttu poikkeuksellisen paljon. Olen aikoinaan omituisuutena huomauttanut siitä, kuinka vähän esimerkiksi sanomalehdissä on näkynyt hänen suuremmoisista saavutuksista kauppadepartementin ja yleensä Yhdysvaltain talouselämän järjestelyssä. Viime viikkoina vihdoin on herätty näkemään muutamia piirteitä siitä mitä on tapahtunut. On kiinnitetty huomiota Hooverin vuodesta 1921 järjestämien noin 900 määrältään kohoavien eri konferenssien tuloksiin. Ilman lainsäädäntöä, ilman lain suomaa valtaa toimia, Hoover on yksinkertaisesti huolellisesti tutkituttamalla kulloinkin jotain talouselämän tai liikenteen alaa koskevaa kysymystä tarkoituksella keksiä keinoja taloudellisimman ja tehokkaamman toiminnan aikaansaamiseksi, tällaisia keinoja keksittyään kutsunut kokoon alalla toimivien konferenssin ja saanut heidät vakuutetuksi yhteisistä eduista, jotka saavutettaisiin keinojen yleisen käy-

täntöön sovelluttamisen kautta . Asiat ovat olleet niin hyvin selvitettyt, vapaaehtoisen, yhdenmukaisen toiminnan tuottamat edut ovat olleet siksi ilmeiset, ettei ole ollut vaikeaa saada asianomaisten kannatus asialle. Täten on useiden tuotantoalojen tuotteet standardisoitu, liikennesuhteet yhdenmukaistutettu tavalla, joka aiheuttaa suuremmoista raaka-aineen, pääoman ja työn säästämistä. On nyt lehdissäkin huomautettu, kuinka omituista se on, että Klondyken kulta löydöistä sanomalehdet olivat pitkät ajat täynnään sensaationelleja kirjoituksia vaikkei Alaskasta tähän mennessä ole saatu kuin satakunnan miljoonan edestä kultaa, mutta että Hooverin puuhista tuskin on ollut muuta kuin lyhyitä kuivia mainitsemisia ja häne~~n~~ johtamiensa järjestelytoimenpiteiden kautta aikaansaatu säästö, siis kansallisvarallisuuden lisäys, jo tähän mennessä kohoaa, varovaisesti laskien ja niin pitkälle kuin se voidaan rahassa arvioida, puoleen miljoonadiiniin. Hooveria on nyt sanottu suurimmaksi administraattoriksi mitä Yhdysvalloilla on Alexander Hamilton'in jälkeen koskaan ollut.

Toinen asia, jonka johdosta ryhtymistään toimenpiteistä Hooverin osalle on viime aikoina tullut paljon tunnustusta on vieraiden valtojen tuotantorajoitusten avulla aikaansaamat hintojen korotukset useille kalutustavaroille, ennen kaikkea kumille. Lyhyessä ajassa Hoover sai aikaan 10 miljoonan dollarin pääomalla varustetun yhtiön vastatoimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Hoover'in kasvavaa vaikutusvaltaa Suomella on syytä katsoa mitä suurimmalla tyydytyksellä, sillä Hoover on, kuten hän, miltei joka kerran minun häntä tavatessani vakuuttaakin, mitä myötätuntoisin Suomea kohtaan. Sellainen ystävä voi

vielä tulla merkitsemään paljon. Niin kovasti kuin hän onkin töissään kiinni häneltä näkyy riittävän aikaa ja intressiä pitää itsensä informoituna Suomen asioista. -- Viime keväänä esimerkiksi, kun olin lähettänyt hänelle D.A.R. vuosikokouksessa pitämäni puheen, hän kirjoitti sydämmellisen kiitoskirjeen, jossa hän myös lausui onnittelut puheen "ylevästä sävystä" ja myöhemmin huomasin hänen puheistaan, että hän oli suurella harrastuksella lukenut sekä puheen, että mukaan liitetyn ark. Saarista koskevan liitteen.

Hoover'in vaikutusvalta presidentin neuvos-pöydän ääressä on koko ajan ollut varsin huomattava. Presidentti on siinä määrin nojautunut hänen neuvoihinsa nimitys- y.m. ulkopuolella kauppadepartementin toiminta-alueen olevissa asioissa, että lehdet siitä toisinaan ovat pitäneet Hooveria vastaan tähdätyä melua. Onhan tunnettua, että nykyinen laivastoministeri on Hooverin läheinen ystävä ja ehkä vielä läheisemmän ystävän, Stanford'in yliopiston rehtorin veli ja että nykyinen maatalousministeri Jardine on Hoover'in ehdottama mies.

Siihen nähden, että täkäläiset maatalouslainsäädäntöaloitteet aikoinaan herättivät huomiota Suomessa voi olla syytä lyhyesti kosketella Mr. Jardinen periaatteellista kantaa näissä asioissa.

Jardine ei kannata Haugen-McNary lakiehdotuksen mukaisia lainsäädäntötoimenpiteitä. Tämä lakiehdotus, kuten muistettaneen, ehdotti että hallitusmuodostaisi järjestön, jonka tehtävänä oli maataloustuotteiden ylijäämän myyminen ulkomailla ylläpitäen määrättyä hintatasoa kotimaisilla markkinoilla erinäisille tuotteille. Se soti Hoover'in periaatetta "aid not interference" vastaan. Mr. Jardine

mielestä ei maataloutta auteta sen nykyisistä vaikeuksista radikaalisella lainsäädännöllä, joka tähtää hintatason keino-
tekoista määräämistä ja tariffin avulla aikaansaatavaa tukea. Maataloutta koskevat kysymykset ovat ennen kaikkea ja viime
kädessä taloudellisten lakien alaisia ja parannukset on sen-
tähden etsittävä terveitten, taloudellisten järjestelymuoto-
jen ja apukeinojen alalta. Sellaisina hän pitää osuustoimin-
nallista tuotteiden myynnin järjestämistä, varastoinislaitos-
ten kehittämistä ja luottorakenteen lujittamista. Tämän
suuntaista lainsäädäntöä presidentti Coolidgekin ilmoitti
eräässä Chicagossa pitämässään puheessa tulevana suosittele-
maan kongressille.

Valtiodepartementissa tapahtuneita henkilömuutoksia.

Pääasiassa valtiodepartementin johtavilla paikoilla on samat miehet kuin aikaisemminkin. Alivaltiosihteerina toimii Joseph C. Grew, apulaisvaltiosihteereinä Leland Harrison, Wilbur J. Carr, J. Butler Wright ja uutena miehenä, Kiinaan ministerinä lähetetyn McMurray'n tilalla, apulaisvaltiosihteeri Robert E. Olds.

Viimemainitun nimitys aluksi herätti ihmettelyä. Mr. Olds ei ole karriäärissä ollut mies. Hän on ulkoministeri Kellogg'in vanha yhtiömies asianajotoimistossa ja erittäin läheinen henkilökohtainen ystävä. Mr. Kellogg ilmoitti suositelleen hänen nimittämistään, koska hän kaipasi lainopillisiin asioihin syventymään pystyvää apulaista.

Mr. Olds on erittäin sympaattisen ja intelligentin vaikutuksen tekevä mies. Hän on yksi niitä lämminsydämisistä amerikalaisista, joita niin monia kohosi näkyviin sodan ja sen jälkeisenä aikana. Hän toimi mainittuna aikana Amerikan Punasen Ristin palveluksessa ja oli hänen alaisena alueena suuri osa Eurooppa/Suomi mukaanluettuna. Hän sanoi, ettei hän koskaan Suomessa käynyt vaikka olikin kerran ollut Tallinnassa talvisaikaan ja aikonut lentokonella lentää lahden yli. Nykyään hän tuntui erikoisharrastuksena harrastavan tuberkuloosin vastustamista. Hänen voi varmasti edellyttää tuottavan maalleen kunniaa, jos hän nykyiseltä paikaltaan siirrettäisiin jonnekin ministeriksi.

Suomen asiat edelleenkin hoidetaan departementin Itä-Europan jaostolla. Tämän jaoston monivuotinen päällikkö Evan Young nimitettiin syksyllä Yhdysvaltain ministeriksi San Domingoon. Päällikkönä toimii nykyään, väliaikaisesti

toimeen määrättyä, Robert F. Kelley.

Virallisissa lähteissä hänestä vain mainitaan, että hän on armeijan kapteeni, joka heinäkuun 28 päivänä 1921 määrättiin agulais-sotilasattaseaksi Helsinkiin.

Hän on yleensä vaitelias mies. Siitä päätäten, ettei hän koskaan ole minulle oloista Suomessa mitään komp-limenteeraava sanonut, paitsi että hän moneen kertaan on lausunut suuresti ihailevansa kenraali Oskar Enckellin ja -- lumentsulatuskoneita Helsingin kaduilla, olen arvellut voivani päätellä, ettei hän yleensä ole maahamme ja kansaamme ihastunut. En ole voinut päästä selville onko hänellä hyvin vahvat sympatiat valkoisia venäläisiä kohtaan, mutta bolsheviikejä hän ei rakasta. Hänessä kyllä huomaa pyrkimystä objektiivisuuteen kantaansa eri kysymyksiin määrätessään, mutta, kuten ammattiupseerit yleensä, hän tuntua olevan hyvin lujasti kiinni amerikkalaisissa ja entente-laisissa ennakkoluuloissa.

Departementtiin hän aluksi tuli Venäjän asiain experttinä ja kuului pitkät ajat näkymättömissä oleviin Itä-Euroopan jaoston voimiin. Venäjän tunnustuksen varalta Borah'n johdolla toimitetuissa "kuulusteluissa" Kelley tuli olemaan ehkä eniten esiintyvänä departementin virkamiehenä. Hän on tarkka asioita esittäessään ja muodostaa niistä itselleen selvän yleiskäsityksen, ennenkuin hän niistä ryhtyy puhumaan, joten hänen esityksensä tekee varsin selväpiirteisen vaikutuksen ja hänestä saa käsityksen, että hän on, kuten täällä sanotaan, "a man with a vision". Mr. Magruder'in siirtyessä Tukholmaan Kelley nimitettiin Itä-Euroopan jaoston varajohtajaksi.

Kenraali Enckell'in eron jälkeen hän ei ole hänestä puhunut minulle. Mutta minulla on epäilyksiä, että puheet kenr. Enckell'in erosta, joiden kaikuja kuulin kesällä Wall

Street'illäkin, olivat lähtösinkin hänestä. Kun itselläni ei ollut asiasta yksityiskohtaisia tietoja ja kun tiedän, että tänne kaikista henkilökysymyksistä toimitetaan hyvin seikkaperäiset tiedot, olin usein hallitusta puolustaesani seitsemän sylen vedellä.

(Ottaen huomioon, että täällä varsin yleisesti ja etenkin liikepiireissä vallitsee se käsitys, että paras osoitus jonkun suurliikkeen, valtion tai muun organisaation hyvää johdosta on se, että toimiin osataan ennakkoluulottomasti valita ja toimissa saadaan pysymään pystyvimmat miehet, on selvää että niin yleisesti ententevaltojen sotilaspiireissä taitavaksi tunnetun miehen kuin kenraali Enckell'in ero kiinnittää huomiota puoleensa. Olisi kun jotain vastaavanlaista kotimaassa tapahtuu tärkeää, että lähetystöille toimitettaisiin ainehistoa, jonka avulla tapahtumista asianomaisten maiden edustuksilta todennäköisesti saapuvien epäsuotuisain tiedoitusten vaikutusta voisi lieventää tai estää).

N. A. Ström.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C8.

ASIA: _____

Ministeri Isotörmän raportti no 3.

Washington

28/1 1926.

Asiakirjavihko sisältää 6 kirjoitettua lehteä ja 4 painostettua
Valtionarkistossa 20.7.1962

Mari Lönnroos

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMA: 5

OSASTO: C8.

ASIA: _____

Ministeri Petronin raportti no 3.

Washington

28/2 1926.

Asiakirjavihko sisältää 6 kirjoitettua lehteä ja 4 painostettua
Valtionarkistossa 20.7.1962

Matti Louninen

Kauppi.

Légation de Finlande

Washington, D.C.

N:o 153

Tammikuun 28 päivänä 1926.

ULKOAS			
N ^o	12/	1632	KD 26
15/2.26	-		2
5	C.	C.8	

Herra Ministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää

raporttini N:o 3, jonka sisältö on: "Lyhyt katsaus
Yhdysvaltain obligationmarkkinoihin". Neljä jäljen-
nöstä siitä seuraa mukana.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri syvim-
män kunnioitukseni valkuutus.

L. Mäkelä

Herra Professori E.N. Setälä,
Suomen Ulkoasiainministeri,
y.m. y.m. y.m.,
H e l s i n k i.

TERVIAKOSKI

153.

4/300 *Intne**Presid.*

ULKO	
N:o	12 1632 K 26
15/2. 26	- N:o 1.

Washingtonissa olevan lähettilään 1926 vuodenraportti N:o 3tammikuun 28 päivältä.Lyhyt katsaus Yhdysvaltain obligatiomarkkinoihin.

Yhdysvaltain obligatiomarkkinoista puhuttaessa on ensiksikin syytä huomauttaa, että huolimatta varsinkin viime vuoden loppukuukausina huomattavasta, tavattomasta vilkkaudesta osakemarkkinoilla, harrastusta ja pääomaa on riittänyt obligatioihin -- siinä määrin, että markkinat ovat taasen nielleet ennätysten muodostavan määrän uusia emissioita. Sekä kotimaisia, että ulkomaisia uusia obligatioita myytiin 1925 suurempi määrä kuin minään aikaisempaa vuotena.

Lukuunottamatta konverttaus tarkoituksessa emitteerattuja lainoja yhdysvaltalaisen teollisuus-, liikenne-, voima-, vesi-, valo-, rautatie-y.m. yhtiöiden hyväksi laskettiin 1925 liikkeelle lähes 2,500 miljoonaa dollaria, eli noin 300 miljoonaa enemmän kuin edellisessä vuonna. (Kotimaisia obligatioita koskevat luvut ovat White-Weld & Co:n laskemat). Kotimaisten kuntien obligatioita laskettiin liikkeelle noin 1,200 miljoonaa dollaria, noin 150 miljoonaa vähemmän kuin 1924.

Eri pankkien taholta on lausuttu sama huomautus, että kotimaiset obligationit sijoitettiin helpommin, vähemmillä ponnistuksilla myyntijärjestyksen puolelta, kuin

minään aikaisempaa vuotena. Sekä vakuutusyhtiöihin, että pankkeihin keraantuneiden, sijoitusta hakevien pääomien määrä on ollut varsin suuri, ja siitä johtuen tällaiset tukuttain ostavat laitokset ovat esiintyneet erittäin suurina ostajina. Versinkin rautatieyhtiöiden obligationit on sijoitettu hyvin pian. Tämä kyllä kai johtuu siitä, ettei niitä tarjottu kuin noin 325 miljoonaa, eli vähemmän kuin puolet 1924 vuoden määrästä. Tällaisia sijoitusmahdollisuuksia ennustetaan tänä vuonna tultavan tarjoomaan enemmän.

Ala, jolla taasen ennustetaan tarvittavan tänä vuonna vähemmän pääomaa kuin 1925 on rakennusteollisuus. Kiinteistöihin sijoittamista varten otettiinkin 1925 noin 625 miljoonaa dollaria, määrän oltua 1924 vain 317 miljoonaa. Odotetaan huomattavaa hiljenemistä rakennustoiminnassa.

Kaupankäynti kotimaisissa obligationissa yleensä kuitenkin, todennäköisesti osakemarkkinain vilkkaudesta johtuen, oli hiljaisempaa kuin 1924. Hinnat myös olivat pienempiä vaihtelujen alaisia, siis paremmin samalla tasolla pysyviä.

Ulkomaisia lainoja on 1925 laskettu liikkeelle, konverttauksiin käytetyt määrät lukuunottamatta, 1,189 miljoonaa dollaria, vastaavan määrän ollessa 1924 973 miljoonaa. Tässäkin on saavutettu ennätys.

Liitän oheen liitteenä National City Company'n julkaiseman katsauksen vuoteen 1925, joka tiivistetyssä muodossa tilastotiedoin valaisee ulkomaista finanssientia. (Huomautan samalla ensi sivun viime kappaleessa olevasta, Suomen luoton terveyttä koskevasta lauseesta, jonka pankin

nuori tilastomies suurella tyydytyksellä sanoi saaneensa siihen pistetyksi. Katsausta levitetään toistasataatuhatta kappaletta joten tuo lause ei ole siinä merkitykseltään).

Seuraavassa esitän muutamia kommentarioita nojautuen pääasiassa siihen mitä Wall Street'illä kuulin New Yorkissa joulun ja uuden vuoden välillä käydessäni.

Europaan valtiolainain suhteellista vähenemistä pidetään merkittävänä ilmiönä. Sen yhteydessä minulle huomautettiin, että näyttää siltä kuin ensiluokkaiset, kotimaisten parhaiden kanssa kilpailevat valtioiden emissiot tulisivat häviämään Yhdysvaltain markkinoilta. Siihen viittaavana seikkana mainittiin hollantilaisten ja ruotsalaisten aikaisemmin tänne sijoitettujen obligatioiden varsin tuntuva siirtyminen Europaan. Mr. Schoepperle sanoi taipuvansa olettaa, että ainoastaan sellaiset ulkolaiset obligatiot, joista korko on korkeampi kuin ensiluokkaisista kotimaisista obligatioista, tulevat täällä ajanpitkää säilyttämään markkinassa.

Viime vuonna liikkeelle lasketuista valtioiden lainoista sanottiin, että Italian 100 miljoonaa on suuri surunlappi niille joiden on se myytävä. Norjan ja Tanskan obligatiot on sijoitettu helposti ja Tshekkoslovakian laina on ollut yllättävän haluttua tavaraa. Tämän viimeksimainitun sanottiin ilmeisesti johtuvan, paitsi houkuttelevan korkeasta korosta, siitä että lainasta annettu erikoisvakuus on edullisesti vaikuttanut yleisön mielikuviin. Suurena tekijänä menestymisessä väitetään myös olleen sen, että tässä maassa on paljon vaurastuneita, hyvässä asemassa olevia tshekkejä, jotka itse ovat esiintyneet ostajina ja myös tehneet vaikuttavaa henkilökohtaista propagandaa lai-

nan hyväksi.

Tshekkoslovakian laina, joka oli päivätty lokakuun 1 päivänä oli 25 miljoonaa dollaria, osa valtuutetusta 50 miljoonan määrästä. Kuponki oli 7 1/2 ja emissiohintaa 96, joten sen sijoittajalle piti tuottaa yli 8% korkoa. Erikoisvakuutena oli annettu etuoikeus sokeri- ja alkoholi-accisituloihin, tullituloihin ja tupakkamonopoolin tuloihin. Laina otettiin sen jälkeen kun Tshekkoslovakia oli saanut velkansa Yhdysvaltain hallitukselle vakautetuksi.

Kokonaista 37% Euroopan lainatusta pääomasta on lainattu Saksaan, 365 miljoonaa dollaria pitkäaikaista luottoa ja noin 245 miljoonaa lyhytaikaista luottoa. Useimmissa tapauksissa sanottiin pankkien, jotka saksalaisia lainoja ovat ostaneet, että yleisön intressi kotimaisia kuntien lainoja kohtaan olisi ilman muuta kohdistettavissa vieraan maan kunnallisiin lainoihin. Niin ei osoittautunut olevan asian laita. Oli kuitenkin ollut huomattavissa, että mitä lyhempi lainan jouksuaika oli sitä suuremmalla halulla ostettiin sitä. -- Samoin teollisuus y.m. yhtiöille annetut lainat ovat useimmissa tapauksissa olleet varsin vaikeat sijoittaa. Suuren osan niistä sanotaan vielä olevan välittäjien käsissä. Kuitenkin on huomautettu, että nämä lainat menivät paremmin kaupaksi vuoden loppuun alkupuolella.

Mr. Schoepperle arveli pankkien polttaneen sormensa Saksan lainoilla siinä määrin, että piti todennäköisenä luotonannon vähenemisen sinne päin. White, Weld & Co. (jolle yhtiöiden finansioiminen on erikoisala)

koettaa vakuuttaa, että saksalaisille yhtiöille lainaaminen tulee lisääntymään. Luulen edellisen lausunnon annetun vähemmän intressin värittämänä.

Mielenkiintoisena piirteenä saksalaiselle luotonotolle tšekalaisilla markkinoilla voi mainita, että A.E.G:n toinen laina, 10 miljoonaa 6 1/2% kupongilla, kuolletettava 1940:een mennessä myytiin nopeasti 94:n hintaan, joka merkitsi 7,16% korkoa sijoittajille, samaan aikaan kuin saman yhtiön aikaisempi 7% 1945:een maksettava, aikoi-
naan varsin hitaasti myyty, laina noteerattiin pörssissä niin alhaisesti, että se sijoittajalle tuotti 7,50%.
Vetovoima uusissa oli ilmeisesti siinä, että niihin liittyi oikeus vaihtaa ne osakkeisiin. Siis se oli osakkeissa spekuleeramisen mahdollisuus, joka teki ne yleisölle houkutteleviksi. Kun myynti tapahtui ajankohtana, jolloin osakkeissa spekulointi kukoisti New York'in pörssissä, täytyy sanoa, että lainan ehtoja laadittaessa oli osoitettu hyvää psykologista vaistoa. Kai saksalaista.

Suomen luoton suhteen City Company'ssa huomautettiin, että he olivat syksyllä koettaneet saada 7 prosenttisen lainamme noteerauksen ylös. Marraskuun 5 päivänä se olikin 98 1/4, mutta ei jaksanut pysyä sillä tasolla. Pankki näytti kiertokirjeitä haarakonttoreihin ja asiamiehille, joista ilmeni, että se järjestelmällisesti ohjaa niiden toimintaa myös Suomen lainoihin nähdessä kehoittaen kulloinkin työskentelemään yhden suomalaisen lainan hyväksi määrättyinä päivinä kautta maan. -- Viime viikkoina on voinut huomata ilahduttavaa lainojemme noteerausten kohoomista. Kuusprosenttinen on nyt tammikuun 26 p.⁸⁹/paikkeilla, seit-
senprosenttiset 97 7/8, yhtyneet kummat 92 1/4.

L. Sjöström

FOREIGN DOLLAR BONDS

Review of 1925

GEOGRAPHICAL DISTRIBUTION OF BORROWINGS

From January 1 to December 31, inclusive, our market has absorbed new foreign issues totalling, approximately, \$1,349,173,900, principal amount,* as given in the detailed table appearing on Page Four of this circular. Of this total it is estimated that \$159,917,400, or roughly 12%, was used for refunding securities already outstanding in this market. New capital obtained by foreign borrowers, therefore, totals \$1,189,256,500, an increase of \$216,245,000, or 22% over the 1924 total, which at the time showed a much greater volume than had any previous year. The 1925 total was distributed geographically as follows:

NEW CAPITAL—		1925	1924	1925	1924
Europe	\$	662,010,300	\$520,650,000	55.7%	53.5%
Asia		66,902,000	121,011,500	5.6%	12.4%
Australasia		75,000,000		6.3%	
Latin America (incl. W. Ind.)		199,402,200	150,810,000	16.8%	15.5%
Canada (inc. Newfoundland)		185,942,000	180,540,000	15.6%	18.6%
Total Foreign		\$1,189,256,500	\$973,011,500	100.0%	100.0%

Our foreign investment market shows a total of almost \$5,600,000,000 of new financing (including refunding) over the past seven years, with an annual average of \$796,922,843. The past year represents 24% of the whole, and the last two years about 46%.

TYPES OF BORROWERS

Foreign borrowers during the last two years may be classified as follows:

1925—13 Governments,—17 Provinces or States,—17 Municipalities,—67 Corporations
1924—17 Governments,—7 Provinces or States,—17 Municipalities,—35 Corporations

NEW CAPITAL—		1925	1924	1925	1924
Governments	\$	393,769,000	\$557,026,500	33.1%	57.2%
Provinces and States		157,086,000	43,752,000	13.2%	4.5%
Municipalities		92,950,000	62,291,000	7.8%	6.4%
Corporations		545,451,500	309,942,000	45.9%	31.9%
Total Foreign		\$1,189,256,500	\$973,011,500	100.0%	100.0%

DECLINE IN GOVERNMENT BORROWINGS

A significant development of the foreign financing in 1925 is the marked *decrease*, both in actual volume and relative importance, of loans to national governments. For instance, government loans to Europe totalled \$234,966,000 in 1925, or 20% of total new capital loaned abroad, as compared with \$414,250,000 in 1924, or over 42% of total new capital loaned abroad in that year.

The \$75,000,000 loan to the Commonwealth of Australia is the first external loan of the Commonwealth to be offered outside of the London market. While both Italy and Poland have borrowed here since the war they may be regarded as new comers in the way of major financing. Belgium, the Argentine and Norway were again important borrowers, as in 1924. The \$50,000,000 Belgian loan was in part for the Congo. Indirectly, therefore, American investors have been participating in the development of the continent of Africa. The Kingdom of Denmark had not borrowed here since January, 1922, and the recent loan was largely for refunding.

Czechoslovakia borrowed \$25,000,000 in October, following settlement of its debt with the United States Treasury. The new loan is secured upon four of the most reliable sources of revenue of the government, the sugar and alcohol taxes, net profits of the tobacco monopoly, and customs duties. Finland also floated a small government issue in this market, the proceeds going largely to the completion of the great Imatra hydro-electric plant. In this case, too, investors are coming to appreciate the intrinsic soundness of Finnish credit.

The volume of foreign government financing is unmistakably on the downward trend. Investment bankers have for some time regarded such development as inherent in the gradual transition to normal world conditions. There is of course a tendency on the part of some of these govern-

* Loans for less than 12 months not included.

ments and their nationals to buy back their own dollar bonds as their conditions at home become more normal. First class foreign government bonds outstanding in this market should logically, therefore, command increasing prices during the next few years.

LOANS TO PROVINCES, STATES, AND MUNICIPALITIES

In 1925 new capital loaned to states totalled \$157,086,000, as compared with \$43,752,000 in 1924, all of which went to seven Canadian provinces. This year the same provinces, together with the Province of Quebec (\$15,000,000), borrowed almost twice as much, \$80,955,000, and yet this amount constituted only 51½% of the total advanced to provinces or states. Of total new capital loaned to states or provinces, \$34,131,000, or 21.7%, went to Latin America, and \$42,000,000, or 26.7%, to Europe.

LOANS TO MUNICIPALITIES

New capital advanced to foreign municipalities showed an increase of almost 50% in actual volume, \$92,950,000, as compared with \$62,291,000 in 1924, although the relative importance of this class of financing to the total is still insignificant (7.8%). The geographical distribution was as follows: Europe, 96.75%; Canada, 2.70%; Latin America, 0.55%.

GROWING IMPORTANCE OF CORPORATE FINANCING

Foreign corporate financing has now taken precedence over government financing, exceeding the latter in 1925 by \$151,682,500, or 38½%. In total amount of new capital advanced, corporate financing in 1925 shows an increase of 76% over that for 1924, while government loans show a decrease of 24%. This change in the character of our foreign investment market is apparent from a comparison of new capital advanced in 1925 with that for 1924, and with the amounts of foreign securities estimated to be outstanding in this market seven years ago, as follows:

	NEW CAPITAL ADVANCED		Foreign Securities	
	1925	1924	Outstanding Jan., 1919	
Government	\$393,769,000 (33.1%)	\$557,026,500 (57.2%)	\$1,639,500,350 (75.8%)	
State and Municipal	250,036,000 (21.0%)	106,043,000 (10.9%)	213,381,262 (9.8%)	
Corporate	545,451,500 (45.9%)	309,942,000 (31.9%)	310,940,968 (14.4%)	
	\$1,189,256,500 (100.0%)	\$973,011,500 (100.0%)	\$2,163,822,580 (100.0%)	

The actual amount of new capital advanced to foreign corporations during the last two years is equal to 2¾ times the estimated amount of foreign corporate securities outstanding here in 1919 and representing an accumulation of some years. Foreign corporate financing for 1925, as regards purpose, was distributed approximately: 52% to industrials, 37% to public utilities and 11% to railroads. Geographical distribution during the last two years has been as follows:

	1925	1924	1925	1924
Europe	\$295,094,300	\$85,400,000	54.1%	27.6%
Asia	66,902,000	37,000,000	12.3%	11.9%
Latin America (incl. W. Ind.)..	80,968,200	78,055,000	14.8%	25.2%
Canada (incl. Newfoundland) ..	102,487,000	109,487,000	18.8%	35.3%
Total Corporate	\$545,451,500	\$309,942,000	100.0%	100.0%

The outstanding feature not only of foreign corporate financing, but of the entire foreign investment market for 1925, was the huge amount of new capital advanced to Germany. Since October 14, 1924, Germany has obtained from the American market practically \$365,000,000 new capital, exclusive of bank credits and loans running for less than one year,—\$120,000,000 in 1924, and \$244,950,000 in 1925. New capital advanced to Germany in 1925 constituted 20½% of total new capital loaned abroad and 37% of new capital advanced to Europe.

As examples of the more important German corporate issues reference might be made to the \$25,000,000 loan to the Central Bank for Agriculture, which should improve agricultural production and thereby tend to reduce the import of foodstuffs. Two loans of \$10,000,000 each to the German General Electric Company (AEG), one of the best known industrial corporations in the world, should augment the export of German manufactures and thereby contribute toward the carrying out of the provisions of the Dawes Plan.

A new corporate borrower in this market was the Est Railway, one of the trunk line systems of France. Among other corporate financing Italy received \$5,800,000 for its cotton and artificial silk industries and \$8,000,000 for hydro-electric development; Denmark, \$9,000,000 for banking, telephones and shipbuilding; Hungary, \$8,000,000 for iron and steel industries; Norway, \$5,800,000 for hydro-electric development; Czechoslovakia, \$4,000,000 for iron and steel indus-

tries, and Austria, \$3,000,000 for hydro-electric development.* A part of the proceeds of the International Telegraph and Telephone issues will be devoted to development work in Spain, while the proceeds of the International Match issue will be used in the taking over of the match monopoly of the Polish government.

THE RETURN OF CONFIDENCE

The "Dawes Plan", put into operation in the latter part of 1924, to a large extent broke up the impasse into which Franco-German relations and in fact the whole reparations problem had drifted, and inspired a world-wide restoration of confidence in the ability of Europe to solve its political and economic problems. Secretary Hoover, in reviewing our own situation at the close of 1924 states: "The year's developments gave the United States a stronger position than ever in international finance. The United States is now the world's greatest investor, and the dollar is widely used as a basis for international transactions even where the United States is not directly concerned, whereas ten years ago the New York foreign exchange market was comparatively insignificant and the Nation was heavily indebted to Europe. Our total foreign holdings, excluding debts owed to our Government, amount to about \$9,000,000,000, having increased by about \$1,000,000,000 during the year."

The progress in European affairs so auspiciously begun in 1924 has been carried forward consistently and the year 1925 has seen Europe turning definitely from post-war abnormalities to a reasonably healthy and economic basis of existence. The most concrete achievement of 1925, certainly from an economic point of view, was the return of Great Britain to a gold basis. Winston Churchill's historic announcement of this fact (April 28th) marked a turning point in international finance and commerce, and may be said to have brought to a close the acute period of reconstruction following the Armistice, and to have opened a new chapter of diminishing difficulties and great promise.

The Locarno Treaties, while primarily political, have strengthened the confidence engendered by the adoption of the Dawes Plan and are having an important effect in accelerating the return of European trade and commerce to normal conditions. Substantial progress has also been made during the year in the funding of foreign indebtedness owing the U. S. Government, notably in the cases of Italy, Belgium and Czechoslovakia, and also with Esthonia, Rumania and Latvia.

A WELL-BALANCED INVESTMENT LIST SHOULD CONTAIN PRIME FOREIGN BONDS

The debit and credit items of our international accounts must balance, and the funds we lend abroad each year play a substantial part in the maintenance of our relatively huge export surpluses. If we should decline to make foreign loans we would experience either a drastic reduction in our exports or a corresponding increase in imports. Where the moral risk is good and the proceeds contribute toward financial and economic reconstruction or legitimate developments calculated to increase the productive capacities of borrowers, Americans will invest with increasing confidence in foreign issues sponsored by responsible bankers.

Every well-balanced investment list should, in our opinion, contain a reasonable number of carefully selected foreign securities, primarily for purposes of diversification. The existing returns from high class foreign bonds as compared with domestic issues of corresponding quality will, moreover, make such a course attractive. The proportion will vary, depending upon the conditions and requirements of each case. We do, however, look forward to an increasing demand in this field as the realization grows that foreign dollar issues compare favorably with domestic as to intrinsic security. They offer a new avenue for sound diversification—in addition, the higher returns now obtainable in the case of numerous foreign dollar bonds need not involve a modification of conservative investment policy.

THE NATIONAL CITY COMPANY.

* See detailed list page four.

The information contained in this circular is derived from sources which we regard as reliable. We do not guarantee but believe it to be correct.

FOREIGN BORROWINGS IN 1925

EUROPE	Principal Amount	Subdivision Total	Grand Total
Government			
Kingdom of Italy	\$100,000,000		
Kingdom of Belgium	50,000,000		
Republic of Poland	35,000,000		
Kingdom of Norway	30,000,000		
Kingdom of Denmark	30,000,000		
Czechoslovak Republic	25,000,000		
Republic of Finland	10,000,000	\$280,000,000	
State and Provincial			
State of Bremen (2)	\$ 15,000,000		
State of Bavaria	15,000,000		
Province of Upper Austria	5,000,000		
Saar Basin Consol. Count- ties	4,000,000		
Free State of Oldenburg	3,000,000	\$ 42,000,000	
Municipal			
City of Berlin	\$ 15,000,000		
City of Oslo (2)	10,100,000		
City of Cologne	10,000,000		
Hung. Con. Mun. Loan	10,000,000		
City of Munich	8,700,000		
State of Wurttemberg Con. Mun. Loan (State Gty.)	8,400,000		
Danish Con. Mun. Loan	7,000,000		
City of Dresden	5,000,000		
City of Frankfurt-on-M.	4,000,000		
City of Saarbruecken	3,000,000		
City of Duisburg	3,000,000		
City of Graz	2,500,000		
City of Dusseldorf	1,750,000		
City of Heidelberg	1,500,000	\$ 89,950,000	
Corporate			
RAILROAD			
Est.	\$ 20,000,000	\$ 20,000,000	
PUBLIC UTILITY			
Internatl. Tel. & Tel. Corp. (partly stk.) ..	46,713,900		
Saxon Public Wks. (State Gty.)	15,000,000		
Rhine-Westph. Elec. Pr. Corp.	10,000,000		
Internatl. Pr. Sec. Corp. Westph. U. Elec. Pr. Corp.	7,500,000		
Elec. Pr. Corp. Germany Rhine - Main - Danube Corp. (Govt. Gty.) ..	6,000,000		
German Atl. Cable Co. Hamburg Electric	4,000,000		
Tyrol Hydro Elec. Pr. (Prov. Gty.)	3,000,000		
Copenhagen Tel. Co.	2,000,000	\$115,713,900	
INDUSTRIAL			
Cent. Bank for Agr. Germany	\$ 25,000,000		
General Elec. Co. Ger- many (AEG) (2)	20,000,000		
Internatl. Match Co. (Stk.)	15,750,000		
Swedish Am. Inv. Corp. Thyssen Iron & Steel Wks.	15,000,000		
Siemens & Halske Siemens Schuckert- werke	12,000,000		
Anglo-Am. Oil Co. Ltd. Cunard S. S. Ltd.	10,000,000		
Good Hope Steel & Iron Wks.	8,000,000		
Hamburg American Line United Ind. Corp. (Vineg)	7,500,000		
Alpine Montan Steel Corp.	6,500,000		
Mtg. Bank of Denmark Snia Viscosa (Stk.) ..	5,000,000		
Sault Falls Co. Ltd.	4,842,000		
Brunauer Turbine & Equip.	4,000,000		
Mun. Bank State of Hessen (State Gty.) ..	4,000,000		
Rima Steel Corp.	3,600,000		
Rudolph Karstadt Inc. European Mtg. Inv. Farm Loan	3,000,000		
Bornmeister & Wain	2,400,000		
Norwegian Nitrogen Co. Crespi Cotton Works ..	2,000,000		
990,000	\$172,882,000		
Total Corporate	\$308,595,900		
TOTAL EUROPEAN		\$ 720,545,900	
ASIA			
Corporate			
PUBLIC UTILITY			
Tokio Elec. Light Co. \$	24,000,000		
Toho Elec. Power Co. \$	15,000,000		
Uji-gawa Power Co. \$	14,000,000		
Great Consol. Elec. Pr. Co. Ltd.	13,500,000		
Dutch Am. Rubber Plant. Co. (Stk.) ...	402,000	\$ 66,902,000	
TOTAL ASIATIC		\$ 66,902,000	

AUSTRALASIA	Principal Amount	Subdivision Total	Grand Total
Brought forward			\$ 787,447,900
Government			
Commonwealth Australia. \$	75,000,000		
TOTAL AUSTRALASIA			\$ 75,000,000
LATIN-AMERICA			
Government			
Gov. Arg. Nation (3) ...	\$ 84,700,000		
Republic of Peru	7,500,000		
Republic of Costa Rica	1,460,000		
Republic of Haiti	1,743,000	\$ 95,403,000	
State and Provincial			
State of San Paulo	\$ 15,000,000		
Province of Santa Fe	10,188,000		
Province of Cordoba	5,943,000		
Department of Antioquia ..	3,000,000	\$ 34,131,000	
Municipal			
City of Barranquilla, Col. \$	500,000	\$ 500,000	
Corporate			
RAILROAD			
Internatl. R. R. Cent. Am.	\$ 2,850,000	\$ 2,850,000	
INDUSTRIAL			
Mortgage Bank of Chile (Govt. Gty.)	\$ 20,000,000		
Hershey Chocolate Co. Anglo-Chilean Con. Ni- trate Corp.	20,000,000		
Andian Natl. Corp. Ltd. Cuba Co.	16,500,000		
Cuyamel Fruit Co.	10,000,000		
Caracas Sugar Co. (Stk.)	5,000,000		
Punta Alegre Sugar Co. Sugar Estates of Oriente	2,000,000		
Banco Nacional de Panama	2,000,000		
1,350,000			
1,000,000	\$ 87,850,000		
Total Corporate	\$ 90,700,000		
TOTAL LATIN-AMERICAN		\$ 220,734,000	
CANADA			
Government			
Dominion (Ref.)	\$ 70,000,000	\$ 70,000,000	
Provincial			
Ontario	41,000,000		
Quebec	15,000,000		
Alberta	5,990,000		
Manitoba	5,500,000		
British Columbia	4,000,000		
New Brunswick	3,965,000		
Nova Scotia	3,500,000		
Saskatchewan	2,000,000	\$ 80,955,000	
Municipal			
Winnipeg	\$ 2,000,000		
Edmonton	500,000	\$ 2,500,000	
Corporate			
RAILROAD			
Canadian National Rys. \$	35,000,000	\$ 35,000,000	
PUBLIC UTILITY			
Bell Tel. Co. of Can. ...	20,000,000		
Montreal Tramways ...	9,500,000		
Northw. Utilities, Ltd. Abitibi Elec. Dev. Co. ...	3,250,000		
Shawinigan Water & Pr. Co.	1,600,000		
1,000,000	\$ 35,350,000		
INDUSTRIAL			
International Paper Co. \$	15,587,000		
Fraser Co. Ltd. (partly stock)	7,500,000		
Simpson's Ltd.	5,600,000		
Price Bros. Ltd.	5,000,000		
National Grocers, Ltd. (partly stock)	3,000,000		
Victoria Lumber & Mfg. Co., Ltd.	1,500,000		
Trent Riv. Textile, Ltd. Canadian Bakeries, Ltd. Moira, Ltd.	1,200,000		
1,000,000			
1,000,000			
A. P. W. Pulp & Pr. Co., Ltd.	800,000	\$ 42,187,000	
Total Corporate	112,537,000		
TOTAL CANADIAN		\$ 265,992,000	
NEW FINANCING—Principal Amount		\$1,349,173,900	
REFUNDING			
Dominion Canada	\$ 70,000,000		
Kingdom of Denmark	27,500,000		
Kingdom of Norway	17,534,000		
Bell Telephone Co. of Canada	10,050,000		
Govt. Arg. Nation	10,000,000		
Hershey Chocolate Co. Anglo-American Oil, Ltd.	9,731,800		
8,000,000			
Republic Peru	1,600,000		
Internatl. Tel. & Tel. Corp.	3,501,600		
Internatl. Pr. Sec. Corp.	2,000,000		
LESS TOTAL REFUNDING		\$ 159,917,400	
NET NEW FINANCING		\$1,189,256,500	

THE NATIONAL CITY COMPANY

National City Bank Building, New York

BONDS · ACCEPTANCES
SHORT TERM NOTES

Offices in more than 50 leading
cities throughout the world

FOREIGN DOLLAR BONDS

Review of 1925

GEOGRAPHICAL DISTRIBUTION OF BORROWINGS

From January 1 to December 31, inclusive, our market has absorbed new foreign issues totalling, approximately, \$1,349,173,900, principal amount,* as given in the detailed table appearing on Page Four of this circular. Of this total it is estimated that \$159,917,400, or roughly 12%, was used for refunding securities already outstanding in this market. New capital obtained by foreign borrowers, therefore, totals \$1,189,256,500, an increase of \$216,245,000, or 22% over the 1924 total, which at the time showed a much greater volume than had any previous year. The 1925 total was distributed geographically as follows:

NEW CAPITAL—		1925	1924	1925	1924
Europe	\$	662,010,300	\$520,650,000	55.7%	53.5%
Asia		66,902,000	121,011,500	5.6%	12.4%
Australasia		75,000,000		6.3%	
Latin America (incl. W. Ind.)		199,402,200	150,810,000	16.8%	15.5%
Canada (inc. Newfoundland)		185,942,000	180,540,000	15.6%	18.6%
Total Foreign		\$1,189,256,500	\$973,011,500	100.0%	100.0%

Our foreign investment market shows a total of almost \$5,600,000,000 of new financing (including refunding) over the past seven years, with an annual average of \$796,922,843. The past year represents 24% of the whole, and the last two years about 46%.

TYPES OF BORROWERS

Foreign borrowers during the last two years may be classified as follows:

1925—13 Governments,—17 Provinces or States,—17 Municipalities,—67 Corporations
1924—17 Governments,—7 Provinces or States,—17 Municipalities,—35 Corporations

NEW CAPITAL—		1925	1924	1925	1924
Governments	\$	393,769,000	\$557,026,500	33.1%	57.2%
Provinces and States		157,086,000	43,752,000	13.2%	4.5%
Municipalities		92,950,000	62,291,000	7.8%	6.4%
Corporations		545,451,500	309,942,000	45.9%	31.9%
Total Foreign		\$1,189,256,500	\$973,011,500	100.0%	100.0%

DECLINE IN GOVERNMENT BORROWINGS

A significant development of the foreign financing in 1925 is the marked *decrease*, both in actual volume and relative importance, of loans to national governments. For instance, government loans to Europe totalled \$234,966,000 in 1925, or 20% of total new capital loaned abroad, as compared with \$414,250,000 in 1924, or over 42% of total new capital loaned abroad in that year.

The \$75,000,000 loan to the Commonwealth of Australia is the first external loan of the Commonwealth to be offered outside of the London market. While both Italy and Poland have borrowed here since the war they may be regarded as new comers in the way of major financing. Belgium, the Argentine and Norway were again important borrowers, as in 1924. The \$50,000,000 Belgian loan was in part for the Congo. Indirectly, therefore, American investors have been participating in the development of the continent of Africa. The Kingdom of Denmark had not borrowed here since January, 1922, and the recent loan was largely for refunding.

Czechoslovakia borrowed \$25,000,000 in October, following settlement of its debt with the United States Treasury. The new loan is secured upon four of the most reliable sources of revenue of the government, the sugar and alcohol taxes, net profits of the tobacco monopoly, and customs duties. Finland also floated a small government issue in this market, the proceeds going largely to the completion of the great Imatra hydro-electric plant. In this case, too, investors are coming to appreciate the intrinsic soundness of Finnish credit.

The volume of foreign government financing is unmistakably on the downward trend. Investment bankers have for some time regarded such development as inherent in the gradual transition to normal world conditions. There is of course a tendency on the part of some of these govern-

* Loans for less than 12 months not included.

ments and their nationals to buy back their own dollar bonds as their conditions at home become more normal. First class foreign government bonds outstanding in this market should logically, therefore, command increasing prices during the next few years.

LOANS TO PROVINCES, STATES, AND MUNICIPALITIES

In 1925 new capital loaned to states totalled \$157,086,000, as compared with \$43,752,000 in 1924, all of which went to seven Canadian provinces. This year the same provinces, together with the Province of Quebec (\$15,000,000), borrowed almost twice as much, \$80,955,000, and yet this amount constituted only 51½% of the total advanced to provinces or states. Of total new capital loaned to states or provinces, \$34,131,000, or 21.7%, went to Latin America, and \$42,000,000, or 26.7%, to Europe.

LOANS TO MUNICIPALITIES

New capital advanced to foreign municipalities showed an increase of almost 50% in actual volume, \$92,950,000, as compared with \$62,291,000 in 1924, although the relative importance of this class of financing to the total is still insignificant (7.8%). The geographical distribution was as follows: Europe, 96.75%; Canada, 2.70%; Latin America, 0.55%.

GROWING IMPORTANCE OF CORPORATE FINANCING

Foreign corporate financing has now taken precedence over government financing, exceeding the latter in 1925 by \$151,682,500, or 38½%. In total amount of new capital advanced, corporate financing in 1925 shows an increase of 76% over that for 1924, while government loans show a decrease of 24%. This change in the character of our foreign investment market is apparent from a comparison of new capital advanced in 1925 with that for 1924, and with the amounts of foreign securities estimated to be outstanding in this market seven years ago, as follows:

	NEW CAPITAL ADVANCED		Foreign Securities	
	1925	1924	1924	Outstanding Jan., 1919
Government	\$393,769,000 (33.1%)	\$557,026,500 (57.2%)	\$1,639,500,350	(75.8%)
State and Municipal	250,036,000 (21.0%)	106,043,000 (10.9%)	213,381,262	(9.8%)
Corporate	545,451,500 (45.9%)	309,942,000 (31.9%)	310,940,968	(14.4%)
	\$1,189,256,500 (100.0%)	\$973,011,500 (100.0%)	\$2,163,822,580	(100.0%)

The actual amount of new capital advanced to foreign corporations during the last two years is equal to 2¾ times the estimated amount of foreign corporate securities outstanding here in 1919 and representing an accumulation of some years. Foreign corporate financing for 1925, as regards purpose, was distributed approximately: 52% to industrials, 37% to public utilities and 11% to railroads. Geographical distribution during the last two years has been as follows:

	1925	1924	1925	1924
Europe	\$295,094,300	\$85,400,000	54.1%	27.6%
Asia	66,902,000	37,000,000	12.3%	11.9%
Latin America (incl. W. Ind.) ..	80,968,200	78,055,000	14.8%	25.2%
Canada (incl. Newfoundland) ..	102,487,000	109,487,000	18.8%	35.3%
Total Corporate	\$545,451,500	\$309,942,000	100.0%	100.0%

The outstanding feature not only of foreign corporate financing, but of the entire foreign investment market for 1925, was the huge amount of new capital advanced to Germany. Since October 14, 1924, Germany has obtained from the American market practically \$365,000,000 new capital, exclusive of bank credits and loans running for less than one year,—\$120,000,000 in 1924, and \$244,950,000 in 1925. New capital advanced to Germany in 1925 constituted 20½% of total new capital loaned abroad and 37% of new capital advanced to Europe.

As examples of the more important German corporate issues reference might be made to the \$25,000,000 loan to the Central Bank for Agriculture, which should improve agricultural production and thereby tend to reduce the import of foodstuffs. Two loans of \$10,000,000 each to the German General Electric Company (AEG), one of the best known industrial corporations in the world, should augment the export of German manufactures and thereby contribute toward the carrying out of the provisions of the Dawes Plan.

A new corporate borrower in this market was the Est Railway, one of the trunk line systems of France. Among other corporate financing Italy received \$5,800,000 for its cotton and artificial silk industries and \$8,000,000 for hydro-electric development; Denmark, \$9,000,000 for banking, telephones and shipbuilding; Hungary, \$8,000,000 for iron and steel industries; Norway, \$5,800,000 for hydro-electric development; Czechoslovakia, \$4,000,000 for iron and steel indus-

tries, and Austria, \$3,000,000 for hydro-electric development.* A part of the proceeds of the International Telegraph and Telephone issues will be devoted to development work in Spain, while the proceeds of the International Match issue will be used in the taking over of the match monopoly of the Polish government.

THE RETURN OF CONFIDENCE

The "Dawes Plan", put into operation in the latter part of 1924, to a large extent broke up the impasse into which Franco-German relations and in fact the whole reparations problem had drifted, and inspired a world-wide restoration of confidence in the ability of Europe to solve its political and economic problems. Secretary Hoover, in reviewing our own situation at the close of 1924 states: "The year's developments gave the United States a stronger position than ever in international finance. The United States is now the world's greatest investor, and the dollar is widely used as a basis for international transactions even where the United States is not directly concerned, whereas ten years ago the New York foreign exchange market was comparatively insignificant and the Nation was heavily indebted to Europe. Our total foreign holdings, excluding debts owed to our Government, amount to about \$9,000,000,000, having increased by about \$1,000,000,000 during the year."

The progress in European affairs so auspiciously begun in 1924 has been carried forward consistently and the year 1925 has been a year of a reasonably healthy and economic basis of existence. The most concrete achievement of 1925, certainly from an economic point of view, was the return of Great Britain to a gold basis. Winston Churchill's historic announcement of this fact (April 28th) marked a turning point in international finance and commerce, and may be said to have brought to a close the acute period of reconstruction following the Armistice, and to have opened a new chapter of diminishing difficulties and great promise.

The Locarno Treaties, while primarily political, have strengthened the confidence engendered by the adoption of the Dawes Plan and are having an important effect in accelerating the return of European trade and commerce to normal conditions. Substantial progress has also been made during the year in the funding of foreign indebtedness owing the U. S. Government, notably in the cases of Italy, Belgium and Czechoslovakia, and also with Esthonia, Rumania and Latvia.

A WELL-BALANCED INVESTMENT LIST SHOULD CONTAIN PRIME FOREIGN BONDS

The debit and credit items of our international accounts must balance, and the funds we lend abroad each year play a substantial part in the maintenance of our relatively huge export surpluses. If we should decline to make foreign loans we would experience either a drastic reduction in our exports or a corresponding increase in imports. Where the moral risk is good and the proceeds contribute toward financial and economic reconstruction or legitimate developments calculated to increase the productive capacities of borrowers, Americans will invest with increasing confidence in foreign issues sponsored by responsible bankers.

Every well-balanced investment list should, in our opinion, contain a reasonable number of carefully selected foreign securities, primarily for purposes of diversification. The existing returns from high class foreign bonds as compared with domestic issues of corresponding quality will, moreover, make such a course attractive. The proportion will vary, depending upon the conditions and requirements of each case. We do, however, look forward to an increasing demand in this field as the realization grows that foreign dollar issues compare favorably with domestic as to intrinsic security. They offer a new avenue for sound diversification—in addition, the higher returns now obtainable in the case of numerous foreign dollar bonds need not involve a modification of conservative investment policy.

THE NATIONAL CITY COMPANY.

* See detailed list page four.

The information contained in this circular is derived from sources which we regard as reliable. We do not guarantee but believe it to be correct.

FOREIGN BORROWINGS IN 1925

EUROPE	Principal Amount	Subdivision Total	Grand Total
Government			
Kingdom of Italy	\$100,000,000		
Kingdom of Belgium	50,000,000		
Republic of Poland	15,000,000		
Kingdom of Norway	30,000,000		
Kingdom of Denmark	30,000,000		
Czechoslovak Republic	25,000,000		
Republic of Finland	10,000,000	\$280,000,000	
State and Provincial			
State of Bremen (2)	\$ 15,000,000		
State of Bavaria	15,000,000		
Province of Upper Austria	5,000,000		
Saar Basin Consol. Counties	4,000,000		
Free State of Oldenburg	3,000,000	\$ 42,000,000	
Municipal			
City of Berlin	\$ 15,000,000		
City of Oslo (2)	10,100,000		
City of Cologne	10,000,000		
Hung. Con. Mun. Loan	10,000,000		
City of Munich	8,700,000		
State of Wurttemberg Con. Mun. Loan (State City)	8,400,000		
Danish Con. Mun. Loan	7,000,000		
City of Dresden	5,000,000		
City of Frankfurt-on-M.	4,000,000		
City of Saarbrücken	3,000,000		
City of Duisburg	3,000,000		
City of Graz	2,500,000		
City of Düsseldorf	1,750,000		
City of Heidelberg	1,500,000	\$ 89,950,000	
Est.	\$ 20,000,000	\$ 20,000,000	
PUBLIC UTILITY			
Internat. Tel. & Tel. Corp. (partly stk.) ..	46,713,900		
Saxon Public Wks. (State City)	15,000,000		
Rhine-Westph. Elec. Pr.	10,000,000		
Internat. Pr. Sec. Corp.	10,000,000		
Westph. U. Elec. Pr. Corp.	7,500,000		
Elec. Pr. Corp. Germany	7,500,000		
Rhine - Main - Danube Corp. (Govt. City) ..	6,000,000		
German Atl. Cable Co.	4,000,000		
Hamburg Electric	4,000,000		
Tyrol Hydro Elec. Pr. (Prov. City)	3,000,000		
Copenhagen Tel. Co.	2,000,000	\$115,713,900	
INDUSTRIAL			
Cent. Bank for Agr. Germany	\$ 25,000,000		
General Elec. Co. Germany (AEG) (2)	20,000,000		
Internat. Match Co. (Stk.)	15,750,000		
Swedish Am. Inv. Corp.	15,000,000		
Thyssen Iron & Steel Wks.	12,000,000		
Siemens & Halske-Siemens Schuckertwerke	10,000,000		
Anglo-Am. Oil Co. Ltd.	8,000,000		
Cunard S. S. Ltd.	7,500,000		
Good Hope Steel & Iron Wks.	7,500,000		
Hamburg American Line United Ind. Corp. (Vias)	6,500,000		
Alpine Montan Steel Corp.	5,000,000		
Mtg. Bank of Denmark	5,000,000		
Snia Viscosa (Stk.) ..	4,842,000		
Saunder Falls Co. Ltd.	4,000,000		
Brunner Turbine & Equip.	4,000,000		
Mun. Bank State of Hessen (State City) ..	3,600,000		
Rima Steel Corp.	3,000,000		
Rudolph Karstadt Inc.	3,000,000		
European Mtg. Inv. Farm Loan	2,400,000		
Burmeister & Wain ..	2,000,000		
Norwegian Nitrogen Co.	1,800,000		
Crespi Cotton Works ..	990,000	\$172,882,000	
Total Corporate		\$308,595,900	
TOTAL EUROPEAN			\$ 720,545,900
ASIA			
Corporate			
PUBLIC UTILITY			
Tokio Elec. Light Co. \$ 24,000,000			
Toho Elec. Power Co.	15,000,000		
Uji-gawa Power Co.	14,000,000		
Great Consol. Elec. Pr. Co. Ltd.	13,500,000		
Dutch Am. Rubber Plant. Co. (Stk.) ...	402,000	\$ 66,902,000	
TOTAL ASIATIC			\$ 66,902,000

AUSTRALASIA	Principal Amount	Subdivision Total	Grand Total
Brought forward			\$ 787,447,900
Government			
Commonwealth Australia. \$ 75,000,000			
TOTAL AUSTRALASIA			\$ 75,000,000
LATIN-AMERICA			
Government			
Gov. Arg. Nation (3) ...	\$ 84,700,000		
Republic of Peru	7,500,000		
Republic of Costa Rica ..	1,460,000		
Republic of Haiti	1,743,000	\$ 95,403,000	
State and Provincial			
State of San Paulo	\$ 15,000,000		
Province of Santa Fe ...	10,138,000		
Province of Cordoba	5,943,000		
Department of Antioquia ..	3,000,000	\$ 34,131,000	
Municipal			
City of Barranquilla, Col. \$ 500,000		\$ 500,000	
Corporate			
RAILROAD			
Internat. R. R. Cent. Am.	\$ 2,850,000	\$ 2,850,000	
INDUSTRIAL			
Mortgage Bank of Chile (Govt. City)	\$ 20,000,000		
Hershey Chocolate Co.	20,000,000		
Anglo-Chilean Con. Nitrate Corp.	16,500,000		
Andian Natl. Corp. Ltd.	10,000,000		
Cuba Co.	10,000,000		
Cuyamel Fruit Co.	5,000,000		
(Stk.)	2,000,000		
Punta Alegre Sugar Co.	2,000,000		
Sugar Estates of Oriente	1,350,000		
Banco Nacional de Panama	1,000,000	\$ 87,850,000	
Total Corporate		\$ 90,700,000	
TOTAL LATIN-AMERICAN			\$ 220,734,000
CANADA			
Government			
Dominion (Ref.)	\$ 70,000,000	\$ 70,000,000	
Provincial			
Ontario	41,000,000		
Quebec	15,000,000		
Alberta	5,990,000		
Manitoba	5,500,000		
British Columbia	4,000,000		
New Brunswick	3,965,000		
Nova Scotia	3,500,000		
Saskatchewan	2,000,000	\$ 80,955,000	
Municipal			
Winnipeg	\$ 2,000,000		
Edmonton	500,000	\$ 2,500,000	
Corporate			
RAILROAD			
Canadian National Rys. \$ 35,000,000		\$ 35,000,000	
PUBLIC UTILITY			
Bell Tel. Co. of Can.	20,000,000		
Montreal Tramways	9,500,000		
Northw. Utilities, Ltd.	3,250,000		
Abitibi Elec. Dev. Co.	1,600,000		
Shawinigan Water & Pr. Co.	1,000,000	\$ 35,350,000	
INDUSTRIAL			
International Paper Co. \$ 15,587,000			
Fraser Co. Ltd. (partly stock)	7,500,000		
Simpson's Ltd.	5,600,000		
Price Bros. Ltd.	5,000,000		
National Grocers, Ltd. (partly stock)	3,000,000		
Victoria Lumber & Mfg. Co., Ltd.	1,500,000		
Trent Riv. Textile, Ltd.	1,200,000		
Canadian Bakeries, Ltd.	1,000,000		
Moirs, Ltd.	1,000,000		
A. P. W. Pulp & Pr. Co., Ltd.	800,000	\$ 42,187,000	
Total Corporate		\$ 112,537,000	
TOTAL CANADIAN			\$ 265,992,000
NEW FINANCING—Principal Amount			\$1,349,173,900
REFUNDING			
Dominion Canada	\$ 70,000,000		
Kingdom of Denmark	27,500,000		
Kingdom of Norway	17,534,000		
Bell Telephone Co. of Canada	10,050,000		
Govt. Arg. Nation	10,000,000		
Hershey Chocolate Co.	9,731,800		
Anglo-American Oil, Ltd.	8,000,000		
Republic Peru	1,600,000		
Internat. Tel. & Tel. Corp.	3,501,600		
Internat. Pr. Sec. Corp.	2,000,000		
LESS TOTAL REFUNDING			\$ 159,917,400
NET NEW FINANCING			\$1,189,256,500

THE NATIONAL CITY COMPANY

National City Bank Building, New York

BONDS · ACCEPTANCES
SHORT TERM NOTES

Offices in more than 50 leading cities throughout the world

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA: _____

Ministeri Aströmön raportti no 4.

Washington

31/3 1926

Asiakirjavihko sisältää 11 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 20.7.1962

Matti Linninen

Légation de Finlande

Washington, D.C.

N:o 544

Maaliskuun 31 päivänä 1926.

ULKOASIAINMINISTERIO		
N:o 6/301 Sac. D. 1026		
17/4-26	2	L.H.
ASIA	UASIO	ASIA
8.	Cg.	

Herra Ministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää
raporttini N:o 4, joka sisältää kertomuksen lähetystön
toiminnasta vuonna 1925, sekä neljä jäljennöstä siitä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri syvimmän
kunnioitukseni vakuutus.

L. Astor.

Herra Professori E.M. Setälä,
Suomen Ulkoasiainministeri,
y.m. y.m. y.m.,
Helsinki.

Washingtonissa olevan lähettilään 1926 vuoden

raportti N:o 4

maaliskuun 27 päivältä.

Kertomus lähetystön toiminnasta vuonna 1925.

Numerotiedoin lähetystön toiminta on kuvattavissa varsinaisesti vain mikäli juoksevain asiain lukumäärä toimintaa kuvastaa. Kirjelmässä N:o 466 maaliskuun 12 päivältä 1925, jossa esitettiin kertomus toiminnasta vuonna 1924 oli vertailtava taulukko lähetystön kirjevaihdesta vuosina 1922, 1923 ja 1924. Siitä ilmeni, että kirjevaihto 1924 oli suuresti lisääntynyt aikaisempiin vuosiin verraten. Vuonna 1925 ei sellaista jyrkkää lisäystä ole huomattavissa. Jonkunverran kirjevaihto kuitenkin on paisunut. Seuraavassa on diarion mukaisiin ryhmiin jaoteltuina numerotietoja vuonna 1925 lähetetyistä ja saapuneista toimituksista. Vertauksen helpottamiseksi on 1924 vuoden vastaavat luvut asetettu viereen.

	Lähetetyt		Saapuneet	
	1924	1925	1924	1925
Suomen Ulkoasiainministeriö	448	653	304	560
Suomen Viranomaiset Kotimaassa	32	15	13	4
Suomen Viranomaiset Ulkomailla, lukuunottam. Pohjois- ja Etelä- Amerikaa	63	63	24	51
Pääkonsulinvirasto New Yorkissa	365	178	423	270
Konsulinvirastot Pohjois-ja Etelä-Amerikassa	23	45	11	52
Yhdysvaltain Viranomaiset	252	130	134	133
Ulkovaltojen Edustustot Yhdys- valloissa	32	22	20	17
Yksityiset	867	1072	389	392
<u>Yhteensä</u>	<u>2082</u>	<u>2176</u>	<u>1318</u>	<u>1479</u>

Huomattavin eroitus on luvuissa, jotka koskevat kirjevaihtoa Ulkoasiainministeriön kanssa. Lähetettyjen toimitusten lukumäärä on lisääntynyt 205:llä ja saapuneiden määrä kokonaisella 256:llä. Saapuneiden toimitusten määrään sisältyy 137 sähkösanomaa, lähetettyihin 77. Lisäys ainakin osaksi johtuu siitä, että lähetystöön jo viime vuonna keskittyi entistä enemmän konsulinvirastoja koskevaa kirjevaihtoa.

Lähteisiin toimituksiin sisältyi tiedoitustoimintaan kuuluvina 10 raporttia ja 42 kirjelmää. Kun vastaavat luvut edelliseltä vuodelta olivat 19 ja 61 tässä on huomattavissa vähentymistä. Se on osaksi johtunut siitä, että viime vuoden kongressikausi oli n.s. "lyhyt kongressi" ja että varsin vähäsen tapahtui, jolla saattaisi olla Suomelle merkitystä.

Notariaattitehtäviä vuoden kuluessa esiintyi 19, vastaten 17 vuonna 1924.

Passeja on annettu 11, joista 8 kuriiripassia ja 1 diplomaattipassi. Viisumeja on annettu 18.

Yhdysvaltain työdepartementti on epävirallisesti asettunut kirjevaihtoon lähetystön kanssa 28 karkoitusasiassa.

Diplomaattista tietä hoidettavia jäämistö-, korvaus y.m.n.s. siirtolaisasioita on hoidettavina ollut 19, joista 6 on ollut edelliseltä vuodelta avoinna.

Sotilasasiain luontoisten tehtävään hoitoa on helpottanut se seikka, että lähetystösihteerille on viranomaisen taholta annettu näissä asioissa samallinen luoksepääsy kuin sotilasattaseoille.

Lähetystö on vuoden kuluessa neuvotellut loppuun kahdesta valtioiden välisestä, noottien vaihdolla tehdystä sopimuksesta. Toinen koski tullimaksuja, toinen merenkulku- maksuja.

Lähetystö on edelleenkin tarkasti kiinnittänyt huo-

miota Suomesta intresseerattujen rahalaitosten informoimiseen ja koettanut henkilökohtaisen kosketuksen kautta saada luotavainen mieliala säilymään ja kehittymään.

Suomen tunnetuksitekemistarkoituksessa suhteita on edelleen ylläpidetty ja asianomaisia varustettu Suomea koskevalla ainehistolla. Lähettiläs on kolmessa erilaisessa julkisessa tilaisuudessa pitänyt Suomea koskevia esitelmiä.

Toukokuun aikana lähettiläs teki kiertomatkan Länteen tutustuakseen siellä oleviin kunniakonsuleihin ja heidän toimintaansa sekä siellä asuviin suomalaisiin. On miltei traditsioni, että Washington'iin akreditoitunut lähetystöjen päälliköt aikaisin toimeenastumisensa jälkeen lähtevät kiertomatalle. Suomen lähettiläs ei ole sopivaan vuoden aikaan aikaisemmin voinut järjestää itselleen tilaisuutta matkan tekemiseen pitemmälle kuin Keski-Länteen ja joutui sentähden tuon tuostakin kuulemaan ihmettelyä siitä, ettei vieläkaan, monen vuoden kuluttua kukaan ollut Lännessä käynyt. Matkan varrella oli järjestetty suomalaisten tapaamistilaisuuksia, joissa lähettiläs esiintyi puhujana, San Francisco'ssa Seattle'ssa ja Astoria'ssa. Seattle'ssa oli kaksikin tilaisuutta, toinen suomea puhuvien, toinen ruotsiapuhuvien (Runeberg'in-loosin) järjestämä. Lisäksi lähettiläälle järjestettiin useita pienempiä tilaisuuksia suomalaisten johtohenkilöiden ja Suomesta intresseerattujen amerikkalaisten tapaamiseksi. -- Mikäli jalestäpäin on kuulunut matka oli huomattavasti elvyttänyt harrastusta kotimaahan.

Kulunut vuosi oli ensimmäinen kokonainen vuosi, jolloin lähetystö on sijainnut erityisessä talossa, jossa myös ministerillä on asuntonsa. 1924 vuoden loppukuukaudet, jotka jo talossa vietettiin, kuluivat kuntoonlaittamiseen,

joten kokemukset talossa asumisesta saavutettiin vasta vuoden 1925 kuluessa. Näyttää kuin, valtion kannalta katsoen, talossa sijaitseminen joka suhteessa olisi ollut entistä järjestystä edullisempi. Paitsi että se teki mahdolliseksi kustannusten vähentämisen se lisäsi arvokkuutta ja avasi entsitä suuremmat mahdollisuudet vierasvaraisuuden harjoittamiseen.

Kun talo vuokrattiin kesällä 1924 se oli sopivin ja halvin siihen aikaan tarjolla olevista taloista, ja vastasi suunnilleen sitä tasoa, jolla muiden pienten maiden lähetystöt katsoivat tulevansa toimeen. Sama vuokrissa tapahtunut lasku, joka teki mahdolliseksi taloon siirtymisen ilman lisäkustannuksia valtiolle, aiheutti useiden muiden maiden aikaisemmin pienissä taloissa sijaitsevien lähetystöjen muuttamisen tilavampiin suojiin. Siitä kuin talo vuokrattiin tilanne on sikäli muuttunut, että näkyvissä pysyvistä lähetystöistä, joilla on toimistonsa ja lähettilään asunto samassa talossa, ainoastaan Latvian lähetystö sijaitsee suunnilleen yhtä vaatimattoman kokoisessa talossa kuin Suomen lähetystö, mutta useiden maiden, kuten Sveitsin, Norjan ja Uruguain lähettiläiden asunnot eivät tarjoa suurempaa tilaa vierasvaraisuuden harjoittamiseen kuin Suomenkaan. Joskin tilaa on liian vähän vastaanottojen pitämiseen, sitä on riittävästi aterian tarjoomiseen, ruokahuoneeseen kun mahtuu 18 henkeä. Suuri talo kysyisi muiden menojen lisäämistä, varsinkin lähettilään palkkauksen varsin tuntuva korotusta. Kun lisäksi ottaa huomioon, että niissä amerikalaisissa, joiden nopeus Suomea kohtaan merkitsee eniten, ei todennäköisestikään synnyttäisi myötätuntoa, jos Suomi koettaisi pysytellä varakkaampiensa tai komeiluhaluisten köyhempiensä rinnalla, näyttää kuin talo kokonsa puolesta vastaisi kohtuullisia vaatimuksia. Kun lähetystö yrittää saada vuokratuksi toisen talon se tapah-

tuu tarkoituksella saada paremmassa kunnossa olevan, suunnilleen samankokoisen. Lähetystön havaintojen ja kokemusten mukaan vierasvaraisuuden harjoittamisessa on tärkeämpää kuin mittakaava, että tilaisuudet ovat huolellisesti järjestetyt ja tekevät yksityiskohtiaan myöten kultivoidun vaikutuksen. Tällaisen vaikutuksen aikaansaamiseen lähetystö on tähännyt. Vielä entistä paremmin onnistuakseen lähetystöllä pitäisi olla aistikkaammin kalustettu vastaanottohuoneusto kuin nykyään. Talon mukana vuokratut, prameilevat huonekalut eivät kannu sitä hiljaista tyylikkyyden leimaa, mikä Suomen lähetystössä pitäisi olla näkyvissä.

Lähetystön henkilökunta on käsittänyt, kuten 1924 vuoden lopussa, lähettilään lähetystösihteerin ja kaksi naispuolista apulaista sekä miehen, joka on hoitanut vahtimestarin tehtäviä.

Lähetystöpäällikkö nautti heinäkuun 23 päivästä lähtien kahden vuoden yhdistetyn loman, jonka lisäksi Ulkoasiainministeriö myönsi hänelle kolmen viikon lisäloman kieliopintojen harjoittamisen tähden. Hän vietti kaksi kuukautta Ranskassa kieliopintoja harjoittaen.

Toinen kansliaapulainen nautti niinikään kahden vuoden loman. Kun hän lomansa jälkeen ei toimeensa palaanut toimi pidettiin, varojen säästämiseksi, täyttämättä hiljaisimpana syyskautena.

Lähetystön työvoimat ovat edelleenkin minimimäärässään. Tehtävien Yhdysvaltain kokoisessa ja merkityksellisessä maassa ollessa rajattomien, työt saadaan nykyisillä voimilla suoritetuiksi vain tarkasti valikoimalla ja keskittämällä toiminta tärkeimpiin asioihin. Säsöngin aikana ei asiain

ruuhkaantuminen toisinaan näy olevan estettävissä varsinkaan jos joku pitempiaikainen tärkeä työ vie suuren osan ajasta, kuten suositimmuussopimus viime keväänä, mutta kesään ei ruuhkia vielä ole jäänyt pitkälle ohi säsonginajan ja kiireellisimmät asiat on aina saatu ensi tilassa suoritetuksi. Voi siis katsoa lähetystön tulleen nykyisillä työvoimilla toimeen.

Työaika lähetystössä on ollut kello 10:stä a.p. kello 5:een i.p. muina päivinä paitsi lauantaina, jolloin toimisto on suljettu kello 1. Nimellisesti henkilökunnalla on ollut tunnin aika aamiaispäivällisiin muina viikon päivinä paitsi lauantaina, mutta tosiasiallisesti aamiaisaika on rajoittunut niihin 15 & 20 minuttiin, jotka ovat kuluneet kevyen lunchin syömiseen työpaikalla.

Lähetystön valtiolle tuottamat kustannukset olivat vuonna 1925 alemmat kuin yhtenäisen aikaisempina toimintavuotena. Ne todennäköisesti saavuttivat pohjan, jolla tuskin saadaan ne suurimmallakaan tarkkuudella pysymään työntekoa vahingoittamatta. Seuraavassa on vertaileva taulukko lähetystön menoista vuosilta 1919 - 1925.

	Palkkaukset	Vuokrarahat	Tarverahat	Yhteensä
1919(toukok.-jouluk.)	30,745:-	1,320:-	12,696:-	44,761:-
1920	35,780:-	2,400:-	6,664:-	44,844:-
1921	30,418:-	2,520:-	6,102:-	39,040:-
1922	27,151:-	2,640:-	2,515:-	32,306:-
1923	22,518:-	2,565:-	4,823:-	29,906:-
1924	22,518:-	2,338:-	8,169:-	33,025:-
1925	22,293:-	1,136:-	4,936:-	28,365:-

Tilasto perustuu lähetystössä oleviin tilikirjoihin, eikä siinä siis ole otettu huomioon niitä eria joilla tilejä mahdollisesti ministeriössä tilinpäätösten yhteydessä on velotettu tai hyvitetty. Pääasiassa se kuvanee oikein kustannusten asteettaista vähenemistä. Määrät ovat kaikki dollareissa ja tasoitettu vain jättämällä pois sentit.

Eri vuosina palkkauksissa huomattavat vaihtelut osaksi riippuvat siitä, että lähetystöstä palkkaa nauttivien henkilöiden lukumäärä on vaihdellut. Loppupuolella vuotta 1919, koko 1920 ja 1921 vuoden alkukuukaudet virkamiehiin kuului myös attasea. Vuonna 1922 lähetystöstä suoritettiin korotettu attasean palkka henkilölle, joka kuitenkin ei ollut työssä lähetystössä. Kesäkuulta 1919 helmikuuhun 1920 lähetystössä palveli amerikalainen lakimies apulaisena (4 500 dollaria kuussa) 1920 ja 1921 suoritettiin lakiasiainneuvojalle, edellisena vuotena \$7,500, jälkimmäisenä 5,833.32. Kun se työ, mikä edellytettiin tämän neuvojan suoritettavaksi aikaisemmin ja myöhemmin on ollut lähetystön palkatun virkamiehistön suoritettava, näyttää oikealta laskea nämä erät palkkauksiin. Osaksi palkkojen määrissäkin esiintyy eroa eri aikoina. Niinpä toukokuun 1919 - maaliskuuhun 1920 ministerin ja lähetystösihteerin palkkaukset on merkitty tileihin huomattavasti suurempina määrinä (edellinen 2,000 jälkimäinen 1,000:na dollarina kuukaudessa) kuin miksi ne myöhemmin vahvistettiin.

Vuokrarahoihin nähden on huomattava, että erä tilastossa vain käsittää toimistohuoneuston vuokran. Ministerille asunnon vuokraamiseen suoritettu erä sisältyy palkkauksiin. 1924 vuoden loppuneljänneksenä ja koko vuotena 1925 ministeri tosiasiallisesti ei tätä erää nostanut vaan sillä tuli maksetuksi, ei ainoastaan hänen asuntonsa vaan lisäksi vielä osa toimiston vuokraosuudesta, joten vuokramenot

sanottuna vuonna esiintyvät eksyttävän pieninä.

Tarverahojen suhteen huomautettakoon, että niihin aina sisältyy jonkunlainen määrä, jolla on hankittu kalustoa. Siis rahat on vain muunnettu toisellaiseksi omaisuudeksi. Tämä määrä on ollut suurin niinä vuosina jolloin on asetuttu uuteen huoneustoon. Niinpä lähetystön perustamisvuotena 1919 kalustoon kulutettiin 3,688 dollaria, 1923 uuteen toimistohuoneustoon siirryttäessä 2,537 ja 1924 taloon asetuttaessa 4,170 dollaria. (Viimemainittuun määrään sisältyy 2,141:ksi arvioituna ministeriön pöytäkalustosta suorittama erä).

Niin ilahduttavaa ja tärkeätä kuin kustannusten aleneminen valtion virastossa, yksipuolisesti valtion menojen kannalta katsottuna onkin, tämän alenemisen toteaminen ei menojen vähenemisestä on valtion vielä sellaisenaan oikeuta johtopäätökseen, että edun kannalta ollut hyötyä. Sehän riippuu siitä, onko lähetystö pienentyneistä menoista huolimatta pystynyt tehtävänsä täyttämään ja hyötyä tuottamaan.

Edellisessä vuosikertomuksessa ja tämän kertomuksen alussa esitetystä tilastosta selviää, että mikäli työmäärää voi numerotiedoin valaista se on lähetystön olemassaolon aikana lisääntynyt. Arkistossa olevia asiakirjoja tarkastamalla huomaa, ja se selvästi ilmenee ministeriönkin arkistossa olevista asiakirjoista, että aikaa ja yksityiskohtaista harkintaa kysyviä toimenpiteitä aiheuttavia asioita on esiintynyt runsaammin vuosi vuodelta. Kvantitatiivisesti siis lähetystön työ on todettavasti lisääntynyt.

Mutta työn kvantiteetti luonnollisestikaan ei ratkaise kysymystä tuotetusta hyödystä. Se riippuu kvaliteetista. Kysymys siis lähinnä ja keskeisimmin koskee sitä

onko pienentyneistä kustannuksista ja vähentyneistä työvoimista huolimatta lähetystön virkamiehillä ollut aikaa omistaa esilletulleitten asiain aiheuttamien toimenpiteiden selvittelyyn ja harkitsemiseen riittävästi aikaa, jotta mahdollisuu-
den rajoissa olevat, parhaat tulokset on saavutettu. Ulkomai-
sen hallinnon alalla toimivat virkamiehethän toimivat erikois-
luontoisissa oloissa sikäli, että he joutuvat tekemisiin
ennen kaikkea henkilöjen ja laitosten kanssa, joiden pyrkimyks-
enä ei ole Suomen vaan jonkun toisen maan etujen valvominen,
tai joiden tunneelämä ja ajatusmaailma ainakin on Suomelle
vierasten olojen ja harrastusten värittämä ja muodostama. Sel-
laisissa olosuhteissa muoto, jossa joku asia esitetään, voi
kokonaan ratkaista tuloksen. Oikean muodon keksiminen taasen
kysyy mahdollisimman tarkkaa vastapuolen tunteiden, ennakkol-
luulojen ja ajatusten tuntemista, ja niihin perehtyminen kussa-
kin tapauksessa vie välttämättömästi aikaa. Kun maansa arvoa
on korkealla pidettävä, pieniltä näyttävät muodollisuudetkin
voivat osoittautua pitkäaikaista harkintaa kysyviksi. Tark-
kuus työssä käy ulkomailla toimivalle virkamiehelle sitäkin
raskaammaksi, kun hänen täytyy toimia tietoisena siitä, ettei
hän voi kuin perin harvassa tapauksessa kysyä neuvoa ja silloin-
kin hänen on tiedettävä, että hänen on kuten muulloinkin täy-
dellisesti nojaututtava omaan arvostelukykyynsä. Sellaisissa
olosuhteissa työn kvaliteetin objektiivinen arvosteleminen ei
ole helppoa. Mutta ennakkoluulottomasti tarkastamalla myö-
hemmän asiain kehityksen valossa tärkeimpiä toimenpiteitä
aikaisemmilta ja myöhemmiltä ajoilta, ei voine osoittaa työn
kvaliteetin alentuneen kustannusten alenemisen keralla.

Numeroin valaistavissa oleva työ määrä ja asia-
kirjain valaistavissa oleva työnlaatu kuitenkin pääasiassa
vain valaisee työhuoneessa suoritettua työtä. Ulkomaisessa

edustuksessahan on suoritettava useita velvollisuuksia työhuoneen ulkopuolella ja tällaisia edustusvelvollisuuksia Washington'issa esiintyy varsin paljon. Mukanaolo velvoittaa määrätyllä tasolla elämiseen ja nautittuun vierasvaraisuuteen vastaamiseen. Työn menestys vaatii suhteiden rakentamista liikkumalla niissä piireissä, joissa tavattavat henkilöt liikkuvat. Kun miltei kaikki tämän toiminnan alaan kuuluvat tilaisuudet sattuvat siihen vuodenaikaan, jolloin enimät muutkin tehtävät ovat suoritettavat, ei voi välttää valikoimista ja asiain lykkäystä. Joskaan lähetystö ei ole myöhemmin voinut esiintyä ulospäin siinä mittakaavassa kuin säsonkina 1922 - 23, jolloin asianmukaisen mittainen ja muutoinen vierasvaraisuuden harjoittaminen lähetystön taholta varsinaisesti pantiin alulle, on kuitenkin velvollisuudet koko ajan tälläkin alalla täytetty. Kun virkamiesten palkkaus siitä lähtien kun se tuli määrätyksi, edellisessä esitetyssä tilastossa on huomattu konstanttina samankokoisena eränä, tässä ei ole syytä ottaa puheeksi sen tosiasian kohtuullisuutta, että lukuunottamatta säsonkia 1923 - 24, virkamiesten palkkaus ei ole riittänyt edellämäinittujen velvollisuuksien täyttämiseen. Mutta lienee paikoillaan tässä huomauttaa, että velvollisuudet siitä huolimatta eivät ole jääneet täyttämättä.

H. Astor

Lähettiläs.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA: _____

Ministeri Aströmön raportti no 5
Washington.

15/4 1926.

Asiakirjavihko sisältää 18 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 20.7.1962

Finnish Legation

Washington, D.C.

N:o 666

Huhtikuun 15 päivänä 1926.

8 / 30 / 26.
3/5 26.
S. Cg.

Herra Ministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää raporttini
N:o 5. joka sisältää katsauksen viime aikojen tapahtumiin
ja mielialoihin Euroopan kysymysten ympärillä:

- 1) Ambassadööri Houghton'in indiskretioni;
- 2) Kansainliiton kutsu neuvotteluihin Yhdysvaltain
maailmantuomioistuimeen liittymisestä;
- 3) Senaattori McKinley'n vaalihäviö;
- 4) Kansainliitosta loitolla pysymistä puoltavain
leiri vahvistunut.

Raportista seuraa mukana neljä jäljennöstä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioi-
tukseni vakuutus.

L. Astor.

Herra Professori E.N. Setälä,
Suomen Ulkoasianministeri,
y.m. y.m. y.m.,
H e l s i n k i.

8.30. Sal. 26.

3/5-26.

5 Cg.

Washingtonissa olevan lähettilään 1926 vuoden

raportti N:o 5

Huhtikuun 15 päivältä.

Katsaus viime aikojen tapahtumiin ja mielialoihin

Euroopan kysymysten ympärillä.

Ambassadööri Houghton'in indiskretioni.

Kuinkahan monta kertaa täällä oloni neljän vuoden aikana lienenkään joutunut kirjoittamaan Yhdysvaltain suhtautumisesta ulkovaltoihin tarkoituksella luoda katsaus tapahtumiin ja väitettyihin politiikan muutoksiin, jotka joko kokonaan ovat olleet sanomalehtimiesten aivojen keksimiä tai, jos niillä jonkunlaista todellisuuspohjaa on ollut, sanomalehtimiesten värittämiä. Aloitan taas sellaisella tapauksella, vaikka olenkin selvillä siitä, että sanomalehtien sähkösanomatietoja seuraamalla on kotona aikoja sitten tehty oikeat johtopäätökset ainakin Yhdysvaltain hallituksen politiikan muuttumattomuuteen nähden.

Noin kuukausi sitten Yhdysvaltain ambassadööri Lontoossa Mr. Houghton ja ministeri Bern'issä Gibson saapuivat kutsuttuina Washington'iin. Heidän tannetulusa asetettiin kaikilla tahoilla, ja epäilemättä oikein, yhteyteen valmistelujen kanssa valmistavaa aseistariisumiskonferenssia varten. Olihan Gibson'ia jo alusta lähtien pidetty predestinoituna Yhdysvaltain pääedustajaksi sanottuun konferenssiin ja tiedetäänhan, että Lontoossa olevaa ambassaadia pidetään Euroopan tapahtumien tar-

keimpänä tähtystyspaikkana Yhdysvaltain ulkomailla toimivista elimistä. On helposti käsitettävissä, että sanomalehdet olivat intresseerattuja molemmista kävijöistä.

Kuten aikoinaan olen kertonut hallitus koettaa parastaan pitääkseen sanomalehdistöä oikein informoituna toimistaan. Niinpä Valkoisessa Talossa pidetään säännöllisiä, viikottaisia konferensseja, joissa sanomalehdistön edustajille avomielisesti kerrotaan aktualiset asiat, usein sellaisetkin, joita syystä tai toisesta ei ole julkisuudessa käsiteltävä, mikä sanomalehtimiehille, heidän kunniasanaan luottaen nimenomaan selitetään. Useimmissa tapauksissa lehdet pidättäytyvät sellaisia asioita kertomasta. Toisinaan on sattunut indiskretioneja, joista seurauksena on ollut että sanomalehtimieheltä, joka ei ole osoittautunut luottamuksen arvoiseksi, kielletään vastaisuudessa pääsy kysymyksessä oleviin konferensseihin. Samoin käy jos joku värittäen esittää kuulemansa.

Koko Houghton tapaus näyttää johtuneen siitä, että Mr. Houghton luotti voivansa hankin, vaikka oli vain tilapäisen kaupungissa kävijä, kertoa asioita sanomalehtimiehille heidän yleiseksi orientoimiseksi, kun hän vain heille sanoi, ettei hänen sanojaan saanut sanomalehdissä toistaa. Asia ei ollut niinkuin hän oletti. Hänen puheitaan kuulleessa sanomalehtimiesparvessa oli kolme, jotka sähköttivät hänen kertomuksensa lehdilleen. Paitsi että suorastaan sanoivat hänen asiat kertoneen, yhdessä tapauksessa vielä sanottiin että se mitä hän oli kertonut oli sama mitä hän presidentille oli raporteerannut. Niissäkin tapauksissa, joissa tätä ei tekstissä sanottu, otsikkojen toimittajat pitivät huolta siitä, että lukijat saivat sellaisen käsityksen. Lainattakoon tähän esimerkiksi näitä otsikkoja: "Balance of power and intrigue rule, Coolidge is told"; "Failure at Geneva may force reconsideration of the

league invitation"; "Houghton advises Coolidge to ignore arms parley" j.n.e.

Valtiodepartementin Länsi-Europan jaoston päällikkö Castle, joka sanoi olleensa haastattelutilaisuudessa saapuvilla kertoi minulle, kun asiasta kerran tuli puhe, kohtauksen kulun ja sen yhteydessä olevat asiat. Sen perustalla mitä muualta olen kuullut, olen tehnyt sen johtopäätöksen, että hän tässäkin tapauksessa esitti asiat aivan avomielisesti.

Mr. Houghton oli istunut Mr. Castlen huoneessa maaliskuun 17 päivänä iltapäivällä asioista jutellen. Hän oli silloin sanonut m.m., että hän, vaikka olikin vieraana Valkoisessa Talossa, ei ollut vielä ollut tilaisuudessa puhumaan presidentin kanssa kuin sinä viiden minutin aikana, jona hän heti saapuessaan hänen kanssaan jutteli. Coolidget olivat nimittäin olleet kiinni matkavalmistuksissaan presidentin isän kuolinvuoteelle lähtekseen. (Vanha Coolidge kuoli 18 päivänä).

Heidän siinä jutellessa eräs osaston virkamies oli ilmoittanut, että eräessä odotushuoneessa oli joukko sanomalehtimiehiä, jotka pyysivät saada haastatella Mr. Houghton'ia. Neuvoteltuaan Mr. Castlen kanssa Houghton Mr. Castle seuramana oli lähtenyt sanomalehtimiehiä tapaamaan. Mr. Castle kertoi, että hän, tuntien Mr. Houghton'in naivin avomielisyyden, oli vähän peloissaan siitä mitä oli tulossa. Sanomalehtimiesjoukkoon saavuttuaan Mr. Houghton oli aluksi selvästi huomauttanut, ettei häntä saanut siteerata, ja että hän kertoi vain oman käsityksensä heidän yleiseksi orientoimiseksi vastaisuuden varalta. Sitten hän oli, leveänä sanomalehtimiesten edessä istuen, kertonut asioita ja kertomuk-

sestaan innostuneena kertonut vielä enemmän. Kertomuksensa päätettyään hän oli Castle'ltä kysynyt oliko hän tämän mielettä puhunut liikoja. Mr. C. sanoi vastanneensa, että yksityisenä henkilönä puhuen se ei olisi liikaa mutta toimessa olevan diplomaatin sanoina hän ei tahtoisi nähdä kertomusta lehdissä. "Eiväthän ne kirjoita", Mr. Houghton oli lausunut varmuudella.

Mutta ne kirjoittivat. Kirjoitusten oltua lehdissä ja sähkösanomatietojen kerrottua millaista melua Houghton'in lausumiksi kerrotut ajatukset olivat herättäneet Englannin ja Ranskan lehdissä, valtiodepartementti julkaisi dementian, jossa vain sanottiin, ettei ambassadööri Houghton enempää kuin ministeri Gibson'kaan ole ilmoittanut kenellekään ei-viralliselle henkilölle minkäluontoisia raportteja he ovat esittäneet presidentille ja valtiosihteerille.

Jos vertailee eri lehtien samanaikaisesti ilmestyneitä, eri miesten laatimia selostuksia ja merkitsee yhtäläisyydet, voi joltisellakin varmuudella sanoa hänen *(Mr. Houghton)* maininneen jotakin seuraavan suuntaista seuraavista asioista:

Venäjää ei Europassa pidetä minään tilannetta kompliseeraavana tekijänä. Sota Venäjän ja jonkun Itä-Europan maan välillä ei ole todennäköinen.

European maita johtavat samat motiivit kuin ennenkin ja sama voimain tasapainon tavoitteleminen, joka karakterisoi Europan politiikkaa ennen sotaa, on taasen keskeisenä pyrkimyksenä.

Saksan Kansainliittoon ottamisen yhteydessä esiintyneet vaikeudet johtuvat roomanilais-slavilaisten kansojen pyrkimyksestä säilyttää määrämisvalta neuvostossa.

Mussolinia katsotaan kaikkialla Europassa suurella epäluulolla.

Kansat haluavat rauhaa mutta hallitukset ovat kansallisen kunnianhimon ja kansallisten pyrkimysten ohjaamat.

Aseistariisumiskonferenssi on kutsuttu kokoon koska Saksan aseistariisuminen kehoittaa muita valtoja ajattelemaan omaa aseistariisumistaan, mutta tuloksiin vievää ohjelmaa ei nykyoloissa ole voitu laatia.

On olemassa se mahdollisuus, että Europa tyhjentää taloudelliset resurssinsa ehkä vuosikymmenessä ja senjälkeen aseistariisumiskysymys vasta voi tulla esille siinä muodossa, että se johtaa tuloksiin.

Jos hän edelliseen poimitut ajatukset olisikin lausunut, eiväthän ne mitään tärkeää tai uutta sisällä. Samansuuntaistahan lehdet esittävät sekä Euroopassa että täällä. Uutta asiassa vain oli se, että asiat esitettiin toimesta olevan diplomatin lausumina. Se niille antoi uutisarvon.

Ettei lähettiläiden raporteilla missään tapauksessa ollut mitään suuntaa muuttavaa vaikutusta hallituksen suhtautumiseen Europan politiikkaan, ilmaistiin sanomalehtimiehille seuraavan viikon konferenssissa Valkoisessa Talossa, jolloin presidentti Coolidgen kerrotaan sanoneen, ettei sanomalehtimelu ambassadööri Houghton'in lausuntojen johdosta häntä liikkuttanut, lisäten, ettei hän tulisi muuttamaan Europan politiikkaansa.

Ikänsä poistaakseen kaiken epäilyksen siinä suhteessa ministeri Gibson nimitettiin jo ennen kuin muista delegatsioonin jäsenistä oli sovittu Amerikan delegatsioonin johtajaksi toukokuulla pidettävään valmistavaan aseistariisumiskonferenssiin. Siis jos tuosta melusta oli mitään seurausta, se rajoittui siihen, että Mr. Gibson sai nimityksensä muutamia päiviä aikaisemmin kuin hän sen muutoin olisi

saanut. Tahdottiin kai teolla vakuuttaa Europan lehdet siitä, ettei suunnan muutosta ollut tapahtunut.

Sikäli kuin taholta, jonka pitäisi olla hyvin informoitu, on kerrottu Mr. Gibson'in tehtäväksi tulisi lähinnä sama kuin useimpain Amerikan Europaan lähettämien delegaattien tehtävä viime vuosina on ollut, nimittäin kuuntelijan ja havaintojen tekijän. Ainoastaan jos tilanne kehittyä otolliseksi, hänen olisi esitettävä amerikalaisia näkökohtia aseestariisumisen suhteen. Mutta, samalla taholla sanottiin, kun Europan maat eivät näy voivan edes sopia siitä mitä aseistariisumisella on tarkoitettava, Yhdysvalloilla, joiden maarmeija jo on vähennetty 118,000 miehen voimaiseksi, ei todennäköisesti missään tapauksessa tule olemaan paljon sanottavaa.

On ehkä syytä mainita, että edellä kosketeltu Houghton'in asia myös herätti melua senaatissa, mississippi-läisen demokraatin ja kansanliiton ystävän Harrison'in jyrkästi arvostellessa Mr. Houghton'ia, aiheuttaen "leppymättömien" kansainliiton vastustajien Borah'n, Moses'in ja Fess'in taholta puolustuspuheita Mr. H:n puolesta. Harrison'in hermostuneisuutta kuvastaa se seikka, että hän puheensa kuluessa kutsui presidenttia haukkumanimellä Cautious Cal, ulkoministeri Kellogg'ia nimellä Nervous Nell' ja Houghton'ia nimellä Gloomy Gus. Muuna kuin tunteen purkauksena ja mielialanilmaisuna tällä senaattikeskustelulla ei ole merkitystä. Koska siinä samalla kuvastuu mieliala eri leireissä Kansainliittoa kohdanneiden vaikeuksien suhteen selostettakoon siitä tässä muutamia lausuntoja.

Viitaten erääseen sanomalehtilausuntoon, jossa ennustettiin, että "leppymättömät" tulisivat käyttämään hyväkseen Houghton tapausta hyökätäkseen hallituksen politiikan

kimppuun Borah lausui m.m. seuraavaa: "Epäilen tokko "leppymättömien" joukossa kukaan iloitsee Locarno ohjelman luhistumisesta, jos saamme asiaa siksi nimittää. Epäilen tokko kukaan "leppymätön" iloitsee siitä, että kansainliitolla europalaisena laitoksena on vaikeuksia. Me katsellemme sitä samalla tavoin kuin muita europalaisia laitoksia, emmekä iloitse Europan onnettomuksista..... Mutta olen yhtä mieltä heidän kanssaan joiden mielestä meidän on tunnettava tosiasiat ja niiden pohjalla muodostettava käsityksemme. Olen vakuutettu että Mr. Houghton ilmoitti presidentille ja valtiosihteerille tosiasiat sellaisina kuin hän ne käsittää..... Minulla oli hänen kanssaan lyhyt keskustelu ja tulin siihen käsitykseen, että hän tuntee tosiasiat"

Senaattori Carter Glass, aikoinaan presidentti Wilson'in läheinen ystävä ja hänen kabinettinsa jäsen, kysyi Mr. Borah'ltä minkätähden amerikalaiset katsovat olevansa oikeutetut tietämään Kansainliiton asioita. "Olen ymmärtänyt", hän sanoi, "että olemme katkaisseet kaiken yhteyden Kansainliiton kanssa, joka käsityksemme mukaan on, käyttäkseni senaattori Boreh'n lausetapaa, europalainen laitos taikka sitten kuollut laitos. Millä oikeudella Amerikan ambassadööri Lontoossa sekaantuu kansainliiton neuvotteluihin tai urkkii näiden neuvottelujen yksityiskohtia ja erikoisesti, kuten täällä on viitattu? Mikä oikeus hänellä on tämän maan edustajana ulkomailta tarjota neuvoja Europan kansoille miten niiden on nämä asiat järjestettävä?"

Borah'n vastattua tähän, että Amerika oli intresseerattu aseistariisumisesta ja että nyt oli kysymyksessä valmistelut valmistavaan konferenssiin, senaattori Glass huomautti, että aseistariisuminen oli ajateltavissa ilman viittausta Locarnon sopimukseen. Siihen Borah vastasi ilmoittaen olevansa

eri mieltä aseistariisumisen mahdollisuuteen nähden ilman Locarnon ohjelman menestymistä. "Jos Locarnon sopimus epäonnistuisi, jos Saksa ei menisi kansainliittoon, luulen aseistariisumisen Europassa lykkäytyvän epämääräiseksi ajaksi. Tällanne Europassa ohjelman epäonnistumisen johdosta kävisi sellaiseksi, että kaikkialla syntyisi käsitys vakavain aseistariisumissuunnitelmain turhuudesta". Senaattori Glass huomautti siihen: "Siis Kansainliitto ei ole kuollut. Se voi vielä saada aikaan jotain hyvää jos Saksa pääsee siihen mukaan". Borah replikeerasi ettei hänellä ole arvostelua esitettävää Kansainliitosta europalaisena laitoksena. -- Keskustelu muodostui sitten pääasiallisesti ajatusten aihdoksi tapahtumista Kansainliiton ympärillä. Karakteristisimpänä seikkana on ehkä pidettävä Borah'n puhetta Kansainliitosta yksinomaa europalaisena laitoksena. Tulen myöhemmin lähemmin koskettelemaan tätä ajatuskantaa.

Kansainliiton kutsu neuvotteluihin Yhdysvaltain
maailmantuomioistuimeen liittymisestä.

Oli aikoinaan hyvän verran yllättävää, että demokraatti, kansainliiton ystävä, senaattori Swanson hetkellä, jolloin maailmantuomioistuin-asian loppuun saattaminen alkuperäisten, Hughes'in ehdottamien reservatsionien varassa näytti mahdolliselta, ehdotti reservatsiooneihin muutoksia ja lisäyksiä. Alkuperäiseen IV:een reservatsioniin lisättiin hänen ehdotuksensa mukaan määräys, että Yhdysvallat milloin tahansa voivat peruuttaa tuomioistuimeen liittymisensä. Ja neljän alkuperäisen lisäksi tuli N:o 5:n alla pitkälle menevät lisäreservatsionit. (Alkuaan ehdotetut reservatsionit tavaataan sivulla 322 Hughes'in kirjassa "Pathway of Peace". Reservatsionit lopullisessa, Swanson'in ehdottamassa, senaatin päättämässä muodossa seurasivat lähetystön kirjelmää N:o 293).

Lisäykseen on sisällytetty määräyksiä, joissa otetaan huomioon useat "leppymättömien" esittämät vastaväitteet. Lausunnon antamisoikeuden kieltäminen tuomioistuimelta/Yhdysvaltain suostumusta, on sellainen myönnytys vastustajille. Kun Yhdysvaltojen ja jonkun toisen valtion välistä asiaa ei reservatsioonien mukaan saada viedä tuomioistuimeen ilman että asian oikeuden ratkaistavaksi jättämisestä/tehty sopimus, siis senaatti kahden kolmanneksen enemmistöllä on antanut suostumuksensa, ja kun Monroe opin loukkaamattomuus on nimenomaa pidätetty, on selvää että reservatsiooneihin tehdyillä lisäyksillä on koetettu suojata päätöksentekijöitä hyökkäyksiltä vastustajain taholta. Varsin yleisesti käsitetään, että reservatsionien jyrkentäminen tapahtui huomioonottaen kaksi seikkaa, nimittäin edessä oleva vaalitaistelu eroamisvuorossa olevien senaattorien paikkoja täytettäessä ja yleinen käsitys,

että muut maat olivat niin halukkaita saamaan Yhdysvallat tuomioistuimeen mukaan, ettei olisi väliä, paljonko ja millaisia reservatsioneja liittymispäätökseen liitettäisiin.

Olisi mielenkiintoista tietää millaisiin ja mistä lähteistä tuleviin informatsioneihin viimeksi mainittu käsitys nojautui. On selvää, ettei sondeerausten kautta oltu hankittu 48 valtion sitovaa ilmoitusta asiassa. Englannin ja muidenkin suurten valtojen intressi on kait ollut selvä, mutta siitä mitä on kuullut asian yhteydessä puhuttavan, ei ole voinut tehdä johtopäätöstä, että milteen taholta olisi sitovia vakuutuksia saatu. Näyttää siltä kuin koko käsitys olisi nojautunut niihin vaikutteisiin, joita Europassa lomamatkoilla olleet senaattorit ovat saaneet keskusteluissa Genevessä, Haagissa ja Europan suurissa keskuksissa henkilöjen kanssa, joilla ei ole mitään valtuutusta puhua 48 hallituksen puolesta, vaan jotka ovat vain voineet lausua omia arveluitaan. Olen kuluneen säsongin aikana usein joutunut kuulemaan eri senaattorien yksityisessä seurassa lausuvan, ettei Amerikalta reservatsioonien takia estettäisi pääsyä tuomioistuimeen, ja oli hyvin valaisevaa, että niin tunnollinen mies kuin senaattori Capper ilmoitti, kun perusteita hänen uskoonsa kysyttiin, että hän oli käsityksensä muodostanut keskusteluissa Kansainliiton virkamiesten ja tuomioistuimen jäsenten kanssa.

Edellä oleviin seikkoihin olen tässä tahtonut viitata osoittaakseni, kuinka löysällä pohjalla koko Yhdysvaltain tuomioistuimeen liittymispäätös on. Sisäpoliittista taustaa vastaan on luullakseni helppo käsittää takäläinen reaktioni Kansainliiton kutsun johdosta saapua syyskuulla neuvottelemaan aikaisempain 48 jäsen-valtion kanssa Yhdysvaltain reservatsioneista.

Tieto siitä että tuollainen neuvottelukokous kut-

suttaisiin kokoon ja että kutsu lähetettäisiin myös Yhdysvalloille, saapui tänne ensin Houghton haastattelun ollessa huomion polttopisteessä ja keskustelujen Kansainliiton epäonnistumisesta ollessa varsin kiivasta. Tiedon epäedullinen vaikutus mielialaan oli varsin selvästi huomattavissa.

Presidentti Coolidge, ensimmäisessä tiedon saapumisen jälkeen sanomalehtimiesten kanssa pidetyssä konferenssissa, antoi tiettävästi, luonnollisesti tarkoituksella, että ilmoitus sähkötettäisiin ympäri maailman, etteivät Yhdysvallat tulisi kutsua vastaanottamaan. Maaliskuun viime päivinä tuli tieto Genévestä, että virallinen kutsu oli sieltä lähetetty Yhdysvalloille. Huhtikuun 2 päivänä presidentti taas antoi julistaa sanomalehtimiehille, ettei Yhdysvaltain hallitus katsonut olevan syytä ottaa kokoukseen osaa. Senaatin reservatsionit olivat selityksittäkin selvät ja hallitus oli noudattanut senaatin päätöksen mukaista menettelyä, kääntyen nootilla kunkin 48 tuomioistuimeen liittyneen hallituksen puoleen. Valtiodepartementista saamani tietojen mukaan virallinen kutsu on tänään saapunut perille ja virallinen vastaus annetaan lähipäivinä. Minulle luvattiin jäljennös vastausnootista heti kun se on Bern'iin sähkötetty.

Täällä Kansainliiton ystävät mitä syvimmin valittavat, että tuo kutsu Kansainliitosta lähetettiin. Kun maailman tuomioistuimeen liittymistä koskeva päätös saatiin aikaan vain siten, että saatiin ihmiset uskomaan että tuomioistuin on kansainliitosta riippumaton laitos, on tehnyt hyvin pahan vaikutuksen, kun nyt heti päätöksen synnyttyä saapuu virallinen kutsu Kansainliitolta neuvotteluihin tuon päätöksen toteuttamisen yhteydessä olevista asioista. Vastustajat ovat juuri vaalitaisteluksi saaneet käsiinsä oivallisen todistuskappaleen osoittaakseen valitsijoille, että heitä ovat petäneet ne, jotka ovat ajaneet tuomioistuimeen liittymistä

selittämällä, ettei se tiedä kansainliittoon sekaantumista.

Kuulee tuon tuostakin lausuttavan ihmettelyä siitä, ettei kansainliitossa sen vertaa oteta huomioon tosiasiallisia oloja tässä maassa, että pidättäydettäisiin toimenpiteistä, jotka vain aiheuttavat pahennusta, eivätkä edes parhaassa tapauksessa voi johtaa mihinkään tuloksiin. Täällä katsotaan, että pitäisi olla Kansainliiton johtohenkilöille selvää, ettei Yhdysvaltain hallituksella ole pienintäkään mahdollisuutta neuvotella reservatsioneista, joita Yhdysvaltain senaatti on liittänyt hallituksen lämmöllä suosittelemaan päätösehdotukseen.

Onhan ilman muuta selvää, että tällaisessa asiassa yhteiset neuvottelut tarjoisivat käytännöllisimmän keinon asian järjestämiseksi, mutta kun se keino ei ole Amerikan hallituksen käytettävissä, sitä ei voida käyttää. Eräissä reservatsionisahan nimenomaa sanotaan, että tuomioistuimeen kuuluvien valtioiden suostumus on hankittava noottien vaihdolla. Siis senaatti on määrännyt yksinpä menettelytavankin. Sekin on tällaisen hallituksen huomioonotettaviin ja noudatettaviin toiseikkoihin luettava.

Kun lainsäätävä elin lähtee, kuten senaatti tässä maassa tapansa mukaan tekee, toimimaan aloilla, jotka luonteensa mukaan kuuluisivat, ja muualla maailmassa kuuluvat hallitukselle, joudutaan nurinkurisuuksiin, joita ulkopuolella olevain on vaikea käsittää.

Tähän mennessä lähetettyihin nootteihin on saatu vain kolme vastausta. Kuba ilmoitti heti suostuvansa Yhdysvaltain tuomioistuimeen liittymiseen reservatsioneineen. Kreikasta on ilmoitettu, että sikäläinen hallitus on tehnyt vastaavalaisen päätöksen. Virallista ilmoitusta ei kuitenkaan vielä ole saapunut. Costa-Rica on ilmoittanut, ettei sillä olisi mitään Yhdysvaltain reservatsioneja vastaan, mutta sen on tur-

haa ~~sen~~ asiassa mitään päätöstä ilmoittaa, koska se joka tapauksessa tulee itse eroamaan -- Kansainliitosta.

Senaattori McKinley'n vaalihäviö.

Senaattori McKinley, joka on palvellut 14 vuotta edustajahuoneessa ja vuodesta 1920 senaatissa, on senaatin ^{harvoja} kansainvälisistä kysymyksistä lämpimästi intresseerattuja jäseniä. Hän toimi m.m. viime syksynä pidetyssä interparlamentaarisessa kongressissa puheenjohtajana. Hän kuuluu niihin senaatin jäseniin, joilla on vaalikausi edessään. Hänen "primary election'insa", eli ehdokkaan nimittämistä varten pidetty puolueen sisäinen vaali tapahtui aikaisin, muutamia päiviä sitten. Hän kärsi siinä musertavan tappion.

Tälle vaalitappiolle antaa erityisen merkityksen se seikka että hänen vastustajansa, eräs Mr. Smith, kävi vaalitaistelunsa yksinomaa kansainliitto- ja tuomioistuinkysymyksen varassa. Tulos on herättänyt tavatonta huomiota ja vaikuttanut selvästi kylmentävästi politikoiden tuomioistuinintoon. 18 muuta tänä vuonna vaaleihin menevää senaattoria on äänestänyt tuomioistuimeen liittymisen puolesta. Katsotaan mielialan nyt olevan erittäin epäedullisen heidän joutuessa tekoaan puolustamaan, ja odotetaan jännityksellä, mikä on oleva vaalien tulos. Pelätään Illinois'in tapahtuman saavan suuren vaikutuksen valitsijain kannan muodostumisessa.

Kansainliitosta loitolla pysymistä puoltavain
leiri vahvistunut.

Pan-amerikalaisia harrastuksia.

Kuulin ministeri Piip'in, juuri ennen matkustamistaan nykyiselle ulkoministerinpaikalleen, vakuuttavan uskon^{van}sa, että oli vain kysymys ajasta, ja varsin lyhyestä ajasta, kun saataisiin nähdä, että Yhdysvallat olisivat valmiit menemään kansainliittoon. Hänen mielestään se kehitys mielialassa liiton suhteen, mikä oli ollut havaittavissa sinä kahden vuoden aikana, jona hän täällä oli asioita seurannut, oli hänen mielestään ihmetyttävä. Kun saapuvilla oli amerikalaisia kansainliiton ystäviä, en tahtonut lausua epäilyksiäni hänen optimistisen uskonsa suhteen, mutta minä en ollut tekemistäni havainnoista tullut samoihin johtopäätöksiin.

En ole voinut olla huomaamatta kuinka pinnallisena ilmiönä kansainliitto- ja tuomioistuin harrastus tšekäläisten johtomiestenkin enemmistön taholla on esiintynyt. Asialla ei ole käsitetty ja tunnettu olevan sitä omiin oloihin vaikuttavan todellisuuden luonnetta, joka olisi aiheuttanut paikallisten harrastusten ja ennakkoluulojen vähintäänkin syrjäyttämistä ja modifioimista amerikalaisen mielissä. Yhdysvalloissa on runsaasti Kansainliiton innostuneita ystäviä, heidän joukossaan loistavia kykyjä, jotka ovat käyttäneet hyväksi kaikkia esille tulleita tilaisuuksia muokataksaan maaperää Kansainliiton hyväksi. Locarnon sopimus antoi oivallisen pohjan monien kuukausien menestykselliselle työlle. Kuluneen talven alussa mieliala, varsinkin sellaisena kuin se kuvastui Washington'issa, näytti hyvän verran edullisemmalta kuin minään muuna täällä oloni ajan kautena, lukuunottamatta Washington'in konferenssia välittömästi seurannutta suuren optimismin aikaa, jolloin tuomioistuimeen liittymisehdotus ensin esitettiin. Mutta olen jo niin monen asian suh-

teen joutunut huomaamaan Washington'issa havaittavien mielialojen pintapuolisuuden, etten katsonut olevani oikeutettu johtopäätösten tekoon noiden ilmiöiden perustalla. Asia joka toisen säsongin aikana on näyttänyt yleistä kannatusta nauttivalta on jo toisen alussa osoittautunut kuolleeksi. Välillä on siihen päässyt vaikuttamaan tuo mystillinen voima, laajojen kansankerrosten yleinen mielipide.

Kaikki se mitä Euroopassa, eritoten Kansainliitossa, tapahtui Saksan liittoonottamisyritysten yhteydessä on suuresti kiinnittänyt tšekäläisen yleisön mieltä, ja laajain kerrosten mielipide on nopeasti selvinnyt ja varmistunut. Vaikutukset näkyvät Washington'issakin. Kaikista niistä senaattoreista, jotka epäroiden taipuivat äänestämään tuomioistui-meen liittymisen puolesta, ja niitä oli suuri määrä, tuskin yksikään, jos äänestys tällä hetkellä tapahtuisi, äänestäisi niinpäin. Miltei jokainen julkinen puhuja näkyy löytävän jonkun aiheen sutkaista Europpaa, ja "leppymättömien" kannattajilla sanotaan olevan kiitollinen maaperä muokattavanaan ympäri maata.

Jos olisi oikeutettua tehdä johtopäätöksiä käsiläolevan ⁿajakohdan mielialasta, olisi taipuvainen päättelemään, että Amerika on nyt etäämpänä kuin koskaan Kansainliitosta ja omaksumassa Europpaan nähden entistäkin enemmän isoleerantumiseen johtavan kannan. Mutta luulen olevan oikeinta pidättäytyä johtopäätösten tekemisestä.

On otettava huomioon, että Yhdysvallat paraikaa ovat heräämässä huomaamaan, mikä muutos olosuhteissa on tapahtunut sen kautta, että Yhdysvallat ovat muuttuneet kansainvälisten markkinain lainanottajasta lainanantajaksi. Maataloustuottajat tarvitsevat entistä suuremmassa määrässä markkinoita tuotteilleen maan rajojen ulkopuolella ja alituisesti

kehittyvän teollisuuden yhä useammat haarat katselevat itselleen uusia tuotteidensa sijoitusalueita muista maista. Olkoot isoleerantumiseen kehoittavat vanhat opit ja syvälle juurtuneet ennakkoluulot kuinka vahvat tahansa, taloudellisten intressien painostuksesta niiden vaikutuksen täytynee vähetä.

Täytyy siis voida edellyttää, että Europa, huomattavana pääomien ja tavarain sijoitusalueena on otettava Yhdysvaltain ulkopolitiikan johdossa huomioon. Mutta voinee edellyttää harrastuksen Kansainliittoon vahvistuvan täällä vasta sen jälkeen kuin Kansainliitto itse vahvistuu. Siihen mennessä kansainvälinen järjestely ehkä on lähtenytkin toisia teitä kulkemaan.

Borah puhui senaatissa Kansainliitosta europalaisena institutsionina. Julkisissa puheissa tällainen katsantokanta esiintyy harvemmin kuin yksityisissä keskusteluissa. On viime talven aikana, varsinkin parin viime kuukauden aikana, ollut merkillä pantavaa, kuinka yleisesti yksityisissä seuroissa puhutaan Kansainliitosta europalaisena laitoksena. Esille tulevat kysymyksethän säännöllisesti koskevat, sanotaan, Europan maita. Mitä muilla on siellä tekemistä, kysytään. Eikö olisi selvintä, että lähinnä molempain Amerikain maat pysyisivät siitä erillään, muodostaisivat oman kansainliittonsa kehittämällä sellaiseksi Pan-American-Union'in ja toimisivat tämän liiton kautta yhdessä Kansainliiton kanssa kun olosuhteet sitä vaativat.

Nämä tietenkin ovat vain kannujen valelujia. Allekirjoittaneella ei yleensä ole pienintäkään harrastusta sellaisiin, mutta tässä tapauksessa, puhe kun on käymässä niin yleiseksi ja kun nämä asiat näkyvät aiheuttavan useiden tämän maan lahjakkaimpain miesten ajatusten askartelua, voi

olla syytä siitä tässä mainita.

Ajatus ei suinkaan ole uusi. Koska se ehkä käy aktuaaliseksi, tulen sitä tilaisuuden tullen monipuolisemmin valaisemaan selostamalla Pan-American-Union'in toimintaa ja vaiheita. Tässä riittänee huomauttaa, että toistaiseksi, huolimatta pitkistä ja paljoista puuhista, molempain Amerikain kansojen yhteistoiminnan kehittämiseksi, tulokset ovat olleet varsin laihat. Ei sentähden, että Yhdysvalloissa puuttuisi harrastusta, vaan sentähden, että Keski- ja Etelä-Amerikan kansat näkevät U.S:ssa "the man with the big stick", joka pyrkii jo ilman liittoakin domineeraamaan ja komentelemaan liikaa. Ajatuksen toteutumisen esteet siis ovat haettavat muista Amerikan maista. Otaksuttavaahan on, että Keski- ja Etelä-Amerikan arvostaan kivullosella tarkkuudella kiinni pitävät kansat viihtyvät paremmin Kansainliittoon kuuluvien jäsenten seurassa kuin Yhdysvaltain domineeramassa yhdistyksessä.

Sanomalehdistä olen nähnyt, että Ranskan eräät lehdet ovat väittäneet Yhdysvaltain olleen Brasilian takana viimeainitun vaatiessa itselleen vakinaista paikkaa Kansainliiton neuvostossa. Olen käsittänyt lehtien tarkoittaneen, että Yhdysvallat olisivat sen tehneet intrigeeratakseen Etelä-Amerikan valtiot pois liitosta saadakseen ne taipuvaisemmiksi pan-amerikalaiseen yhteistyöhön. Ajatuksenahan tämä konstruktion ei ole mahdoton. Mutta huolellisesti punnitien, mitä olen havainnut ja kuullut Yhdysvaltain suhtautumisesta Brasiliaan ja varsinkin pitäen mielessä kuulemani selostukset Brasilian tšekäläisen ambassadöörin eräistä keskusteluista valtiodepartementissa, en voi muuta päätellä kuin että Yhdysvalloilla ei ole ollut mitään ennakkotietoa Brasilian aikeista asiassa, eikä siis mitään tekemistä Brasilian esiintymisen kanssa.

L. A. Stein

Lähettiläs.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA:

Ministeri Astromin raportti no 6.

Washington

23/4 1966.

Asiakirjavihko sisältää 7 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 20.7.1968

Musi Lönnin

Finnish Legation

Washington, D.C.

N:o 712

Huhtikuun 23 päivänä 1926.

9/302 Sal	26.
8/5-26	
S.	Cg.

Herra Ministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää
raporttini N:o 6 ministeri Pearson'ista ja valtio-
sihteeri Kellogg'ista, sekä neljä jäljennöstä siitä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri syvim-
män kunnioitukseni vakuutus.

L. Astrom

Herra Professori E.N. Setälä,
Suomen Ulkoasiainministeri,
y.m. y.m. y.m.,
H e l s i n k i.

ULKOASIAINMINISTERIÖ
P. 9/302 Sal. D. 1 &
8/5-26
S. Cg.

Washingtonissa olevan lähettilään 1926 vuoden

raportti N:o 6

Huhtikuun 23 päivältä.

Ministeri Pearson'ista.

Yhdysvaltain ministeri Helsingissä, tohtori A.J. Pearson oleskeli kaupungissa viime viikon ajan. Sain hänen kaupungissa olostaan tiedon Mr. Kelley'n valtiodepartementista soittaessa tiistaina kutsuen minut lunch'ille. Tohtori Pearson siis ensi asiakseen oli mennyt departementtiin, poiketen siis siinä suhteessa edeltäjästään. Saman päivän ilta-päivällä hän oli, minun kaupungilla ollessani, käynyt minua tapaamassa ja illalla tapasin hänet valtiosihteeri Kellogg'in vastaanotossa, joka pidettiin, suurin juhlallisuuksin toimeenpannun pan-amerikalaisen sanomalehtimieskonferenssin päättäjäistilaisuutena, Pan-American yhdistyksen upeassa talossa.

Olin keskustelussa oikeusministeri (Attorney General) Sargent'in kanssa kun tri Pearson tuli tervehtimään. Olin siis tilaisuudessa esittämään hänet mainitulle kabinetin jäsenelle. -- Tässä on syytä huomauttaa, että Mr. Sargent, presidentti Coolidgen läheinen nuoruuden ystävä, kotoisin presidentin kotiseuduilta, on yleensä intresseerattu kuulemaan Suomesta. Hänen harrastuksensa johtuu haivainnoista, joita hän kotiseudullaan on tehnyt suomalaisten maanviljelijäin suhteen. Hän kertoi, että sinne on asettunut useita suomalaisia perheitä asumaan aikaisempain farmarien hylkäämiä pieniä maatiloja. Hän sanoi että varsin lyhyen ajan kuluttua siitä, kun suomalai-

nen farmille muuttaa, alkaa huomata parannuksia ja korjauksia tehtävän joka alalla. Rakennukset pannaan kuntoon. Koko perhe käy maanviljelystöihin käsiksi ja verrattain lyhyessä ajassa alkaa huomata hyvinvoinnin merkkejä uuden farmarin elämässä. Käsityksensä suomalaisista hän yhdisti seuraavaan karakteristiikkaan. He ovat ahkeria, yritteliäisiä, säästäväisiä ja puhtautta ja siisteyttä harrastavia. -- Tohtori Pearson'in seuraamme tullessa Mr. Sargent kysyi hänen käsitystään Suomesta. Luonnollisestikaan tri Pearson ei minun seurassani missään tapauksessa olisi voinut mitään epäedullista sanoa, mutta minusta tuntui kuin hänen meille varsin edullisesta lausunnostaan, ja lämmöstä millä hän sen esitti saattoi päätellä, että hänellä todellakin oli hyvä käsitys Suomesta ja että hän maahamme suhtautuu suurella sympatialla.

Tämä käsitykseni vahvistui seuraavana päivänä, kun ennen Mr. Kelley'n lunch'ia olin tilaisuudessa klubin hallissa esittämään tri Pearson'in kauppaministeri Hoover'ille ja kuulin heidän välisen keskustelun.

Lunch'in aikana keskustelu koko ajan keskittyi Suomeen ja sen oloihin ja huomasin, että tri Pearson'in olojemme tuntemus oli hyvän verran perusteellisempi kuin hänen edeltäjänsä. Tietenkään hän minun seurassani ei mitään arkaluontoisia asioita kosketellut, mutta saatoin päätellä siitä mitä hän lausui, että hän koetti suurella sympatialla ymmärtää kielelliset ja yhteiskunnalliset ristiriidat maassamme.

Perjantainpäivä järjestin hänelle lunchit. Kun olin kuulut hänen tehneen visiitin Ruotsin ja Puolan lähetystöihin kutsuin näiden maiden ministerit. Viimemainittu oli estetty ja kutsuin tilalle Norjan ministerin. Vielä olin kutsunut edustaja-huoneen ulkoasiain valiokunnan puheenjohtajan Porter'in. Täytteenä oli nuorempaa väkeä. Tuollaisessa seurassa en ollut ti-

laisuudessa tekemään havaintoja tri Pearson'in kannasta Suomen asioihin nähden. Mutta Mr. Kelley siinä tilaisuudessa yllätti minut puhumalla ilman reservatsioneja erittäin ylistävästi Suomesta Mr. Porter'ille. Liekö Mr. Kelley'n aikaisempi reserveerattu kanta muuttunut tri Pearson'in vaikutuksesta. Se selvinnee vastaisessa Mr. Kelley'n seuran viljelemisessä.

Tri Pearson oli tilaisuudessa kuulemaan Mr. Porter'ilta seikkaperäisen selostuksen kongressissa esillä olevasta ehdotuksesta 10,000,000 määrärahan myöntämiseksi toimisto- ja asuntotalojen hankkimista varten Yhdysvaltain ulkomaiselle edustukselle ja ulkomailla oleville virastopäälliköille. Ehkä hän saa varoja tipahtamaan Helsinkiinkin.

Tri. Pearson ilmeisesti vietti päivät täällä suurimaksi osaksi Valtiodepartementissä, jossa hän näkyi olevan kokonaan Mr. Kelley'n hoidossa. Kuulin että hän oli tavannut apulaisvaltiosihteereitäkin, mutta en ole ainakaan vielä saanut selville miten he häneen suhtautuvat. Joka tapauksessa voi pitää varmana, että häneen kiinnitetään departementissä verrattomasti enemmän huomiota kuin hänen edeltäjänsä.

Kun tri. Pearson'ista tässä kerran on puhe, voi olla syytä mainita että valtiosihteeri Kellogg kerran talvella häntä tavatessani antoi oman selityksensä herrojen Stetson'in ja Pearson'in vaihtamiseen. Hän sanoi nimittäin, että kun hän Mr. Stetson'in nimitytti hän ei tiennyt, että tri. Pearson oli ilmoittanut haluavansa tulla siirretyksi pois Varsovasta, mieluummin johonkin pohjoismaahan. Kun hänelle myöhemmin tästä oli ilmoitettu hän piti luonnollisena asian järjestämistä nykyiselle kannalle ja kun presidentillä ei ollut mitään vaihdosta vastaan, asia oli järjestynyt yhtäkkiä.

Puolan uusi ministeri täällä, Ciechanowski, joka oli

ulkoasiainministeriössä Varsovassa palvellessaan joutunut tuntemaan sekä tri Pearson'in että Mr. Stetson'in, sanoi minulle kerran, kun kysymyksessäolevasta miesten vaihdosta tuli puhe, että Suomi oli ehdottomasti voittanut vaihdossa. Mr. Stetson oli nimittäin osoittautunut tunkeilevaksi, toisen tahdittomuuden toisensa perästä tekeväksi mieheksi. Hän m.m. ei ollut tyytynyt olemaan yhteydessä vain ulkoasiainministerin kanssa, vaan ulkoministerin kanssa jostain asiasta puhuttuaan mennyt kontrolloimaan tämän ilmoituksia keskustelemalla pääministerin kanssa. Asiasta oltiin oltu pakoitettut hänelle huomauttamaan.

Pari pientä piirrettä valtiosihteeri Kellogg'in
karakterisoimiseksi.

Olen säsongin kuluessa joutunut varsin usein tapamaan nykyisen valtiosihteerin ja voi ehkä olla syytä tässä panna paperille muutamia havaitsemieni piirteitä, jotka lähinnä ovat ilmenneet siinä mistä hän mielellään puhuu ja mistä hän ei puhu seurassa.

Useimmin, voinpa sanoa joka kerran kun olen hänet tavannut, olen kuullut hänen puhuvan Venäjän tunnustamiskysymyksestä, päättäen puheensa joka kerran jyrkkään vakuutukseen, että Yhdysvallat eivät tule Venäjää tunnustamaan niinkauvan kuin olot siellä eivät oleellisesti muutu. "Liikemiehemme tehkööt kauppvoja Sovjet-Venäjän kanssa niinpaljon kuin haluavat omalla riskillään, ja tämä kaupankäyntihän tunnustuksen puutteessakin näkyy kehittyvän", olen kuullut hänen huomauttavan.

On muutoin ollut merkillepantavissa, että tämänkin asian yhteydessä on ilmennyt, kuinka suuri ero on herrojen Hughes'in ja Kellogg'in välillä informatsionien tarkkuuteen nähden. Mr. Hughes näytti tuntevan ja muistavan kaikki tosiasiat jonkun kysymyksen ympärillä erittäin tarkasti. Ensi kerran kun Mr. Kellogg puhui minulle suhtautumisesta Venäjään hän luetteli maiden joukossa, jotka hän "tiesi" eivät olleet Venäjää tunnustaneet Norjan ja Ruotsin. Sittemmin kun hän keskusteluissa on päässyt selville, että hänellä nyt ainakin Hollannissa ja Sveitsissä oli kaksi maata, jotka eivät olleet Venäjää tunnustaneet, olen kuullut hänen suurella sympatialla ja lämmöllä puhuvan näistä maista, juuri Venäjän tunnustamattomuus lähtökohtana. Suomelle hän kerran antoi tunnustamisen

anteeksi kun se oli tapahtunut rauhanteon yhteydessä ja kun läheinen naapuruus sitä vaati.

Kaiken kaikkiaan tulee tehneeksi sen johtopäätöksen, että Secretary Kellogg'illa on hyvin vahva tunneperusta kannanotolleen tässä asiassa.

Muutoin hänen mielipuheenaiheita näkyvät olevan Yhdysvaltain perustuslaki, oikeusjärjestys ja laitokset yleensä. Vastaavat laitokset muissa maissa näkyvät kiinnittävän hänen mieltään vain sikäli kuin niissä on yhtäläisyyttä Yhdysvaltain laitosten kanssa. Hän on siinä suhteessa tyypillinen amerikalainen ja eroaa jyrkästi edeltäjästään, jonka harrastus ja tiedot ennakkoluulottomasti ulottuivat kaikkien maiden erikoisuuksiin.

Monta kertaa kun olen koettanut, saadakseni selville paljonko hän Suomesta tietää ja lisätakseni hänen tietovarajaan sillä alalla, johtaa puhetta Suomeen, hän on ennen pitkää sen kääntänyt jälleen amerikalaisiin kysymyksiin. Saman kokemuksen olen huomannut virkaveljienikin tekevän. Hänen käsityksensä Suomesta samoin kuin muistakin ulkomaista näyttää olevan varsin hämärä. Näyttää kuin hän katsoisi tosiasiaintuntemisen departementin virkamiesten eikä omaksi velvollisuudekseen, ainakin mikäli on kysymys asioista, jotka eivät satu olemaan aivan aktualisia.

L. Astrom,
Lähettiläs.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

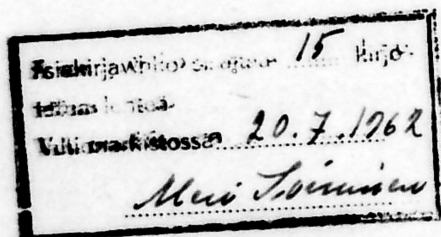
OSASTO: C8.

ASIA: _____

Ministeri Istominin raportti no 7.

Washington

12/7 1926.

Légation de Finlande

Washington, D.C.

N:o 1190

Heinäkuun 12 päivänä 1926.

ULKO- JA VAIKKAMINISTERIO		
12/12/302 Sal. D. 1226.		
3/8-26	12	Liit.
YHMA	OSASTO	ASIA
5.	Cg.	

Herra Ministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää

raporttini N:o 7, jossa käsittelen seuraavia asioita:

- 1) Poliittinen tilanne kongressin istunto-
kauden päättyessä;
- 2) Maatalouden avustamiskysymyksestä;
- 3) Tariffin alentamiskysymyksen etualalla
joutumisen oireita.
- 4) Kielto laki säilynyt muuttumattomana.

Raportista seuraa mukana neljä jäljennöstä.

Vastaanottakaa, Herrä Ministeri, syvim-
män kunnioitukseni vakuutus.

L. Strom

Herra Professori E.N. Setälä,
Suomen Ulkoasiainministeri,
y.m. y.m. y.m.,
Helsinki.

ULKOASIAINMINISTERIO		
12/303 Sal. D. 12 K.		
3/8-26	2	LIL
5.	Cg.	ASIA

Washingtonissa oleva lähettilään 1926-vuoden

raportti N:o 7

Heinäkuun 12 päivältä.

Poliittinen tilanne kongressin istunto-

kauden päättyessä.

Touko- ja kesäkuun ajalla istuntokauden päättymistä odotettiin koko ajan "viikon kuluttua". Tosiasiallisesti se päättyi vasta heinäkuun 3 päivänä.

Lehdet ovat, istuntokauden päättymisen kerran toisensa perästä lykkäytyessä, laskenut leikkiä sillä, että aikaisempi kokemus selvästi osoittaa olevan yhteyttä pitkien istuntokausien päättymisen ja Washington'ille karakteristisen kostean kuumen kesäilman alkamisen välillä. Tavallises-tihan kuumat ilmat alkavat jo toukokuulla, harvemmin vasta kesäkuulla. Tämän kesän ensimmäinen kuuma kausi alkoi heinäkuun 1 päivänä, samana päivänä kun päätös istuntokauden päättämisestä julaistiin. Kuuma kausi päättyi toissapäivänä tuhoja tuottavaan rajuilmaan. Kongressin jäsenet siis pelastivat itsensä yhdestä kärsimysten viikosta ja yhdestä rajuilmasta. Mutta ne heistä, joilla on edessään vaalitaistelu, kylä sen kuluessa joutuvat kokemaan kuumia päiviä, joillakin alueilla republikaaneille tuhoja tuottavia, valitsijoiden mielenpurkausten rajuilmojakin. Kulunut kongressikausi on nimittäin siinä suhteessa ollut merkillinen, että sen aikana aikaansaadut ja varsinkin aikaansaamatta jääneet päätökset ovat laajoilla alueilla valtapuolueen leirissä synnyttäneet

kiukkuista tyytymättömyyttä, jota silmä silmää vastaan seisominen monelle nykyisen kongressin, vaalitaisteluun lähtevälle jäsenelle ei tule olemaan helppo asia. Ensi syksynä valitaan 34 jäsentä senaattiin, edustajahuoneen kaikkien jäsenten tullessa uudestaan valittaviksi 1927 alkavaa kongressia varten. Edessä olevasta kongressivaalitaistelusta käsitetään muodostuvan alkumuokkaus 1928 vuoden presidentinvaalia varten.

Nämä seikat perspektiivissä hämmättämässä on syytä vastaisen kehityksen käsittämisen pohjaksi tässä esittää selostus minkälaiseksi tilanne päättynen istuntokauden kuluessa muodostui, ja mitä oireita vastaisen varalta siinä on huomattavissa.

Kuten kongressin alkutaipaleista kertoessani (t.v:n raportti N:o 1) mainitsin, republikaanit näyttivät päättäneen pitää n.s. insurgentit kurissa ja vaikutusvallasta poissa. Sanotaan, ettei pitkiin aikoihin ole edustajahuoneessa vallinnut niin ankaraa puoluekuria kuin puhemies Longworth'in istuntokauden ensi kuukaisina ylläpitämä. Hän meni siinä ehkä liian pitkälle. Tuli jo tavaksi laskea leikkiä, ei vain yksityisissä vaan julkisissakin puheissa, republikaanien omassa leirissä edustajahuoneen valtiaasta (the ruler of the House), joka saneli mitä huone sai ja mitä se ei saanut päättää. Istuntokauden loppukuukausina olikin jo höltymistä selvästi huomattavissa. Senaatissa puoluekuri ei alusta alkaen ollut parempi kuin aikaisempina, la Follette'n häiritsemänä, istuntokausina ja asiat kehittyivät koko ajan vain suurempaan puoluerajojen epäselvyyteen päin. Aluksi vain "insurgentit" esiintyivät tapansa mukaan puolueesta välittämättä, yhdessä demokraattien kanssa aiheuttivat hallitukselle nolauksia.

Myöhemmissä vaiheissa yksinpä jotkut hallituksen läheisimpiin kannattajiin kuuluvat senaattorit äänestivät hallituksen kantaa vastaan. Niinpä itse "floor leader" Curtis, hänen kansaslainen toverinsa Capper ja iowalainen, viime presidenttikauden loppuaikojen "president pro tempore" senaatissa, Cummins (muutoin sama mies, joka aikoinaan on suositellut Helsingissä nykyään olevaa ^{tri}/Pearson'ia ministeriksi) äänestivät hallituksen kantaa vastaan maatalouslainsäädäntö-kysymyksissä. Indianan senaattori Watson, jota yleensä pidetään hallituksen uskollisimpana aseenkantajana, äänesti maailmantuomioistuinasiaassa vastaan. Kun täytyy tällaiset olot ja edessä oleva vaalikausi huomioonottaen edellyttää, että viimeksi mainitunlaiset ilmiöt johtuvat siitä, että asianomaiset tietävät valitsijainsa olevan hallituksen kannasta eroavalla kannalla, tuo puoluerikkinaisuus senaatissa vain kuvastaa valtapuolueessa tällä hetkellä vallitsevien ristiriitojen syvyyttä.

Varsin yleisesti kuulee republikaanisellakin taholla lausuttavan ylpeyttä siitä, että suuret, koko kansaa koskevat kysymykset, kuten kansainväliseen tuomioistuimeen liittymiskysymys, veroituksen vähentämisasia ja ulkomaiden velkain hyväksyminen, on saatettu kongressissa ratkaisuun puoluerajoista riippumattoman toiminnan kautta. Mutta kokeneet republikaaniset puoluepolitikot huomauttavat, että niin ilahduttavaa kuin kaikki tämä kunkin valistuneen, asiallisesti asioita ajattelevan mielestä voi ollakin, se on osaltaan myötävaikuttanut nykyisen tilanteen syntyymiseen, s.o. republikaanisen puolueen aseman heikkenemiseen valitsijamassojen keskuudessa.

Republikaanien eteen viime aikoina nousseet vaikeudet liittyvät etupäässä kahden päät^tyneellä istuntokaudella käsitellyn asian ympärille. Toisessa hallitus kannatti positiiv-

vistä päätöstä, joka, tosin lisäreservatsionein, saatiin aikaan. Tarkoitan kansainväliseen tuomioistuimeen liittymispäätöstä. Toisessa hallitus vastusti jyrkän suuntaista päätöstä, joka myös jäi tekemättä. Tarkoitan maatalouden avustamista.

Olen aikaisemmin (t.v:n raportti N:o 5) tehnyt selkoa seikoista, jotka ovat viitanneet kansansuosion vähenemiseen tuomioistuin asian johdosta. Mainitsin silloin myös senaattori McKinley'n merkillisen vaalihäviön puolueen sisäisissä ehdokasvaaleissa. Tässä voin lisätä Oregon'in senaattorin Stanfield'in ja iowalaisen Cummins'in tappiot samallaisissa vaaleissa samaan suuntaan viittaavina, vaikkeivät nämä tapaukset liitykään täysin yhtä selväpiirteisesti tuomioistuinasiaan. Selväpiirteisen samaan asiaan liittyvän vaikkakin vastakkaiseen kantaan perustuvan esimerkin tarjoo Indianan senaattori Watson'in ehdokkaaksi valitseminen. Hän äänesti tuomioistuinta vastaan ja saavutti aivan poikkeuksellisen suuren äänimäärän. Mutta ei ole syytä tässä asiassa viipyä, koska se, päätökseen saatettuna, kuuluu menneisyyteen ja sen herättämillä mielialoilla vain on merkitystä edustajain tilinteossa valitsijoille, joka tilinteko tosin usein (Washington Post väitteen mukaan tähän mennessä jokaisessa tapauksessa) on johtanut siihen, että ehdokkaaksi on valittu henkilö, joka on syrjäytettyä nykyistä edustajaa kylmäkiskoisempi Euroopan kysymyksiin nähden.

Maatalouden avustamiskysymyksestä

kehittyi kuluneena istuntokautena aivan ensiluokkainen poliittinen kysymys. Kuulee ja lukee tuon tuostakin väitteitä, että edessä olevissa kongressivaaleissa ja, jos kysymys edelleen jää avoimeksi, ensi presidentin vaalissa, republi-

kaanisen puolueen kohtalo tulee riippumaan siitä miten se pystyy tämän asian ja tämän asian esille vetämät muut asiat selvittämään.

Eräitten maanviljelijäryhmäin tyytymättömyys on nyt kasvamistaan kasvanut aina siitä kun seitsemän vuotta sitten luovuttiin sotaaikaisesta hintojen säännöstelystä tärkeimmille maataloustuotteille. Tuotteiden hinnat laskivat suuremmassa suhteessa kuin muiden kulutustavarain hinnat. Taloudellisesti katsoen tämä oli luonnollinen seuraus siitä, että sota-ajan hinnat olivat eräillä alueilla stimuleeranneet maanviljelykseen käytetyn alan varsin tuntuvaan laajentamista. Laajennetun tuotannon tuotteille oli silloin ostajia. Maataloustuotannon Euroopassa palatessa normaalisempiin oloihin ja yhteyden eri viljaa tuottavien ja kuluttavien maiden välillä palautuessa rauhanaikaiseen säännöllisyyteen, amerikkalaisten farmarien käsiin jäi ylijäämää, jota joko ei ensinkään saatu kaupaksi tai joka saatiin kaupaksi vain hintain alentuessa tasolle, jota maanviljelijät pitävät kannattamattomana. Luonnollinen tie vaikeuksien poistamiseen näissä oloissa näyttäisi olevan tuotannon vähentäminen kysyntää vastaavan suuruiseksi. Tällaista vähentämistä onkin tapahtunut. Ylijäämää ei enää ole niin suuri kuin se oli joitakin vuosia sitten, mutta tämän pienentyneen ylijäämän markkinoille saattaminen tuottaa entistä suurempia vaikeuksia. Hinnat maailman markkinoilla määrävät hinnat Yhdysvaltain sisäisilläkin markkinoilla. Elin-taso ja tuotantokustannukset muissa viljaa tuottavissa maissa ovat alemmat kuin Yhdysvalloissa. Yhdysvaltain "farmer" huomaa, ettei hän tuotannollaan ansaitse riittävästi elääkseen samalla tasolla kuin muilla aloilla toimivat amerikkalaiset. Elämänvaatimukset, autojen, kotien uusaikaisten mukavuuksien

ja huvittelutilaisuuksien käytyä yleisemmiksi ja ikään-
kuin joka miehen tarpeisiin kuuluviksi, ovat sodanaikana
ja sitä seuraavina vuosina yleensä kohonneet. Maanviljeli-
jästä on katkeraa, ettei hän saa näistä eduista nauttia
samassa lisääntyneessä suhteessa kuin muut.

Syyt tilanteeseen näyttävät selviltä. Tilanteen
selvittämiseksi tuotannon määrä ja tuottajain toiminta oli-
si mukautettava alalla vallitsevien tosilojen mukaisiksi
näiden syiden poistamiseksi. Mutta ne joita asia lähinnä
koskee, keskilännen ja luoteen erinäisten valtioiden maan-
viljelijät koettavat löytää syyt ja parennuskeinot muualta.
Syytetään teollisuutta suojelevaa korkeaa tariffia vallit-
sevista kalliista elin- ja tuotantokustannuksista ja etsi-
tään apua rahaavustusten muodossa federaalivaltion kongres-
sin lainsäädännön kautta.

Tyytymättömyys on suurin Etelä- ja Pohjois Dakotassa,
Iowassa ja Minnesotassa, mutta vahvoja tyytymättömien ryh-
miä on näiden valtioiden naapurivaltioissakin, vahvaa vilja-
valtiota Kansas'ia myöten. Nämä alueet ovat olleet niiden
aktionien takana, jotka nyt kahtena istuntokautena ovat,
tosin tuloksettomasti, koettaneet saada radikaalisia avustus-
keinoja lainsäädäntötein käytäntöön. Edellisellä istuntokau-
della käsitellyn Haugen-MacNary lakiehdotuksen kohtaloista
lähetystö viime vuonna tiedoitti useilla kirjelmillä. Nyt
jonkunverran muutetussa muodossa esitetyistä vastaavista eh-
dotuksista lähetystö on tiedoittanut tämän vuoden kirjelmil-
lä N:ot 858, 878 ja 1075 liitteineen. Lienee kuitenkin syy-
tä tässä luoda yleissilmäys niin Haugen-ehdotukseen kuin sen
tilalle esitettyihin muihin avustuskeinoihin.

Haugen-ehdotuksen mukaan olisi perustettava hallin-

nollinen elin, lautakunta, jonka olisi ostettava sadon yli-
jäämät Yhdysvalloissa vallitsevilla hinnoilla ja myytävä
ne ulkomaille siellä kulloinkin vallitsevaan hintaan, riip-
pumatta siitä oliko tämä hinta alle tuotantokustannustenkin.
Tämän viedyn ylijäämäviljan myymisestä koituva tappio oli
ensi kädessä korvattava valtionvaroista myönnetystä 250 mil-
joonan dollarin rahastosta. Myöhemmin tappio oli korvat-
tava "tasoitusmaksulla" (equalization fee), jonka edellämäi-
nittu lautakunta oikeutettaisiin määräämään niiden maata-
loustuottajain suoritettavaksi, jotka olivat hyötynneet siitä,
että hintaa kotimaassa pidettiin viedyn tavaran hintaa kor-
keampana. Viime istuntokaudella esitetyssä muodossa tuo mää-
räraha alkuaan oli ehdotettu 375 miljoonaksi. Siitä 100
miljoonaa aijottu (tietenkin tarkoituksella saada etelä-
valtioiden edustajain äänet ehdotuksen puolelle) puuvillan
hinnan vastaavanlaiseen säännöstelyyn, ja 25 miljoonaa lainat-
tavaksi osuuskunnille. Mutta summaa vähitellen vähennet-
tiin 175 miljoonaan. Ehdotus sittenkin hylättiin edustaja-
huoneessa ja parannetussa muodossa senaatissa esille tultua
myöskin, ankaran taistelun jälkeen, siellä.

Kansainvälisen kaupan kannalta Haugen'in ehdotuksen
mukainen säännöstely ilmeisesti olisi tietänyt mitä avoiminta
ja häikäilemättömintä "dumping'ia". Olisi ollut edellytet-
tävässä, että viljaa tuottavat muut maat olisivat reageeran-
neet muodossa tai toisessa. Tämä näkökohta kyllä käsittelyn
aikana esitettiin, mutta paljon voimakkaammin näytti ameri-
kalaisten mieliin vaikuttavan toinen kansainvälisen kaupan
alaan kuuluva argumentti. Huomautettiin nimittäin, että
mainitunlainen hintapolitiikka oli selvä Euroopan viljaa tuo-
vien teollisuusvaltioiden avustamispuuha amerikkalaisten ku-

luttajain ja Amerikan teollisuuden kilpailukyvyyn kustannuksella. Europalaiset saisivat halpaa leipää ja siitä johtuen halpaa työtä, amerikalaisen kuluttajain maksaessa ei ainoastaan vietyjen määrien hinnaneron vaan myöskin keinotekoisesti korkealla pidetyn hinnan kaikesta kuluttamastaan viljasta. Kun suurin osa Amerikan viljan tuotannosta kulutettiin kotimaassa ja pieni prosentti vietiin ulkomaille, oli mahdoton edes tarkalleen arvioida minkäsuuruisen määrän Amerikan yleisö joutui maksamaan siitä, että viljan hinta Yhdysvalloissa eristettiin erityiseksi, maailman markkinoista riippumattomaksi hinnaksi. Vielä lausuttiin epäilyksiä, eikö tuollainen avustajajärjestelmä stimuloerai¹ maataloutta siinä määrin, että kävisi tarpeelliseksi tuon tuostakin korottaa tasoitusmaksua, jotta kasvavan satoylijäämän tuottama tappio tulisi peitetyksi. Leivän kallistuessa työ kallistuisi ja se vaikuttaisi kaikkien tuotteiden kallistumista, jonka vaikutuksen farmeritkin tunsisivat kuluttajina, ja aikaa myöten koko hinnansäännöstelyn merkitys farmer'ien ehtojen parantajana itsestään häviäisi.

Presidentti ja hänen kabinetinsä ovat niin viime kuin tänäkin vuonna antaneet selvästi ymmärtää, ettei kysymyksessä olevanlaisella suunnitelmalla ole hallituksen kannatusta. Siis ehdotuksen kannattajat voivat olla vakuutettuja siitä, että presidentti vetollaan estäisi kysymyksessä olevan suunnitaisen lain voimaanjoutumisen, jos sellainen Coolidge'n presidenttikautena joskus kongressissa hyväksyttäisiinkin. Olen t.v:n. raportin N:o 2:n lopussa kosketellut hallituksen kantaa ja t.v:n kirjelmän N:o 1075 liitteenä lähetin Mr. Mellon'in kirjeen joka on selvin hallituksen taholta esitetty kannan ilmaisu suorastaan Haugen'in ehdotuksesta.

Hallitukselle ja republikaanisen puolueen johdolle oli siksi tärkeää voida osoittaa jonkinlaisia tuloksia saadun aikaan maatalouden avustamisen aikaan, että Haugen-ehdotuksen

hävittyä senaatissa mobilisoitiin voimat niinsanotun Tincher-ehdotuksen, eli oikeammin senaattori Fess'in jonkunverran Tincher'in ehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen, läpiajamiseksi huolimatta siitä, että kesäkuu jo oli pitkälle kulunut. Tämän ehdotuksen pääsisältö oli se, että olisi myönnettävä varoja 100,000,000 dollaria lainettaviksi maanviljelijäin osuuskunnille joiden tehtävänä olisi satojen toimittaminen markkinoille, kuljetuksen, varastoimisen ja myynnin yhteydessä nykyään esiintyvää tuhlausta vähentäen ja siten lisäten maanviljelijäin sadoistain saamia tuloja, sekä maataloustuotannon ohjaaminen vallitsevia oloja vastavaksi. Aivan tavasta poiketen presidentti, joka yleensä ei ilmaise mieltään esillä olevissa lainsäädäntökysymyksissä positiiviseen suuntaan, ilmaisi kannattavansa esillä olevaa ehdotusta. Hyvin informoidulta taholta olen kuullut, että hän sen teki koska luultiin myönteisen päätöksen senaatissa olevan parin äänen varassa. Mutta laki-ehdotus äänestettiinkin kumoon musertavalla enemmistöllä. Tämä on yleensä käsitetty presidenttiin kohdistuvaksi iskuksi vastoin kasvoja.

Istuntokauden viimeisinä hetkinä saatiin kuitenkin myönteiseen päätöksen yksi maatalouden avustamiseen tähtäävä ehdotus. Sen mukaan myönnettiin 250,000 dollaria maatalouskommissionin perustamiseksi, jonka tehtäväksi tulisi tilastoy.m. tietojen kerääminen niin kotimaasta kuin ulkomailtakin maataloudellisten osuuskuntain opastamiseksi ja avustamiseksi, jotta nämä voivat myydä satonsa mahdollisimman edullisesti.

Tariffin alentamiskysymyksen etualalle

joutumisen oireita.

Voi pitää varmana, että Haugen'in ehdotuksen suuntaisia ehdotuksia vastakin tulee esiintymään. Monet keski-lännän

edustajathan poliittisesti elävät niiden pohjana olevan tyytymättömyyden varassa. Mutta todennäköistä on myös, että muissa osissa tuollaisia avustuskeinoja vastustava käsitys vahvistuu ja leviää, joten suunnitelmain merkitys jää nähteen onkimis- ja karkoittamisalaan kuuluvaksi. Näyttää siltä kuin mainitun lakiehdotuksen kohtalon aiheuttama tyytymättömyys saisi varsinaisen merkityksensä toisella, kansainvälisten suhteiden kannalta vielä paljon tärkeämmällä alalla.

Lakiehdotuksen käsittelyn aikana, ja varsin voimakkaasti käsittelyn viime aikoina, tullien alennusta kannattavat demokratit ja myös jossain määrin insurgentit osoittivat, kuinka useita argumentteja, joita käytettiin lakiehdotusta vastaan, saattoi aivan muuttamatta käyttää korkeita tariffeja vastaan. Korkeat tariffit antoivat teollisuuden harjoittajille suojatun aseman, joka teki niille mahdolliseksi ottaa luonnottoman korkeat hinnat valmistamistaan tuotteista kuluttajien vahingoksi, siten kallistaen elämisen koko maassa. Korkean tariffin suojassa teollisuustuotteita erityisissä tapauksissa voitiin myydä ulkomaille halvemmalla kuin kotimaassa, kuluttajien maksaessa eron j.n.e.

Maatalouden maahantuotavat tarveaineet ja käyttötavarat ovat yleensä tullivapaita. Maataloustuottajilla ei siis välittömästi ole aihetta valittaa tariffin korkeutta. Mutta maanviljelijät kuluttavat myös paljon yleisiä kulutustavaroita ja he alkavat kiinnittää huomiota siihen, että yleinen korkea hintataso riippuu korkeasta tariffista. He tämän huomattaessa ehkä katsovat asiaa yksipuolisesti. Sillä kalleus Amerikassa johtuu, ja siitä kyllä kauppaministeri Hoover, kuten hänen erinäiset toimenpiteet osoittavat, on selvillä, suureksi osaksi kuljetuksen, jakelun ja kilpailumetoodien kalleudesta, olkoon kysymyksessä millaiset tuotteet tahansa.

Tässä maassahan rajat demokraattisen ja republikaanisen puolueen välillä voivat olla aivan epäselvät miltei joka alaan kuuluvassa kysymyksessä. Mutta tariffikysymyksen suhteen ne tähän saakka ovat olleet kutakuinkin selvät, republikaanien kannattaessa korkeaa suojelustariffia, demokraattien kannattaessa lievempää suojelusta. Nyt on kuultu selviä viittauksia siihen suuntaan, että republikaanisen puolueen "insurgentit" tulevat edessä olevassa vaalitaistelussa kyökkäämään korkean tariffin kimppuun, siis käymään käsi kädessä demokraattien kanssa hävittämään republikaanien politiikan yhtä kulmakiveä. Laajain maanviljelijäkerrosten ollessa heidän takanaan, asia ansaitsee huomiota. Luonnollisesti nykyisenä presidenttikautena ei voi odottaa ainakaan mainittavampaa muutosta, mutta tämä ilmiö todennäköisesti viittaa edessä olevan kehityksen suuntaan.

Tässä voi olla syytä mainita, että viime maaliskuulla kaupungilla liikkui huhuja, että republikaanien johtavissa piireissä keskusteltaisiin, jostakin ehdotuksesta, joka kävi siihen suuntaa, että republikaanien olisi laadittava ja julistettava ohjelma tullimäärien asteettaiseksi alentamiseksi tarkoituksella siten edistää Amerikan vientiä. Tätä suunnitelmaa sanottiin puolustettavan sillä, että sen kautta tehtäisiin tehottomaksi demokraattien para^s/ase edessä olevassa vaalitaistelussa sekä edistettäisiin kansainvälisiä niin taloudellisia kuin poliittisia^{kin} suhteita, koska Yhdysvaltain kannan muutoksen edellytettiin vaikuttavan ehkäisevästi maailmassa yleiseksi tulemassa olevaan suuntaan asettaa tervettä kaupan kehitystä estäviä korkeita suojelustulleja ja koston-tariffeja. Silloin toimenpanemani tiedustelu ei kuitenkaan antanut tukea käsitykselle, että kysymyksessä olisi ollut muu

kuin aivan alustavan luontoinen, valmistava keskustelu jossain ryhmäkunnassa. Huomasin asiasta demokraattisella taholla eniten puhuttavan. Mutta nyt kun on edessä selvät merkit siitä että insurgentit ottavat esille tullikysymyksen, on mielenkiintoista johtaa mieleen, että jo aikaisin keuhalla oli republikaanien joukossa niitä, jotka olivat selvillä siitä mitä on tulossa.

Käynnissä on pitemmän aikaa ollut kuulustelu tariffi komissionin toiminnasta. Kysymys tarjoo mielenkiintoa mikäli muutettavissa olevat erät ovat kysymyksessä. Kuulusteluja ei vielä ole saatettu loppuun, eikä niistä vielä ole aika perusteellisemmin tiedoittaa, mutta mainittakoon vain että ne näyttävän vahvistavan käsitystä siitä että tariffi säilyy poliittisena kysymyksenä, eikä näytä mahdolliselta että joku komissioni voisi määrätä yleispätevät tullimäärien perusteet niissäkään tapauksissa joissa tullimäärät edellytetään liikkuviksi.

Marraskuussa tapahtuvat vaalit tulevat osoittamaan kuinka suuren merkityksen viljaseutujen tyytymättömyys saa tariffipolitiikan muodostumiseen. Demokraatit tuntuvat hyvin varmoilta menestyksestään. Kaikki ennustelu on jo senkin tähden turhaa, että monissa piireissä ja laajoilla alueilla on esillä kysymyksiä joiden suhteen molempain puolueiden jäsenet ovat jakautuneet kahtia. Niistä on merkitsevin kielto lakiasia.

Kieltolaki säilynyt muuttumattomana.

Viime istuntokaudella ei saatu, paljosta melusta huolimatta, muutosta kieltolakiin tai siihen liittyviin toimenpanomääräyksiin. Tämä kysymys siis on entisellään ja tarjoaa varsinkin puolueiden sisäisissä ehdokasvaaleissa, mutta joil-

lakin alueilla myös varsinaisessa puolueiden välisessä vaali-
taistelussa poliittista merkitystä omaavan kiistan aiheen.

Lähetystö on t.v:n kirjelmillään 791, 792, 898 ja 1030
tiedoittanut lieventämisehdotusten kohtalosta. Ne eivät jou-
tuneet etemmäs kuin juridisen komitean "hyllylle", eikä siis
edes varsinaiseen käsittelyyn istunnossa. Asiaa varten ase-
tetun senaatin alikomitean, "märän" demokraatin Reed'in pir-
teästi domineeraamat kuulustelut (jonka selostukset on mi-
nisteriöön toimitettu) aiheuttivat paljon kommentaarioita niin
kongressissa kuin sen ulkopuolellakin. Käsittelystä näyttää
olleen se hyöty, että nyt kuulee "märkienkin" lausuvan käsi-
tyksensä, ettei ylisilmäiltävässä tulevaisuudessa ole näky-
vissä mitään mahdollisuuksia kieltolakia lieventävien määräys-
ten läpiajamiseksi.

Hallitus kannatti lakiehdotuksia, jotka tarkoittivat
kieltolain toimeenpanon tiukentamisen mahdolliseksi tekemistä.
Ehdotukset osaksi olivat valtiovaraindepartementin kieltolain
toimeenpanemisesta huolehtivasta osastosta kotoisin. N.s.
Goff'in ehdotus läpäisi valiokunnan, joka sitä pienin muu-
toksin kannatti. Mutta mihinkään positiivisiin tuloksiin ei
istunnossa päästy.

Tämä negatiivinen tulos oli tavallaan nolaus hallituk-
selle. Varsinkin se asettaa valtiovaraindepartementin apu-
laisvaltiosihteerin, kenraali Andrew'n, jonka alaan kieltolain
toteuttaminen kuuluu, ikävään asemaan. Hänellä on heinäkuun
1 päivästä alkaen käytettävänä kongressin myöntämä yli 29 mil-
joonan dollarin määräraha kieltolain^{da/} nouttamisen valvomisen
tehokkaammaksi tekemiseksi, varsin runsasti enemmän varoja
kuin aikaisemmin on ollut käytettävänä, mutta nyt ei saatu
aikaan sellaisia lakimääräyksiä, jotka hänen mielestään ta-
kaisivat varojen tehokkaan käyttämisen. Kongressin hajotessa

säättämättä hänen toivomiaan lakeja, puhuttiin yleisesti että hän eroaisi. Myöhemmin ilmoitettiin, että hän ainakin yrittäisi muutamien kuukausien aikana saada järjestykseen lainvalvonnin ja eroaa vasta jos huomaa sen mahdottomaksi.

Hänen päävaikeuksiaan sanotaan olevan senjoka johtuu siitä, että kieltolain valvomista hoitavat toimihenkilöt kovin yleisesti määrätään poliittisten näkökohtain perustella, palkkionapalveluksista, eikä silmällä pitäen heidän sopivaisuuttaan toimeensa. Hän oli m.m. ehdottanut että eläkkeelle asetetut sotilashenkilöt saisivat pitää eläkkeensä joskin heitä käytettäisiin kieltolain valvomiseen. Täten hän toivoi saavansa sopivaa väkeä.

Kenraali Andrew'n suunnitelma on päästä käsiksi laittoman viinakaupan lähteisiin. Hän on itse paraikaa Lontoossa neuvottelemassa brittiläisten viranomaisten kanssa myötävaikutuksesta lain valvomispyrkimyksissä. Hän on sähköttänyt neuvottelujen käyvän onnelliseen suuntaan. Neuvottelujen yksityiskohdista ei täällä vielä ole tietoja.

L. Astrom.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C8.

ASIA:

Ministeri Astromin raportti no 8.

Washington

29/11 1926.

Asiakirja on saatu 7 kirjoitettua kpl:
Valtionarkistossa 20.7.1962

Matti Toiminen

Légation de Finlande

Washington, D.C.

N:o 1800

Marraskuun 24 päivänä 1926.

15/803 Lae. 26.		
10/12-26	62	Lit.
FINLAND	OSASTO	ASIA
5.	C8.	

Herra Ministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää raporttini N:o 8, jossa käsittelen seuraavia asioita:

- 1) Kongressivaaleja, ja
- 2) Vaalien yhteydessä toimeenpantuja,

kieltolakia koskevia kansanäänestyksiä.

Raportista seuraa mukana neljä jäljennöstä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän
kunnioitukseni vakuutus.

L. Aho.

Herra Professori E.N. Setälä,
Suomen Ulkoasiainministeri,
y.m. y.m. y.m.,
H e l s i n k i.

15/303 Sal. 26

10/12-26

Washingtonissa olevan lähettilään 1926-vuoden

raportti N:o 8

marraskuun 22 päivästä.

Kongressivaaleista.

Tämän kuun 2 päivänä suoritettiin kautta Yhdysvaltain vaalit 1927 alkavaan kongressiin. Koko edustajahuone valittiin uutta kaksivuotiskautta varten ja kolmannes senaatin paikoista eli 32 oli täytettävä kuusivuotista kautta varten. Lisäksi täytettiin samalla kertaa 3 senaatin tilapäisesti avoimeksi joutunutta paikkaa lyhemmäksi ajaksi. Näin valitun kongressin toimikausi alkaa muodollisesti maaliskuun alussa. Jollei ylimääräistä istuntoa kutsuta koolle, tämän kuun vaaleissa valitut kongressin jäsenet kokoontuvat vaalin perustalla Washingtoniin vasta joulukuulla 1927. Se kongressi, joka kokoontuu tämän vuoden joulukuussa on viime vuonna jo ensi kautensa istunut 69 kongressi, joka nyt kokoontuu toista, n.s. lyhyttä istuntokauttaan varten. Istuntokausi nimittäin ehdottomasti päättyy maaliskuun alkaessa.

Tapahtuneiden vaalien tulokset eivät siis asiain käsittelyissä ja ratkaisuihin tule näkyviin ennenkuin ensi vuodesta ja todennäköisimmin vasta ensi vuoden joulukuusta alkaen. Vaalien aktuaalinen merkitys siis pääasiallisesti rajoittuu siihen, että ne osoittavat millainen puolueiden kannatus valitsijajoukkojen keskuudessa tällä ajankohdalla on.

Yleispiirtein katsottuna vaalien tulokset viittaavat siihen, että republikaanien kannatus on vähentynyt. Edustajahuoneessa republikaanien enemmistö aleni kuudenkymmenen kor-

vilta neljäkymmenen korville ja senaatissa seitsemän republikaanien nykyään pitämää paikkaa meni demokraateille.^{x)} Lisäksi on kysymyksen alaista lasketaanko kahta valittua senaattoria (Pennsylvaniasta valittua Vare'a ja Illinoisista valitun Smith'ia) senaattiin, koska näiden valtioiden republikaanien ehdokasvaaleissa oli käytetty rahoja ennen kuulumattomassa määrin.

Kun tilanne senaatissa jo kolmen vuoden aikana on ollut ja nykyäänkin on, kuten aikoinaan olen tiedoittanut, sellainen että republikaanien määräämisvalta on ollut nimellinen mutta ei todellinen, nimellisesti republikaanisten insurgenttien asettuessa useimmissa tärkeissä kysymyksissä puoluetta vastustavalle kannalle, vaalien tulos sellaisenaan ei oleellisesti muuta tilannetta. Vasta siinä tapauksessa että Vare ja Smith suljetaan pois senaatista voi käydä niin, että demokraatit enemmistöpuolueena pääsevät määräämään asioita, komiteain järjestelyä myöten. Senaatilla on laillinen oikeus tarkastaa ovatko sen jäsenet tulleet oikein valituiksi. On olemassa lakimääräyksiä, paljonko kukin ehdokas saa vaaleissa kuluttaa, mutta ei paljonko saa kuluttaa puolueiden sisäisissä ehdokasvaaleissa. Pidetään joka tapauksessa jokseenkin varmana, että jos asiasta äänestettäessä se ratkaistaisiin yksinkertaisella enemmistöllä, demokraatit ja insurgentit sulkisivat pois mainitut miehet. Republikaanien taktiikan sanotaan senjohdosta tulevan tähtäämään määräänemmistö-vaatimuksen läpiajamiseen. Jos siinä onnistuvat, heille ehkä käy mahdolliseksi nimellisen enemmistön säilyttäminen.

Yleensä täällä ollaan taipuvaisia pitämään presidenttikauden keskivaiheessa tapahtuvia vaaleja jonkunlaisena ennustuksen perustana tulevista presidenttivaaleista ennakkolaskelmia tehtäessä. Kun lehdistä olleista tiedoista

x) Edustajahuoneessa republikaaneja 237, demokraatteja 195, farmer labor 2, sosialisti 1 republ. enemmistö siis 39. Senaatissa republikaaneja 47, demokraatteja 47, farmer labor 1, avoin 1 Main'en paikka, todennäköisesti republikaaneille tuleva.

päättäen Euroopan sanomalehdet ovat viime vaaleista tehneet pitkälle meneviä johtopäätöksiä, voi olla syytä tässä ensiksikin kiinnittää huomiota siihen, että Amerikan ja Euroopan maiden systeemien erilaisuudesta johtuen, kongressivaaleilla ei ole yhtä suuri välitön merkitys kuin kansaneduksen vaaleilla Euroopan parlamentaarisesti hallituissa maissa. Toiseksi mainittakoon seikkoja, jotka osoittavat, että kongressissa presidenttikauden keskivaiheessa tapahtuneet muutokset eivät suinkaan ole varmoja merkkejä, joiden perustalla voisi tehdä johtopäätöksiä tulevien presidenttivaalien todennäköisen suunnan suhteen. Yhdysvaltain historia viimeisen puolen vuosisadan ajalta osoittaa, että sisäissodan jälleenrakennuskauden jälkeen oli miespolven ajan niin, että huolimatta presidentin toimen ollessa republikaanien käsissä edustajahuoneessa oli säännöllisesti presidenttikauden toisena kaksivuotiskautena demokraattinen enemmistö. Vasta 1898 ja 1902 kongressi pysyi republikaanisen enemmistön kontrollona. Äsken mainittuna aikana kongressin muuttuminen demokraattiseksi vain kahdesti ennusti demokraattien voittoa seuraavissa presidentin vaaleissa. Sen jälkeen 1910 demokraattinen voitto kongressivaaleissa oli enne Wilson'in voitosta 1912 ja 1918 republikaanien voitto ennusti Harding'in voittoa. 1922 republikaanien 169 enemmistö aleni pariinkymmeneen, mutta Coolidge valittiin 1924 valtavalla enemmistöllä. Näinollen ei ainakaan historia anna tukea pitkälle meneviin johtopäätöksiin viime vaaleissa tapahtuneen enemmistön pienenemisen perustella.

Presidentti Coolidge itse ainoastaan yhdessä tapauksessa käytti vaikutusvaltaansa vaaleihin vaikuttaakseen. Sen hän teki menestyksettömästi. Hän nimittäin koetti auttaa vanhaa ystävänsä ja presidenttivaalinsa vaalitaiste-

lun johtajaa, republikaanisen puolueen keskuskomitean puheenjohtajaa, senaatissa paikan täyttäjänä istunutta Massachusetts'in senaattoria Nicholas Murray Butleriä. Voittokkaana vastustajana oli entinen senaattori, suurta suosiota nauttiva, erittäin pystyvä ja edustava demokraatti David I. Walsh. Se seikka että senaattori Walsh vaalitaistelun aikana pontevasti torjui sen käsityksen, että tämän vaalin yhteydessä presidentti Coolidge millään tavoin olisi kysymyksessä, tavallaan osoittaa, että vastustuspuolue presidentti Coolidgen omassa valtiossa edellyttää hänen siellä edelleen nauttivan suosiota kuten ennenkin. Vaalin presidentin toivomuksia vastaamaton tulos siis voidaan käsittää johtuvan siitä, että Butler'ille sattui aivan ylivoimainen vastaehdokas.

Raportissani N:o 5 tein m.m. selkoa mielialan Euroopan kysymysten ympärillä osoittavan oireita kehittyä huonompaan päin, ja raportissani N:o 7 selostin niitä viime kongressikaudelta etualalle jääneitä kysymyksiä, joiden saattoi edellyttää joutuvan kiistan esineiksi vaaleissa. Washington'issa nytkään vielä saatavissa oleva materiaali ei tarjoo riittävää perustaa varmoille johtopäätöksille, mitä osaa ehdokkaiden kannanotto näissä asioissa tarkalleen merkitsi. Sen verran voi huomata, että tullitariffikysymyksen esilleottaminen alentamisvaatimusten esittämiseksi nimellisesti republikaaneihin lukentuvain insurgenttien taholta saatiin vältetyksi, korkeasta tariffista pauhaamisen jäädessä kokonaan demokraattien toimeksi. Maatalouden avustamiskysymyksellä näyttää Keski-Lännessä olleen keskeinen ja useissa tapauksissa ratkaiseva merkitys, mutta ainehistoa ei vielä ole käsillä kokonaiskuvan muodostamiseksi. Maailmantuomioistuimeen liittymispäätös sekä, muodossa tai toisessa, kieltolakikysymys olivat esillä, mutta kun ne eivät ole puolueita eroittavia kysymyksiä yleisiä piirteitä niidenkään vaikutuksesta tulok-

siin ei ainakaan vielä voi nähdä.

Käsillä oleva aineisto viittaa siihen, ^{että/}harrastus vaaleihin oli laimeata ja että vaalitaistelulla oli kussakin piirissä ja kussakin valtiossa paikallinen luonne. Käytettiin niitä asioita aseina jotka, paikalliset olot huomioonottaen, huomattiin parhaiksi. Demokraattien jokseenkin yleiselle yritykselle maalata republikaanit suuryrittäjinä käytyreiksi, Pennsylvanian ja Illinoisin miljoonia maksaneet ehdokasvaalit olivat ilmeisesti parhaat väriainelähteet.

Vaalien yhteydessä toimeenpantuja, kieltolakia koskevia kansanäänestyksiä.

Koska Euroopan lehdet ovat toittotelleet tietoja, että kieltolaki olisi ollut tapahtuneiden vaalien keskeinen kysymys, tässä voi olla syytä mainita, mitkä seikat todennäköisesti ovat johtaneet takäläisiä oloja tuntemattomat europalaiset kirjeenvaihtajat harhaan.

Useissa osavaltioissa toimeenpantiin vaalin yhteydessä kansanäänestyksiä jostain kieltolain yhteydessä olevasta kysymyksestä. Kun kieltolaki on liittovaltion perustuslakiin kuuluva säädos, noilla äänestyksillä luonnollisestikaan ei voi olla mitään välitöntä vaikutusta siihen ja välillisestä vaikutuksesta, käsittämällä äänestyksen tuloksen osoittama suunta kongressin jäsenten evästykseksi, ei ole mitään näkyviä tuloksia odotettavissa, jos nojaa johtopäätöksensä nykyisessä kongressissa tehtyihin kokemuksiin, joista muutoin tiedoitin raportissani N:o 7.

New Yorkin ja Illinois'in valtiot referendumiensa tulosten mukaan esittävät kongressille, että kullekin osavaltiolle annettaisiin oikeus selittää kieltolakia omiksi

tarpeikseen. Se on kanta, jota, kaikkien havaittavissa olevien merkkien nojalla sanoen, kongressi ei tule hyväksymään. -- Nevadan valtio referenduminsa kautta lausui pitävänsä kieltolakia epäonnistuneena ja esitti valtioiden kokouksen kokoonkutsumista kieltolain peruuttamis tarkoituksessa. Tällä ehdotuksella ei ole käytännöllistä merkitystä. -- Wisconsin'in valtio äänesti 2,75 prosenttisen alueen puolesta, mikä äänestys luonnollisestikaan ei liittovaltion lakia muuta. -- Montanan valtio äänesti valtion oman, kieltolain toimeenpanoa koskevan lain kumoamisen puolesta. Tämä on muodollinen asia, josta, kuten New Yorkin valtion joku vuosi sitten tekemän vastaavanlaisen päätöksen jälkeen havaittavissa olevista ilmiöistä voi päätellä, seurauksena todennäköisesti tulee olemaan moraalinen höltyminen kieltolain valvonnassa ja noudattamisessa. Liittovaltion laki jää voimaan liittovaltion viranomaisten valvottavaksi. Tässä valvonnassa osavaltion viranomaisten lainmukaan on annettava apuaan. -- Vastakkaisen suuntaiset tulokset oli äänestyksillä Californian, Coloraden ja Missourin valtioissa. Niissä äänestyksen tulos kävi siihen suuntaan, että valtioiden omat toimeenpanolait oli säilytettävä voimassa.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA:

Ministeri Rönkäin raportti no 9.
Washington.

29/11 1966.

Asiakirja on luokiteltu 13 kuukautta
tietoa kuluu

Valtionarkistossa 20.7.1966

M. J. Laitinen

Finnish Legation

Washington, D.C.

N:o 1849

Joulukuun 3 päivänä 1926.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
16 / 303 Lat. D. 1 26.		
20/12-26	1	LL
AFRIKA	OSASTO	ASIA
S.	Cg.	

Herra Ministeri:

Minulla on kunnia ohellisena lähettää marraskuun

29 p:nä päivätyn raporttini N:o 9, jonka otsakkeena on:

"Valaistusta nykyiseen Yhdysvaltain ja Meksikon
väliseen hankaukseen."

Raportin mukana lähetän kolme jäljennöstä siitä.

Lähimpänä aiheena tämän katsauksen esittämiseen

tällä hetkellä on marraskuun 24 p:nä julaistu Yhdysvaltain

ja Meksikon välinen noottienvaihto, jonka lähetystö on

toimittanut Ministeriön kirjelmän N:o 1823 liitteinä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri mitä suurimman
kunnioitukseni vakuutus.

L. Aström.

Herra Professori E.N.Setälä,

Suomen Ulkoasiainministeri,

y.m. y.m. y.m.

H e l s i n k i.

16/303 Sal. 26		
20/12-26	12	1926
AFRICA	EUROPE	ASIA
S.	C.	

Washingtonissa olevan lähettilään 1926-vuoden

raportti N:o 9

marraskuun 29 päivältä

Valaistusta nykyiseen Yhdysvaltain ja

Meksikon väliseen hankaukseen.

Meksiko on viime aikoina ollut erikoisen huomion esineenä Yhdysvalloissa pääasiallisesti kahden asian johdosta. Toinen on ollut n.s. vaino katolista kirkkoa ja papistoa kohtaan, toinen maa- ja mineraalirikkkauksien omistamista säännöstelevä lainsäädäntö. Kysymys kirkosta ja papeista ilmeisesti on tullut esille sen johdosta, että presidentti Calles on ryhtynyt toimenpiteisiin Carranzan aikana, jo 1917, säädetyin perustuslain määräysten voimaansaattamiseksi. Nämä määräykset tarkoittavat vähentää katolisen kirkon, vuosisatojen kuluessa itselleen keräämiä rikkauksia ja kehityksen kahlehtimiseksi käytettyä sunnatonta vaikutusvaltaa. Tarkoitus näyttää myös olevan perkata pois Meksikosta ulkolaiset papit. Asian ympärillä Yhdysvalloissa asuvat katolilaiset ovat pitäneet melua. Baltimooressa asuva arkkipiispa ja suuri, katolinen veljeskunta Knights of Columbus ovat esittäneet, että Yhdysvallat sekaantuisivat asiaan uskonnon ja ihmisyyden nimessä. Yhdysvaltain hallitus ei ole katsonut itsellään olevan mitään syytä sekaantua asiaan, jota se ei voi olla pitämättä Meksikon sisäisenä asiana.

Jonkuverran toisellaisena esiintyy kysymys maata ja mineraaleja koskevista laeista, katsoen siihen, että Yhdys-

valtain alamaisilla ja yhtiöllä on suuria summia sijoitettuna maa-alueisiin, kaivoksiin ja petroolilähteisiin Meksikon alueella. On vaikea sanoa, kuinka suuret yhdysvaltalaiset arvot tässä on kysymyksessä, sillä julaistut numerot vaihtelevat sen mukaan mitä niillä halutaan kuvata. Osan petrooliaalueista esim. tultua aikoinaan ostetuksi erämaana, josta toivottiin petroolia saatavan ja useiden maa-alueina esiintyvien omaisuuksien potentiaalisen arvon ollessa maapinnan alla oleviksi toivotuissa rikkauksissa, Meksikoon tosiasiallisesti sijoitettujen varojen määrä ei anna käsitystä siitä, kuinka suuret arvot tosiasiallisesti ovat kysymyksessä. Eräiden julaistujen tietojen mukaan Meksikoon arvioidaan sijoitetun yhdysvaltalaista pääomaa noin 1,200 miljoonaa, josta kymmenes osa olisi sijoitettu petroolientekstiiniin. Vuonna 1919 senaattori Fall, Meksikon asioita tutkimaan asetetun komitean puheenjohtajana, esitti mietinnön, jossa hän arvioi Meksikon kansallisomaisuuden 2,434 miljoonaksi dollariksi. Siitä hän arvioi 1,023 miljoonaa yhdysvaltalaisten, ja 584 miljoonaa muiden ulkomaalaisten omistamiksi. Senaattori Fall piti arviota liian varovaisena ja luuli amerikkalaisten Meksikossa omistaman omaisuuden arvon olevan lähempänä 1,500 miljoonaa.

Katolilaisten melu "uskontovainoista", kai on osaltaan muokannut maaperää sille hermostuneisuudelle, joka nykyään on huomattavissa erinäisillä tahoilla Yhdysvalloissa. Meksikolaisista käytetään puheissa ja osaksi myös lehdistössä vanhoja, voimakkaita epiteettejä ja niiden lisäksi, ehkä kaikkein yleisimmin, sanoja "bolsheviikejä", "bolshevismia."

Samoin kuin melu kirkollisasioista johtuu 1917 vuoden perustuslain määräysten toimenpanemisesta, samoin viimeksi hankausta aiheuttaneet Meksikon lainsäädäntötoimenpiteet ovat

toimeenpanomääräyksiä, joilla 1917 vuoden perustuslain 27 artiklaan sisältyviä säädöksiä saatetaan voimaan.

Mainitussa artiklessa säädetään m.m. (edessäni on American Academy of Political Science'n toimittama englannin kielinen käännös 1917 vuoden perustuslaista), että Meksikon alueella olevat maa- ja vesi-alueet kuuluvat alkuaan kansakunnalle, jolla on ollut ja jolla edelleen on oikeus luovuttaa oikeus niihin yksityisille henkilöille, siten laskien perustan yksityiselle omistukselle. Käännettäköön tähän seuraavat artiklaan sisältyvät määräykset:

"Kansakunnalla on kaikkina aikoina oikeus asettaa yksityiselle omaisuudelle sellaiset rajoitukset, joita yleinen etu ehkä vaatii, samoin kuin oikeus säännöstellä sellaisten luonnon rikkauksien hyödyksikäyttämistä, jotka ovat luovutuksen alaisia, tarkoituksella säästää niitä ja jakaa julkinen rikkaus tasapuolisesti....."

"Kansakunnalla on välitön omistusoikeus kaikkiin mineraaleihin ja aineisiin, jotka suonina, kerrostumina, ryhmä- tai pohjamuodostumina muodostavat maahan kätkeytyjä löytöjä, jotka luonteeltaan eroavat maaperän kokoonpanosta, kuten mineraalit, joista teollisuustarkoituksiin käytettyjä metalleja erotetaan; jalokivikätköt, vuorisuola ja suolajärvet, jotka merivesi välittömästi on muodostanut, kallioiden murenemisesta saadut tuotteet, kun niiden hyödyksikäyttämiseen tarvitaan maanalaista työtä; lannoitus- aineeksi kelpaavat fosfaatit; kiinteät mineraalipolttoaineet; petrooli ja kaikki hiili-vety muodostumat, kiinteinä, nesteinä tai kaasumuotoisina."

- - - - -

Kansakunnan omistusoikeus mineraaleihin ja eräissä tapauksissa vesialueisiin on, artiklassa edelleen lausutaan, luovuttamaton eikä se voi hävitä preskriptionin kautta.

"Liittohallitus myöntää konsessiooneja yksityisille henkilöille ja Meksikon lakien mukaan järjestetyille yhtiöille ainoastaan sillä ehdolla, että kysymyksessä olevia luonnonrikkauksia säännöllisesti käytetään hyväksi ja edellyttäen että lakimääräyksiä noudatetaan."

Artiklassa lisäksi yksityiskohtaisesti määrätään, mitkä ominaisuudet ja ehdot oikeuttavat maanomistukseen ja konses-

sionien saantiin. Ensimmäinen kohta näistä määräyksistä on läheisesti nykyisten hankauksen perustana ja käännettäköön sentähden tähän kokonaisuudessaan.

"Ainoastaan syntyperäisillä meksikolaisilla ja sellaisilla henkilöillä, jotka naturalisationin kautta ovat tulleet meksikolaisiksi sekä meksikolaisilla yhtiöillä on oikeus saada omistusoikeus maahan, vesiin ja siihen mitä niihin kuuluu, taikka konsessiooneja kaivoksien käyttämiseen, vesiin tai mineraalipolttoaineisiin Meksikon tasavallassa. Kansakunta voi myöntää saman oikeuden ulkolaisille, edellyttäen että he ulkoasiaindepartementille esittävät suostumuksensa siihen, että heitä tällaiseen omaisuuteen nähden käsitellään meksikolaisina, ja että he sen mukaisesti eivät pyydä omalta hallitukseltaan suojelusta tälle omaisuudelleen, sillä uhalla, että menettävät omaisuutensa kansakunnalle, jos rikkovat lupauksensa. Sadan kilometrin vyöhykkeellä rajasta lukien ja 50 kilometrin vyöhykkeellä merenrannasta lukien mikään ulkolainen ei millään ehdolla saa hankkia välitöntä omistusoikeutta maahan eikä vesiin."

Tässä ei ole syytä yksityiskohtaisesti selostaa saman artiklan määräyksiä joilla kirkoilta, uskontunnustuksesta riippumatta, kielletään oikeus omistaa maata ja jossa määrätään että kirkkojen omaisuus siirtyy kansakunnalle. Ei myöskään hyväntekeväisyyslaitoksia, kauppa-yhtiöitä, pankkeja, yhdyskuntia, j.n.e. koskevat määräykset tässä yhteydessä tarjoa mielenkiintoa. Mutta 27 artiklan loppukappaleen tähän kääntämiseen voi olla syytä.

"Kaikki kontrahdit ja konsessionit, jotka joku aikaisempi hallitus vuodesta 1876 lukien on tehnyt ja joista on ollut seurauksena yksityisen henkilön tai yhtiön monopoli kansakunnan maa-alueisiin, vesiin ja luonnonrikkauksiin, ovat tarkastuksen alaisia ja valtion toimenpaneva elin valtuutetaan julistamaan ne mitättömiksi ja vahingollisiksi yleisen edun kannalta."

Kuten edellä olevista lainauksista selvästi ilmenee, Meksikon vuonna 1917 säädetty uusi perustuslaki sisälsi määräyksiä, jotka tarkoittivat määrätynlaisten rikkauksien sosialisointia. Perustuslailla epäilemättä myös tarkoitettiin korjata aikaisempina aikoina syntyneitä epäkohtia

ja laillistuttaa ja säännöstellä liittovaltion lailla eräissä osavaltioissa ilman yhtenäistä suunnitelmaa toimeenpantuja parannusyrityksiä. Tässä asian valaisemiseksi voi riittää huomautus, että hyvää järjestystä ylläpitäneen, finanssit jonkulaiseen kuntoon saattaneen ja ulkolaisten yritteliäisyyttä suosineen diktaattori Diaz'in valtakauden lopussa maa oli pääasiallisesti 834 suuren omistajan käsissä. Nämä usein olivat myös monopolin pitäjän asemassa kasteluun tarvittavaan veteen nähden. Maan n.15 miljoonan asukasmäärästä 3,103,402 maatyöläistä oli palveluksessa velan maksamiseksi. Heidän perheensä mukaanluettuna tässä oli kysymyksessä 9 tai 10 miljoonaa asukasta, intiaaneja ja mestitsejä, joiden toimeentulo riippui velkojain mielivallasta. Ainoastaan 410,000 maataloudessa toimivaa henkilöä oli pienviljelijöitä, vapaita työntekijöitä tai vuokratilajelijöitä. - Ulkolaisten osaa valaisevat aikaisemmin esitetyt arviot heille kuuluvista rikkauksista. Lisäksi mainittakoon, että yleisen maataloustoimiston 1918 julkaisemien tietojen mukaan ulkolaisten hallussa oli 54,374,557 akkeria maata, eli laajempi alue kuin Ranskan, Espanjan, Portugaalin ja Sveitsin yhteenlaskettu pinta-ala.

Diaz'in valtakauden lopusta, eli vuodesta 1911, mainitusta tilanteesta johtuvia epäkohtia on koetettu korjata. Siihen tähtäävät perustuslakimääräykset saatiin Carranzan aikana toimeen, mutta vasta nykyinen presidentti Calles on saanut säädetyksi määräysten toimeenpanemiseksi tarvitut lait. N.s. maalaki ja petroleumlaki säädettiin viime vuoden joulukuulla. Minulla on englanninkielinen käännös vain edellisestä. Jälkimmäisestä minulla on vain selostuksia.

Selostan seuraavassa näiden lakien pääkohtia:

Maalaki toistaa perustuslain 27 artiklan määräykset niistä alueista, joilla ulkolaiset eivät saa omistaa maata,

kieltäen heiltä myös oikeuden olla osakkaana meksikolaisessa yhtiössä, joka sellaista maata hankkii. Laissa myös määrätään, että ulkolaisten on sitouduttava olemaan turvautumatta hallituksensa apuun, voidakseen olla osakkaana maata omistavassa yhtiössä. Jos meksikolaisesta maataloutta harjoittavasta yhtiöstä ulkolaisten käsissä on 50 prosenttia tai enemmän, lupaa maan omistamiseen ei anneta. Yksityiset henkilöt, joilla on, ennen lain voimaan astumista hankittuna, omistusoikeus 50 prosenttiin tai enempään yhtiössä, joka omistaa maatalouteen käytettyä maata, tai jos heillä on muita oikeuksia, saavat he pitää ne kuolemaansa saakka. Kun on kysymyksessä juriidiset henkilöt ne saavat säilyttää omistusoikeutensa yhtiöihin 10 vuotta. Jos ulkolainen perinnön kautta saa oikeuksia, jotka laki ulkolaisilta kieltää, ulkoasiaindepartementti antaa luvan maan pitämiseen. Luvat annetaan sillä velvoituksella, että kysymyksessä oleva oikeus viiden vuoden sisään luovutetaan Meksikon alamaiselle. Ulkolaisten, joilla on tässä laissa kosketeltuja oikeuksia, on vuoden kuluessa lain julkaisemisesta esitettävä deklaratsiooninsa, sillä uhalla että muussa tapauksessa katsotaan, että maa on hankittu lain voimaantulon jälkeen. Asiakirjat ja kontrahdit, jotka on laadittu vastoin lain määräyksiä, ovat ipso facto mitättömät, ja omaisuus, johon omistusoikeus muutoin säilyisi omistajan kuolemaan saakka, tai määrävuosiksi, myydään huutokaupalla.

Petroleumi-lakia koskevien selostuksien mukaan mainittakoon tässä seuraavat lakiin sisältyvät määräykset. Öljyalueitten omistajat, jotka hankkivat alueensa ennen 1917 vuoden perustuslain voimaantulusta, voivat saada, jos vuoden kuluessa öljylain voimaantuluksesta esittävät vaaditut deklaratsiooninsa, oikeuden harjoittaa liikettä 50 vuoden aikana konsessionin nojalla. Jolleivät määräaikana deklaratsiooniaan esitä ja

jolleivät siinä luovu oikeudesta etsiä turvaa hallitukseltaan, he menettävät oikeutensa. Laki lisäksi sisältää periaatteen, että oikeus öljylähteen käyttämiseen riippuu siitä, että omistaja on ryhtynyt positiivisiin toimenpiteisiin, jotka osoittavat hänen tarkoituksensa olevan käyttää aluetta öljyn ottamiseksi maasta. Jos tällaiseen toimenpiteeseen ei oltu ryhdytty ennen toukok. 1 p:ää 1917 oikeus lähteeseen katsotaan menetetyksi. Jos konsessionni voidaan myöntää, sen aika (korkeintaan 50 vuotta) lasketaan siitä kun ensimmäisiin mainittunlaisiin toimenpiteisiin ryhdyttiin.

Liittovaltionpresidentti on valtuutettu laatimaan ohjeet molempain lakien määräysten toimeenpanemisesta.

Molempain lakien julkaisemisesta katsotaan vuoden kuluvaan 1927 vuoden tammikuun 1 päivään. Laeissa mainitut deklaratsioonit, joiden perustalla omistusoikeus rajoitetaan määräaikaiseksi tai muunnetaan konsessioniksi, ja joissa asianomaiset, omaisuutensa menettämisen uhallä, vaaditaan sitoutumaan, etteivät etsi oman hallituksensa turvaa omaisuudelleen, ovat siis esitettävät tulevan joulukuun kuluessa. Tämä seikka ennen kaikkää muodostaa taustan meksikolaisten kysymysten etualalle joutumiselle juuri tällä hetkellä.

On syytä muistaa myöskin, ettei ole kulunut kuin kolmisen vuotta siitä kun Yhdysvallat tunnustivat Obregon'in hallituksen (syyskuulla 1923), joka tunnustus sitten ulotettiin laillisesti valitun Calles'in hallitukselle. Tunnustuksen peruuttaminen Meksikoon nähden ei ole niin monimutkainen asia, ettei se helposti tulisi läheisenä mahdollisuutena kuvittelemaan mielissä molemmiin puolin rajaa, niin pian kun huomio hankauksiin kiinnitetään, Sitäpaitsi, ennen tunnustuksen myöntämistä Yhdysvallat lähettivät C.B.Warren'in ja John Barton Payne'n neuvottelemaan avoinna olevista kysymyksistä. He luulivat epämuodollisissa keskusteluissa saaneensa amerikkalaisten ennen 1917

jolleivät siinä luovu oikeudesta etsiä turvaa hallitukseltaan, he menettävät oikeutensa. Laki lisäksi sisältää periaatteen, että oikeus öljylähteen käyttämiseen riippuu siitä, että omistaja on ryhtynyt positiivisiin toimenpiteisiin, jotka osoittavat hänen tarkoituksensa olevan käyttää aluetta öljyn ottamiseksi maasta. Jos tällaiseen toimenpiteeseen ei oltu ryhdytty ennen toukok. 1 p:ää 1917 oikeus lähteeseen katsotaan menetetyksi. Jos konsessiononi voidaan myöntää, sen aika (korkeintaan 50 vuotta) lasketaan siitä kun ensimmäisiin mainittunlaisiin toimenpiteisiin ryhdyttiin.

Liittovaltionpresidentti on valtuutettu laatimaan ohjeet molempain lakien määräysten toimeenpanemisesta.

Molempain lakien julkaisemisesta katsotaan vuoden kuluvan uupien 1927 vuoden tammikuun 1 päivään. Laeissa mainitut deklaratsioonit, joiden perustalla omistusoikeus rajoitetaan määräaikaiseksi tai muunnetaan konsessioniksi, ja joissa asianomaiset, omaisuutensa menettämisen uhalla, vaaditaan sitoutumaan, etteivät etsi oman hallituksensa turvaa omaisuudelleen, ovat siis esitettävät tulevan joulukuun kuluessa. Tämä seikka ennen kaikkea muodostaa taustan meksikolaisten kysymysten etualalle joutumiselle juuri tällä hetkellä.

On syytä muistaa myöskin, ettei ole kulunut kuin kolmisen vuotta siitä kun Yhdysvallat tunnustivat Obregon'in hallituksen (syyskuulla 1923), joka tunnustus sitten ulotettiin laillisesti valitun Calles'in hallitukselle. Tunnustuksen peruuttaminen Meksikoon nähden ei ole niin monimutkainen asia, ettei se helposti tulisi läheisenä mahdollisuutena kuvittelemaan mielissä molemmiin puolin rajaa, niin pian kun huomio hankauksiin kiinnitetään, Sitäpaitsi, ennen tunnustuksen myöntämistä Yhdysvallat lähettivät C.B.Warren'in ja John Barton Payne'n neuvottelemaan avoimena olevista kysymyksistä. He luulivat epämuodollisissa keskusteluissa saaneensa amerikkalaisten ennen 1917

hankkimat maat ja öljylähteet turvatuiksi. Nyt se ei näytä olevan kovinkaan varmaa, että ne todella tulevat olemaan turvattuja.

Voi olla syytä, tilanteen käsittämiseksi, muistaa Meksikossa oleva vallankumouksen uhka. Siellä ilmoitetaan nytkin olevan runsaasti tyytymättämiä aineksia, jotka, million vain tilaisuutta saisivat, ryhtyisivät aseelliseen kapinaan Calles'in hallitusta vastaan. He ovat pakoitettut pysymään hiljaa, väitteään, vain sentähden, että Yhdysvalloissa on voimassa kiello aseiden viennille Meksikoon. Asiatomaiset Meksikossa ovat tietoiset siitä, että vaikeuksia syntyy, jos Yhdysvallat tämän kiellon poistavat. Olisihan se vastoin kaikkia Yhdysvaltain julistamia periaatteita päästää irti vallankumous laillisesti valittua valtion päätä vastaan, mutta on syytä uskoa, etteivät meksikolaiset entisten kokemustensa perustalla liikoja luota Yhdysvaltain virallisesti julistettuun kantaan. Väitettäänhan öljyintressien ennenkin intresserautuneen kysymyksestä kuka kulloinkin Meksikossa hallitsee.

Se Yhdysvaltain ja Meksikon välinen noottien vaihto, joka julaistiin marraskuun 24 p:nä, ja joka lähetettiin Ministeriön kirjelmän N:o 1823 liitteinä, on asiain nykyisellä asteella ollen meksikolaisten kannalta katsoen akateemisen keskustelun luontoinen. Heidän mielestään Yhdysvalloilla ei olisi ollut syytä käydä asiaan käsiksi ennenkuin olisi esiintynyt tositaupaus, jossa amerikalaisen oikeuksia olisi loukattu. Sellaista, he väittävät, ei tule esiintymään koska presidentillä on oikeus säännöstellä lain toimeenpanoa.

Yhdysvaltain nooteissa ilmaistu kanta on kuitenkin ilmeisesti erittäin vakavasti tarkoitettu. Joitakunta toimeenpanomääräyksiä on jo ilmeisesti Meksikossa annettu, eivätkä ne näytä selventävän, vaan päinvastoin kompliseeraavan tilannetta.

Tässä voi olla syytä selostaa joitakin kohtia valtiotsihteeri Kellogg'n nooteista tarkoituksella täydentää kuvaa tilanteesta.

Nootissa heinäkuun 31 p:ltä lausutaan, sen jälkeen kun on analysoitu meksikolaisten kantaa, jonka mukaan omaisuuden menettämisen uhalla vaaditaan suostumaan siihen, että omistusoikeus vaihdetaan määräaikaiseksi konsessiooniksi:

....."Hallitukseni ei voi hyväksyä kuten olen osoittanut edellä esitettyä käsitystä jollekin henkilölle tai yhtiölle kuuluvasta intressistä, ottaen huomioon mihin tämä käsitys käytäntöön sovellettuna johtaa. Se on isku kaiken sivistyneen yhteiskuntaelämän perustana olevan omistusoikeus-systeemin juureen."

....."Mikään omistusoikeus ei ole varma jos se käsitetään olevan olemassa vain siinä mielessä, että siitä on saatu nauttia menneisyydessä ja että se sentähden voidaan alistaa rajoituksille ja hätykselle panemalla täytäntöön myöhemmin säädettyjä lakeja."

Meksikon lakien määräyksiin nähden, joilla ulkolainen omistaja velvoitetaan luopumaan oikeudestaan turvautua oman hallituksensa apuun, Yhdysvaltain kanta lausutaan samassa nootissa seuraavasti:

....."Tämä hallitus ei voi myöntää eikä myönnä, että Meksikon hallitus saisi omaisuuden menettämisen uhalla kiristää Amerikan kansalaiselta tämän luontoisen sitoumuksen, jonka olellisena tarkoituksena olisi asettaa Meksikon hallitus ainoaksi tuomariksi siihen kysymykseen nähden, onko häneltä vai eikä häneltä ole riistetty hänelle kuuluvia oikeuksia rikkomalla kensojen oikeutta."

Jos noottien vaihdosta haluaa löytää seikkoja, jotka viittaavat siihen, mitä on odotettavissa tapahtavaksi, jos Meksiko ei toimenpiteissään ota Yhdysvaltain lausumaa kantaa huomioon, on lähinnä tarkastettava kysymyksessä olevan nootin loppukappaletta. Siinä viitataan niihin epämuodollisiin keskusteluihin, joita käytiin ennenkuin Yhdysvallat 1923 soivat Meksikon hallitukselle tunnustuksensa. Meksikolaiset ovat väittäneet, että se oli sovittu, etteivät nämä keskustelut olleet Yhdysvaltain tunnustuksen ehtona. Ne eivät johtaneet mihinkään sopimukseen, koska keskustelun tuloksia ei ole

esitetty ratifioitaviksi kummankaan maan ylähuoneelle. Mr. Kellogg'in nootin lopussa asiasta lausutaan seuraavasti:

....."Voin vain sanoa Teidän Yhdistyksellenne tässä yhteydessä, että hallitukseni edelleenkin pitää 1923 vuoden keskusteluja mitä suurmerkityksisimpinä neuvotteluina mihin suverääniset valtiot voivat ottaa osaa. Ylimpänä kysymyksenä oli tunnustamista koskeva kysymys. Ilman neuvottelujen kuluessa saatuja vakuutuksia tunnustusta ei olisi voitu antaa eikä olisi annettu, ja hallitukseni luottaa siihen, että silloin annetut vakuutukset täytetään."

Kun amerikalaiset katsovat, että kysymyksessä olevissa neuvotteluissa annettiin vakuutuksia siitä, ettei oikeuksia, jotka oli hankittu ennen toukok. 1 p. 1917 omistajilta riistettäisi, ja kun ottaa huomioon miten kysymyksessä olevan noottien vaihdon mukaan arvostellaan nyt edessä olevaa lakien toimeenpanoa, johtopäätös on lähellä, että Yhdysvallat tulevat peruuttamaan tunnustuksensa, jos Meksiko ei ota Amerikan esittämää kantaa huomioon.

Tämä johtopäätös onkin tehty varsin yleisesti. Valtio-departementissa ei sanota onko se oikea. Pidetään tietenkin sopimattomana sitä sanoa ennenkuin se mahdollisesti Meksikolle ilmaistaan.

Noottienvaihdon julkaisemisen jälkeisenä päivänä New York Times'in edustaja oli haastatellut senaattori Borah'a, senaatin ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajaa. Huolimatta siitä, ettei Borah'n kanta komiteessa ainakaan tähän saakka yleensä ole päässyt domineeraamaan siinä määrin kuin aikoinaan luultiin, voi olla syytä tässä selostaa sanottua haastattelua. Onhan se jo kyllin merkillistä, että senaatin komitean puheenjohtaja nytkin avomielisesti kantansa julistaa.

Haastattelussa sanotaan hänen ensiksikin lausuneen, ettei hän usko eikä toivo välien Meksikon kanssa rikkoutuvan, sillä se ei auttaisi asioita. Hän ei huomaa noottien sisältävän mitään ultimatum'ia. Meksikolla on tietenkin oikeus järjestää omaisuusolonsa miten se haluaa, ja jos se keksii keinon Amerikan intressien suojelemiseksi, esimerkiksi kor-

vaamalla oikeuden menetykset, meillä ei ole syytä valittaa, hän sanoi ja lisäsi, että hän uskoo Meksikon keksivän tällaisen keinon. Jos se keksitään, kysymys niistä ehdoista, joilla tunnustus annettiin ei enää olisi oleellinen.

Siis lausunto ei ole erikoisen merkillinen. Mutta on syytä pitää mielessä, ettei Mr. Borah'kaan, vaikka hän onkin ollut valmis tunnustamaan Neuvosto-Venäjän, edellyttä asiain selviävän muutoin kuin siten, että amerikkalaisten oikeudet suojataan tai että heille ainakin myönnetään korvaus jos oikeudet riistetään.

Keskusteluissa yksityisten amerikkalaisten kanssa huomaa, että Kellogg'in noottien tarkoituksenmukaisuudesta ollaan eri mieltä. Demokraattiseen leiriin kuuluvat henkilöt näyttävät arvostelevan kirjevaihtoa asiattomana. Eräskin kansainvälisen oikeuden tunnettu edustaja oli sanonut, ettei Kellogg'illa asian nykyisessä vaiheessa ollut syytä lähteä nootteja kirjoittamaan. Meksikon perustuslakimääräykset hänen mielestään olivat sellaisia, joita suveräänisellä valtiolla on oikeus säätää.

Missä määrin ja missä merkityksessä meksikolaisten bolsheviikeiksi nimittämisellä on pohjaa, on täältä Washington'ista päin vaikea päätellä. Puhumatta niistä tendessestä, jotka ilmenevät edellisessä selostetuista laeista, aineisto on vähäistä. Koettaessaan kuulemistaan puheista tehdä johtopäätöksiä siihen nähden, ovatko meksikolaiset läheisesti Venäjän vaikutuksen alaisia, huomaa ettei varmaa käsitystä voi muodostaa. Useimmat seikat viittaavat siihen, että harastus radikaalisiin uudistuksiin johtuu kansallisista seikoista eikä kansainvälisestä propagandaista. Se seikka esim. että Meksikon työväenjärjestö on jyrkästi kieltäytynyt ottamasta ohjeita ja apua Moskovasta viitta tähän suuntaan.

Mutta sen kysymyksen Yhdysvalloissa ratkaiseminen, peruutetaanko Meksikon tunnustaminen vaiko ei, tulee todennäköisesti nojautumaan periaatteisiin, joita täällä Venäjääinkin nähden sovellutetaan. Asian seuraaminen tarjoo meille siltäkin kannalta mielenkiintoa.

Voi lopuksi olla syytä huomauttaa, että ei tarvitse edellyttää tunnustuksen peruuttamisen johtavan interventioniin, mutta se merkitsisi todennäköisesti joka tapauksessa niin paljon Meksikon sisäisille oloille, että nykyinen, suhteellisen rauhallinen aika siellä loppuisi.

L. A. Stimson.